

1908y_Az_Y2017_Qiyabi_Yekun imtahan testinin sualları

Fənn : 1908y Mikroiqtisadiyyat

1 Əgər dövlət bütün məmulatlarına yüksək vergilər tətbiq edirsə, onda bütün məmulatları bazarında hansı dəyişikliklər baş verər?

- ☐ həm tarazlı qiymət, həm tarazlı həcm yüksələr
- ☐ dəyişməz tarazlı qiymət zamanı tarazlı həcm aşağı düşər
- ☐ tarazlı qiymət artar, tarazlı həcm dəyişməz qalar
- ☒ tarazlı qiymət artar, tarazlı həcm aşağı düşər
- ☐ həm tarazlı qiymət, həm də tarazlı həcm azalar

2 Əmtənin qiyməti tələb və təklif ayrılmasının kəsişmə nöqtəsindən yuxarı olarsa nə müşayiət olunur?

- ☐ bazarda qısamüddətli müvazinət mövcud olar
- ☐ bu əmtəyə tələb qeyri-elastikdir
- ☐ bu əmtəyə tələb elastikdir
- ☒ bazarda əmtə artıqlığı yaranar
- ☐ bazarda əmtə qıtlığı yaranar

3 Əgər əmtəyə tələbin qiymət elastikliyi 1-ə bərabədirsə onda bu o deməkdir ki, firma öz əmtəsinə qiyməti yüksəltdiyi halda əmtənin satışından ümumi pul gəliri.

- ☐ digər amillərdən asılıdır
- ☐ azalar
- ☐ artar
- ☒ dəyişməz
- ☐ elastikdən asılı deyildir

4 Əmtə təklifinin azalması nəyi artırır?

- ☐ qarşılıqlı tamamlayan əmtələrə olan tələbin
- ☐ bu əmtənin gəlir üzrə tələb elastikliyi
- ☐ bu əmtəyə olan tələbin
- ☒ əmtə – əvəzedicilərinə olan tələbin
- ☐ bu əmtənin qiymət üzrə təklif elastikliyi

5 Əmtə istehsalçısı onun qiymətini 5% endirdi, nəticədə satışın həcmi 3% qalxdı. Bu əmtəyə tələb:

- ☐ mütləq qeyri-elastikdir
- ☐ vahid elastikli tələbdir
- ☐ elastikdir
- ☒ qeyri-elastikdir

mütləq elastikdir

6 Aşağıdakı müddəalardan hansı əmtəyə tələb elastikliyinin səciyyəsinə aid deyildir?

əgər əmtəənin qiyməti azalırsa, satıcıda satışdan əldə olunan pul gəliri artır

alıcılar əmtəə qiymətinin dəyişməsinə sürətlə reaksiya verirlər

● qiymət elastikliyi əmsal 1-dən kiçikdir

əmtəyə tələbin həcmnin faiz dəyişməsi əmtəənin qiymət dəyişməsinə nisbətən çoxdursa

əgər əmtəənin qiyməti artırsa, satışda əldə olunan pul gəliri azalır

7 Əgər əmtəənin qiymətinin 5% düşməsi əmtəənin təklifinin 8% azalmasına səbəb olursa, onda bu əmtəənin təklifi:

vahid elastikliyə malikdir

mütləq elastikdir

qeyri - elastikdir

● elastikdir

mütləq qeyri - elastikdir

8 Əgər gəlir üzrə əmtəyə tələb elastikliyi əmsalının kəmiyyəti $(-0,7)$ -yə bərabədirsə, onda bu əmtəə:

tamamlayıcı əmtəədir

zinət əşyasıdır

ən zəruri əmtəədir

● aşağı keyfiyyətli əmtəədir

əmtəə - əvəzedicisidir

9 Tələbin qiymət üzrə elastik əmsalının kəmiyyəti 2-ə bərabərdir. Bu o deməkdir ki:

tələbin həcmi, hətta dəyişməz qiymət zamanı dəyişəcək

əgər əmtəənin qiyməti 1% yüksəlsə, onda ona tələbin həcmi 0,5 % artar

əgər əmtəənin qiyməti 1% yüksəlsə, onda ona tələbin həcmi 0,5% azalar

● əgər əmtəənin qiyməti 1% azalarsa, onda ona tələbin həcmi 2% artar

əgər əmtəənin qiyməti 1 % enərsə, onda ona tələbin həcmi 2% azalar

10 Əmtəyə tələbin elastikliyi bundan asılı deyildir:

bütün sadalanan amillərdən asılı deyil

istehlakçının büdcəsində əmtəənin xüsusi çəkisindən

əmtəənin məxsus olduğu əmtəə qrupundan

● bu əmtəənin istehsalın texnologiyasından

istehlakçıların gəlir kəmiyyətindən

11 Əgər istehsalın artması böyük vaxt və resurs məsrəfləri tələb etmirsə, onda:

təklif qanunu fəaliyyət göstərir

əmtəyə tələb yüksək olacaq

təklif əyrisi daha dikdir

- təklif əyrisi daha az mailli şəkllə malik olur
- əmtənin qiyməti sabit olacaq

12 Əgər istehlakçıların gəlirləri yüksəlmişdirsə, onda bu əmtəyə tələb və təklif əyrilərilə nə baş verər?

əyrilərin vəziyyəti dəyişməz

tələb əyrisi sola hərəkət edər, təklif əyrisi isə vəziyyəti dəyişməz

tələb əyrisi sola, təklif əyrisi isə sağa hərəkət edər

- tələb əyrisi sağa hərəkət edər, təklif əyrisi isə vəziyyəti dəyişməz
- hər iki əyri sola hərəkət edər

13 Texnologiyanın təkmilləşdirilməsi hansı yerdəyişməyə səbəb olur?

heç bir dəyişiklərə səbəb olmur

tələb əyrisinin sola

tələb əyrisinin sağa

- təklif əyrisinin sağa
- təklif əyrisinin sola

14 Tələb əyrisinin yerdəyişməsinə təsir etməyən amil:

əvəzedici malların qiyməti

gəlirlərin kəmiyyəti və bölgüsü

istehlakçıların istək və arzuları

- əmtələrin qiyməti
- əhalinin yaş səviyyəsinin sayları

15 Bazar tələbinə təsir etməyən amil:

əhali strukturunun dəyişməsi

qarşılıqlı əvəz olunan əmtələrin qiyməti

istehlakçıların gəlirləri

- resursların qiyməti
- alıcıların sayı

16 Nəyin nəticəsində artıq istehsal effekti meydana çıxı bilər?

dövlət tərəfindən qiymətlər tavanının təyin edilməsi nəticəsində

sahələrarası rəqabət nəticəsində

qısamüddətli tarazlıq nəticəsində

- dövlət tərəfindən qiymətlərin aşağı həddinin təyin edilməsi nəticəsində vergilərin artması nəticəsində

17 Əgər flomasterlərin qiyməti əhəmiyyətli şəkildə artırsa, karandaşların qiyməti necə dəyişər?

- əvvəlcə artar, sonra düşər
- dəyişməz qalar
- aşağı düşər
- artar
- əvvəlcə azalar, sonra artar

18 Dövlətin təyin etdiyi qiymətlərin yuxarı tavanı belə olur:

- tələb qiyməti səviyyəsində
- tarazlı qiymətdən yüksək
- tarazlı qiymət səviyyəsində
- tarazlı qiymətdən aşağı
- təklif qiyməti səviyyəsində

19 Təklifin elastikliyi nə dəyişdirə bilər:

- istehlakçıların gəlirlərinin dəyişməsi
- texniki tərəqqi
- göstərilənlər təklifin elastikliyinə təsir göstərmir
- əmtəyə olan tələb
- dəb

20 Əmtənin təklifi mütləq qeyri-elastikdir. Əgər bu əmtəyə tələb artarsa, onda:

- tarazlı qiymət artar, tarazlı əmtəə miqdarı azalar
- həm tarazlı qiymət, həm tarazlı əmtəə miqdarı azalar
- tarazlı qiymət azalar, tarazlı əmtəə miqdarı isə artar
- tarazlı qiymət artar, tarazlı əmtəə miqdarı isə dəyişməz
- həm tarazlı qiymət, həm tarazlı əmtəə miqdarı artar

21 Təklif elastikliyi birinci növbədə asılıdır:

- əgər əmtəyə tamamlayıcı əmtəələr varsa
- bu əmtənin alqısına yönəldilmiş istehlakçı xərclərinin payından
- bu əmtənin əvəzədicilərinin sayından
- bu əmtənin istehsalçıların qiymətin dəyişməsinə hansı sürətlə reaksiya verə bilməsindən
- bu əmtənin ən zəruri əmtəə və ya zinət əşyası olmasından

22 Əgər iki əmtənin çarpaz elastiklik əmsalı 1,5 –ə bərabərdirsə, onda bu o deməkdir ki,

bir əmtəyə tələb digər əmtəyə olan tələbə nisbətən sürətlə artır

bir əmtəənin qiyməti ikinci əmtəənin qiymətindən 1,5 dəfə aşağıdır

bu əmtəələr qarşılıqlı tamamlayandirlar

- bu əmtəələr qarşılıqlı əvəzəndirlər

bir əmtəənin qiyməti digər əmtəənin qiymətinə nisbətən sürətlə artır

23 Əgər iki əmtəə üçün qiymət üzrə çarpaz elastikliyi 0-a bərabədirsə onda bu o deməkdir ki,

hər iki əmtəyə tələb mütləq qeyri - elastikdir

bu qarşılıqlı əvəzədən əmtəələrdir

hər iki əmtəə aşağı keyfiyyətlidir

- əmtəələrə tələb bir – birindən asılı deyildir

bu qarşılıqlı tamamlayan əmtəələrdir

24 Əgər iki əmtəə üçün qiymət üzrə çarpaz elastiklik (-2) yə bərabədirsə, onda bu o deməkdir ki,

bir əmtəyə tələb digər əmtəyə olan tələbə nisbətən sürətlə artır

bir əmtəənin qiyməti ikinci əmtəənin qiymətindən 2 dəfə aşağıdır

bu əmtəələr qarşılıqlı əvəzəndirlər

- bu əmtəələr qarşılıqlı tamamlayandirlar

bir əmtəənin qiyməti digər əmtəənin qiymətinə nisbətən sürətlə artır

25 Tələbin qiymət elastikliyi yüksək olacaq:

əmtəənin alternativ istehsal xərcləri nə qədər azdırsa

əmtəənin alternativ istehsal xərcləri nə qədər çoxdursa

zinət şeylərinə nisbətən ən zəruri əmtəələrə

- ən zəruri əmtəələrə nisbətən zinət şeylərinə

o hallarda ki, bu zaman istehlakçılar əmtəəni özü üçün daha az fayda ilə istifadə edirlər

26 Təklif əyrisi şaquli düz xətt şəklinə malikdir. Bu o deməkdir ki:

əmtəənin təklif elastikliyi mənfidir

təklifin qiymət üzrə elastikliyi 1-ə bərabərdir

təklifin qiymət üzrə elastikliyi 0 - a bərabərdir

- əmtəənin təklifi mütləq qeyri - elastikdir

əmtəənin təklifi mütləq elastikdir

27 Əmtəyə tələb əyrisi üfüqi düz xətt şəklinə malikdir. Bu o deməkdir ki:

əmtəyə tələb elastikliyi mənfidir

qiymət üzrə tələb elastikliyi 1 - ə bərabərdir

qiymət üzrə tələb elastikliyi 0 - a bərabərdir

- əmtəəyə tələb mütləq elastikdir
- əmtəəyə tələb mütləq qeyri - elastikdir

28 Əgər bir əmtəənin qiymətinin azalması adətən digər əmtəəyə tələbin artmasına səbəb olursa, onda

- bu təsadüfi uyğunluqdur
- bu o deməkdir ki, istehlakçıların zövqləri dəyişir
- bu əmtəələr qarşılıqlı əvəzolunandır
- bu əmtəələr qarşılıqlı tamamlanandır
- bu o deməkdir ki, alıcıların gəlirləri artır

29 Qiymət üzrə tələbin çarpaz elastikliyi nəyi göstərir?

- bir - birini qarşılıqlı tamamlayan əmtəələrə tələbin həcmnin dəyişməsi
- istehlakçıların gəlirlərinin dəyişməsindən asılı olaraq qiymətlərin dəyişməsi
- tələbin əmtəə qiymətindən və istehlakçıların gəlirlərindən asılılığı
- digər əmtəənin qiymətinin dəyişməsindən asılı olaraq bir əmtəəyə tələbin həcmnin dəyişməsi
- bir - birini qarşılıqlı surrətdə tamamlayan əmtəələrin qiymətlərinin dəyişməsi

30 Gəlir üzrə tələbin elastikliyi necə hesablanır?

- tələb həcmnin dəyişməsi faizindən gəlirin dəyişməsi faizi çıxılır
- qiymətin dəyişməsi faizi tələb həcmnin dəyişməsi faizinə bölünür
- gəlirin dəyişməsi faizi tələb həcmnin dəyişməsi faizinə vurulur:
- tələbin həcmnin dəyişməsi faizi gəlirin dəyişməsi faizinə bölünür
- gəlirin dəyişməsi faizinə tələb həcmnin dəyişməsi faizi əlavə olunur.

31 DVD disklərinə tələbin artmasını gözləmək olar, əgər:

- CD disklərinə qiymət azalarsa
- alıcıların gəlirləri azalarsa
- DVD pleyerlərin qiyməti yüksəlsə
- DVD pleyerlərin qiyməti aşağı düşsə
- CD pleyerlərin qiyməti aşağı enərsə

32 Əmtəəyə tələbin həcmnin azalması nəyi səbəb ola bilər?

- bu əmtəənin təklifinin azalması
- bu əmtəəyə qiymətlərin qalxmasının gözlənilməsi
- əmtəə- əvəzedicilərinə qiymətlərin azalması
- istehlakçıların gəlirlərinin artması
- bu əmtəənin istehlakçılarda böyük ehtiyatlarının olması

33 Sadalananlardan nə əmtəə təklifinin həcmnin dəyişməsinə səbəb olur:

- sadalananlardan heç nə təklifin həcmnin dəyişməsinə səbəb olmur
- istehsala vergilərin artması
- bu əmtəənin istehsalı zamanı istifadə edilən resurslara qiymətlərin azalması
- bütün sadalananlar təklifin həcmnin dəyişməsinə səbəb ola bilər
- bu əmtəənin istehsalının daha səmərəli texnologiyasının tətbiqi

34 Əgər iki əmtəə bir-birini qarşılıqlı tamamlayırsa birinci əmtəənin qiymətinin artması bu nəticəyə səbəb olur:

- heç bir dəyişiklik doğurmur
- ikinci əmtəəyə qiymətin azalması
- ikinci əmtəəyə tələbin həcmnin artması
- ikinci əmtəəyə tələbin həcmnin aşağı düşməsi
- ikinci əmtəəyə qiymətin yüksəlməsi

35 İki əmtəə qarşılıqlı əvəz olunandırısa, birincinin qiymətinin qalxması ilə nə müşayiət olunur?

- heç bir dəyişiklik baş vermir
- ikinci əmtəəyə tələbin həcmi artır.
- ikinci əmtəəyə tələb azalır.
- ikinci əmtəəyə tələb artır
- ikinci əmtəəyə tələbin həcmi azalır.

36 Başqa şərtlər dəyişməməklə qiymətlər yüksəlsə təklif qanununa görə:

- qiymətlərin dəyişilməsi təklif qanununda nəzərə alınmır
- təklifdə azalma baş verir.
- təklifdə artım baş verir.
- təklifin həcmi artır.
- təklifin həcmi azalar.

37 İstehsalçının əmtəəni satmağa razı olduğu qiymət necə adlanır?

- tarazlıq qiyməti
- normal qiymət
- tələb qiyməti
- təklif qiyməti
- istehsal qiyməti

38 İstehlakçının əmtəəni almağa razı olduğu qiymət necə adlanır?

- tarazlıq qiyməti
- normal qiymət

təklif qiyməti

● tələb qiyməti

istehsal qiyməti

39 Dövlət nə məqsədlə qiymətin yuxarı həddini müəyyən edə bilər?

tədiyyə qabiliyyətli tələbi artırmaq üçün

rəqabəti saxlamaq üçün

istehsalçıları dəstəkləmək üçün

● istehlakçıları dəstəkləmək üçün

bazarda tarazlığı təmin etmək üçün

40 İstehsalçının əmtəəsinin bazarda tarazlıq qiymətinin onun həmin əmtəəni satmağa hazır olduğu qiymətdən yuxarı olması sayəsində əldə etdiyi əlavə gəlir necə adlanır?

tarazlıq qiyməti

qiymətin aşağı həddi

qiymətin yuxarı həddi

● istehsalçının artığı

istehlakçının artığı

41 Bazarda mübadilə prosesində istehlakçı tərəfindən əmtəəyə görə faktiki ödənilmiş qiymət onun həmin əmtəəyə görə ödəməyə hazır olduğu qiymətdən aşağı olması sayəsində alınmış əlavə fayda necə adlanır?

tarazlıq qiyməti

qiymətin aşağı həddi

qiymətin yuxarı həddi

● istehlakçının artığı

istehsalçının artığı

42 A.Marşall öz qiymət nəzəriyyəsində qiymətin hansı növünə baxmamışdır?

A.Marşall göstərilən bütün qiymət növlərinə baxmışdır

təklif qiyməti

tələb qiyməti

● istehsal qiymət

normal qiymət

43 Vergilərin köməyi ilə qiymətlərin dövlət tənzimlənməsi siyasəti hansı neqativ effektdə səbəb ola bilər?

sadalananlardan heç birinə

əmtəə istehsalının artması

əmtəə istehlakının artması

● qiymətlərin artması

əmtələrin keyfiyyətinin aşağı düşməsi

44 Marşall öz konsepsiyasında qiymət anlayışına hansı yanaşmaları birləşdirmişdir?

- təkrar istehsal nəzəriyyəsi, xərclər nəzəriyyəsi və son faydalılıq nəzəriyyəsi
- xərclər nəzəriyyəsi, son faydalılıq nəzəriyyəsi və istehlak davranışı nəzəriyyəsi
- son faydalılıq nəzəriyyəsi və tələb və təklif nəzəriyyəsi
- xərclər nəzəriyyəsi, son faydalılıq nəzəriyyəsi və tələb və təklif nəzəriyyəsi
- istehsal amilləri nəzəriyyəsi və tələb təklif nəzəriyyəsi

45 Qiymətlərin dövlət tənzimlənməsinin hansı metodu daha çox bazar mexanizminə uyğundur?

- vergi və subsidiyaların köməyi
- qiymətlərin mərkəzləşdirilmiş şəkildə təyin edilməsi
- qiymətlərin aşağı həddinin təyin olunması
- qiymətlər tavanının təyin edilməsi
- bazar iqtisadiyyatında qiymətlərin dövlət tənzimlənməsi yolverilməzdir

46 Dövlət nə üçün qiymətin aşağı həddini təyin edə bilər?

- tədiyyə qabiliyyətli tələbi yüksəltmək üçün
- rəqabəti saxlamaq üçün
- istehlakçılara yardım etmək üçün
- istehsalçılara yardım etmək üçün
- bazar tarazlığını təmin etmək üçün

47 Əgər əmtənin qiyməti azalırsa, onda:

- tələbin həcmnin azalması baş verər
- tələb əyrisinin sola hərəkəti baş verər
- tələb əyrisinin sağa hərəkəti baş verər
- tələb həcmnin artması baş verər
- tələb əyrisinin mailliyi dəyişər

48 Gəlir üzrə tələbin elastiklik əmsalının göstərilmiş kəmiyyətlərindən hansı zinət əşyalarına aiddir?

- göstərilənlərdən heç biri
- 0-dan böyük, 1-dən kiçik
- 0-dan kiçik
- 1-dən böyük
- 1.0

49 Gəlir üzrə tələbin elastiklik əmsalının göstərilmiş kəmiyyətlərindən hansı ən zəruri əmtələrə aiddir?

göstərilənlərdən heç biri

1.0

0-dan kiçik

- 0-dan böyük, 1-dən kiçik

1-dən böyük

50 Qiymət üzrə qeyri- elastik tələb o deməkdir ki,

əmtənin qiyməti dəyişmir

qiymətin 1% dəyişməsi tələb həcmnin 1% dəyişməsinə səbəb olur

qiymətin 1% dəyişməsi tələbin həcmnin 1% -dən daha çox dəyişməsinə səbəb olur.

- qiymətin 1% dəyişməsi tələb həcmnin 1% -dən az olaraq dəyişməsinə səbəb olur

qiymətin 1% dəyişməsi tələb həcmnin dəyişməsinə səbəb olur

51 Təklifin qiymət üzrə elastikliyi göstərir:

təklifə təsir edən qeyri - qiymət amillərinin dəyişməsi zamanı təklifin həcmnin dəyişməsi

qiymətin artması zamanı təklifin həcmnin artması

qiymətin azalması zamanı təklifin həcmnin aşağı düşməsi

- qiymətin 1% dəyişməsi zamanı təklifin həcmnin nisbi dəyişməsi

təklifin həcmnin resursların qiymətindən asılılığı

52 Əmtənin tələbinə təsir göstərməyən amilləri göstərin.

verilmiş əmtənin əmtəə istehlakçılarının sayı

istehlakçıların gəlirlərinin kəmiyyəti

əmtənin qiyməti

- ehtiyatların qiyməti

əvəzləyici əmtəələrin qiyməti

53 Əgər benzinin qiymətin artması baş verərsə, onda:

heç nə baş verməz

benzinə tələb artacaq

avtomobilin qiyməti artacaq

- avtomobillərə tələb azalacaq

avtomobillərə tələb artacaq

54 Sadalananlardan nə əmtəə təklifinin həcmnin dəyişməsinə səbəb olmur?

əmtəə qiymətinin dəyişməsi

istehsala vergilərin dəyişməsi

əmtənin istehsal edildiyi xammalın qiymətlərinin artması

- alıcıların gəlirlərinin dəyişməsi
əmtəə istehsalçıların sayının azalması

55 Təklifi formalaşdıran amillərə aid deyildir:

- bütün sadalananlar aiddir
- əmtəə ehtiyatları
- istehsalın əmtəə məhsulu
- əhalinin yığımları
- idxalın həcmi

56 Mövcud iqtisadi şəraitdə bütün istehsalçıların vahid zaman ərzində bazara çıxarmaq arzusunda olduğu və bazara çıxara biləcəyi nemətlərin ümumi miqdarı belə adlanır:

- tələbat
- tələbin strukturu
- tələbin həcmi
- təklifin həcmi
- təklifin strukturu

57 İstehlakçıların vahid zaman ərzində cari qiymətlər üzrə almağa hazır olduqları nemətlərin maksimal miqdarı belə adlanır:

- tələbat
- tələbin strukturu
- təklifin həcmi
- tələbin həcmi
- təklifin strukturu

58 Əmtəənin qiymətinin azalması nəticəsində istehlakçının real gəlirinin artması və bu artımın istehlakçı tərəfindən həmin əmtəənin əlavə vahidlərinin alınmasına sərf edilməsi belə adlanır:

- Qiffen paradoksu
- istehlakçı tarazlığı
- tranzitivlik aksiomu
- gəlir effekti
- əvəzetmə effekti

59 İstehlakçının öz istehlak dəstində qiyməti aşağı düşmüş əmtəəyə üstünlük verməsi belə adlanır:

- Qiffen paradoksu
- istehlakçı tarazlığı
- tranzitivlik aksiomu
- əvəzetmə effekti

gəlir effekti

60 Hansı ifadə düzgündür?

- ☐ son hədd faydalılığı həmişə artır
- ☐ fərqsizlik əyrisi istehlakçının gəlirlərini əks etdirir
- ☐ bədcə xətti istehlakçının nəyə üstünlük verməsini əks etdirir
- ☒ fərqsizlik əyrisi boyunca aşağıya doğru hərəkət etdikcə son əvəzləmənin hədd norması azalır
- ☐ ümumi faydalılıq həmişə azalır

61 Fərqsizlik əyrilərinin əsas xüsusiyyətlərinə aid deyil:

- ☐ fərqsizlik əyrisinin daha yuxarıda yerləşməsi ümumi faydalılığın daha yüksək səviyyəsini əks etdirir
- ☐ fərqsizlik əyrisi istehlak çoxluğu fəzasında istənilən nöqtədən keçirilə bilər
- ☒ sadalananlar hamısı fərqsizlik əyrilərinin əsas xüsusiyyətlərinə aiddir
- ☐ fərqsizlik əyriləri heç vaxt kəsişmir
- ☐ fərqsizlik əyriləri mənfi meylə malikdir

62 İstehlakçı hesab edir ki, hər həftə 10 stəkan şirə və 5 stəkan süd içmək ondan ötrü 4 stəkan şirə və 6 stəkan süd içməklə eyni dərəcədə faydalıdır. Bu halda şirənin südlə əvəz edilməsinin son hədd norması bərabərdir:

- ☐ 1/6
- ☐ 4/6
- ☐ 10/5
- ☒ 6\1
- ☐ 5/6

63 Əmtəyə fərdi tələbin qrafiki nəyin əsasında yenidən qurula bilər?

- ☐ əvəzləmə effektinin qrafik təsviri
- ☐ «gəlir-istehlak» xətti
- ☐ Enqel ayrılısı
- ☒ «qiymət-istehlak» xətti
- ☐ gəlir effektinin qrafik təsviri

64 İstehlakçı hesab edir ki, gündə səkkiz naringi və üç alma və ya altı naringi və dörd alma yemək onun üçün eyni faydalılıq verir. Bu halda alma naringini almalı əvəzlənməsinin son hədd norması bərabərdir:

- ☐ 3/6
- ☐ 4/6
- ☐ 6/4
- ☒ 2/1
- ☐ 1/2

65 «Qiymət-istehlak» xətti birləşdirir.

doğru cavab yoxdur

fərqsizlik əyrilərinin kəsişmə nöqtələrini

gəlirlərin müxtəlif səviyyəsində istehlakçının tarazlığının bütün nöqtələrini

- əmtəələrdən birinin qiymətinin dəyişməsi zamanı istehlakçının tarazlığının bütün nöqtələrini
büdcə xətlərinin kəsişmə nöqtələrini

66 Enqel əyriləri.

fərqsizlik əyriləri ilə üst-üstə düşür

təklifdə dəyişiklikləri əks edilir.

« qiymət-istehlak» xətləri əsasında qurulur.

- «gəlir-istehlak» xətləri əsasında qurulur.
faydalılığın səviyyəsində dəyişiklikləri əks etdirir.

67 Ən zəruri nemətlər üçün «gəlir-ismtehlak» xətti -

müsbət meyilli əyridir

müsbət meyilli düz xətdir

üfüqi xətdir

- şaquli xətdir
mənfi meyilli düz xətdir

68 Aşağıkefiyyətli adlanan nemət:

səmərəsiz texnologiya əsasında istensal edilləndir

istehlakçının sağlamlığına ziyan vurur

istehlak xassələrinin aşağı səviyyəli olması ilə səciyyələnir

- istehlakçının gəlirinin artması ilə ona tələbin azalması isə səciyyələnir
bazar qiymətlərindən aşağı qiymətə satılır

69 Kardinalist faydalılıq nəzəriyyəsinin ordinalist nəzəriyyədən fərqi:

bütün göstərilənlər doğrudur

fərdi istəklərin nəzərə alınmamasındadır

modellərdən istifadə edilməməsindədir

- faydalılığın kəmiyyətinin müəyyənləşdirilməsini mümkün hesab etməsindədir
faydalılığın maksimumlaşdırılması şərtlərini öyrənmir

70 Tələb əyrisinin mənfi meyilliyi izah oluna bilər:

gəlir effektilə

Qossenin ikinci qanunu ilə

Qiffen paradoksu ilə

- son faydalılığın azalması qanunu ilə
- fərsizliklərin ayrıləri ilə

71 İki əvəzləyici əmtəələr üçün fərsizlik ayrıləri əks olunur:

kəşşən xətlər

şaquli düz

üfüqi düz

- düz xətlər mənfi mailliklə
- düz xətlər müsbət mailliklə

72 Əgər istehlakçı büdcə xətti ilə hüdudlaşmış üçbucaq daxilindəki nöqtədə təmsil olunan kombinasiyanı seçərsə, o

bütün gəliri əmanətlərə xərcləyir

istehlakçı tarazlığı vəziyyətində olur

faydalılığı maksimallaşdırır

- öz gəlirini tam istifadə etmir
- gəlirinin imkan verdiyindən çox əmtəə almaq istəyir

73 Aşağıdakı müddəalardan hansı düz deyildir?

bütün mülahizələr doğrudur

fərsizliklər üzərində olan bütün nöqtələr tələbatın ödənilməsinin eyni səviyyəsini əks etdirir

büdcə xətti üzərində olan hər hansı nöqtə iki müxtəlif əmtəənin müəyyən kombinasiyasını əks etdirir

- fərsizliklər əyrisi üzərində olan bütün nöqtələr pul gəlirlərinin eyni səviyyəsini əks etdirir
- büdcə xətti üzərində olan bütün nöqtələr pul gəlirlərinin eyni səviyyəsini əks etdirir

74 Əmtəələrdən birinin qiyməti dəyişildikdə:

büdcə xətti sola dəyişilir

- büdcə xəttinin mailliyinin dəyişilməsinə səbəb olur
- fərsizlik əyrisi dəyişilir
- büdcə xəttinə təsir etmir
- büdcə xətti sağa dəyişilir

75 Büdcə xəttinin yerdəyişməsi yaranır:

bu məhsulların qiymətinin artmasında

son faydalılıq dəyişildikdə

əmtəələrdən birinin qiyməti azaldıqda

- gəlirin həcmi dəyişildikdə

ümumi faydalılıq dəyişildikdə

76 Əvəzləmə effekti ondan ibarətdir ki;

son hədd faydalılığı son hədd faydalılığını üstələyir

əgər əmtənin qiyməti azalırsa istehlakçının həmin əmtədən real gəliri artır

istehlakçı üçün bütün nemətlər bərabər qiymətlidir

- qiymətlərin azalması əmtəyə nisbi cəlbediciliyi artırır və ona tələbin artmasına səbəb olur
- təkrar istehlakçılarda əmtənin faydalılığı azalır

77 Hansı qrafik istehlakçının imkanını göstərir?

"qiymət-istehlak" xətti

son hədd faydalılığın qrafiki

laqeydlik əyrisi

- büdcə xətti

ümumi faydalılığın qrafiki

78 Son hədd faydalılığın qrafiki hansı şəkildə olur?

koordinat başlanğıcından keçən düz xətt

üfüqi düz xətt

yüksələn əyri

- enən əyri

şaquli düz xətt

79 Ümumi faydalılığın qrafiki hansı şəkildə olur?

koordinat başlanğıcından keçən düz xətt

üfüqi düz xətt

enən əyri

- yüksələn əyri

şaquli düz xətt

80 Hansı əmtəə normal əmtəə sayılır:

qiymətlərin dəyişilməsi ilə onlara tələbin dəyişmədiyi əmtəələrdir

stabil olaraq tələbi çox olan əmtəə

stabil olaraq tələbi az olan əmtəə

- istehlakçının pul gəlirinin dəyişilməsi ilə ona olan tələbin düz mütənasib asılılıqda dəyişdiyi əmtəə
- istehlakçının pul gəlirinin dəyişilməsi ilə ona olan tələbin tərs mütənasib asılılıqda dəyişdiyi əmtəə

81 Son hədd faydalılığının azalması prinsipi şəraitində nemətlərin istehsalının artması;

doğru cavab yoxdur

ümumi faydalılığın kəmiyyətinin mənfi qiymət almasına səbəb ola bilər

ümumi faydalılığını azaldır

- son hədd faydalılığını azaldar, ümumi faydalılığını isə artır
- son hədd faydalılığını azaldar və nəticədə ümumi faydalılığını azaldar

82 Nemətlər dəsti istehlakçı üçün optimal olur, əgər:

son hədd faydalılığını maksimallaşdırır

nemətlərin əvəzlənməsinin son hədd norması onların qiymətlərindən aşağıdır

istehlakçının büdcəsindən xərclər minimaldır

- verilmiş gəlir səviyyəsində istehlakçının maksimum faydalılıq əldə etməsi təmin edilir
- istehlakçının əldə etdiyi faydalılıq əmtəə dəstlərinin dəyərindən çoxdur

83 İstehlakın ödənilməsi səviyyəsinin dəyişilməzliyi şəraitində X nemətindən istifadənin bir vahid artırılması üçün Y nemətindən imtinanın – bu:

düzgün cavab yoxdur

X nemətinin son faydalılığını

Y nemətinin son faydalılığını

- Y nemətinin X neməti ilə əvəz olunmasının son hədd norması
- X və Y nemətlərinin ümumi faydalılığını

84 Fərqsizliklər əyrisinin vəziyyəti və mailliyi izah olunur:

əvəzedici əmtəələrin qiymətləri ilə

istehlakçı gəlirlərin miqdarı ilə

alınan əmtəələrin qiymətləri ilə

- istehlakçının üstünlükverimləri ilə
- əmtəələrin qiymətləri və istehlakçının gəlirləri ilə

85 Alıcı öz gəliri optimal şəkildə istifadə edir, əgər nemətlərin son faydalılığını arasındakı nisbətlər aşağıdakıların nisbətləri kimidir:

düzgün cavab yoxdur

- onların qiymətləri
- onların dəyərləri
- fərqsizliklər əyriyə
- büdcə xətləri

86 Son hədd faydalılığının azalması qanunu - bu o deməkdir ki, ümumi faydalılıq:

artan sürətlə azalır

- yavaş sürətlə artır

dəyişmir

artan sürətlə artır

yavaş sürətlə azalır

87 İstehlakçı davranışı nəzəriyyəsinə görə istehlakçı maksimallaşdırmağa çalışır:

ümumi və son faydalılıq arasındakı fərqi

● ümumi faydalılığı

əldə olunmuş əmtəələrin miqdarını

öz gəlirini

son faydalılığı

88 Əgər son faydalılıq mənfəi olarsa ümumi faydalılıq:

nisbətən zəif artır

mənfəi olur

● azalır

artır

dəyişməz qalır

89 Qiffen paradoksu ibarətdir:

əmtəələrin bütün qiymətlərində tələbin dəyişməzliyində

son faydalılığın artmasında

əmtəənin qiyməti azalarsa ona tələb artmaqda

● əmtəənin qiyməti azaldıqda ona tələbin azalmasında

ümumi faydalılığın azalmasında

90 İstehlakçı davranışı qaydası ondan ibarətdir ki;

istehlakın ödənilməsi səviyyəsinə müvafiq olaraq nemətin faydalılığı artır

əmtəənin qiyməti azalırsa istehlakçının bu əmtəədən istifadəsinin real gəliri artır

istehlakın ödənilməsi səviyyəsinə müvafiq olaraq nemətin faydalılığı azalır

● hansı əmtəənin alınmasına, sərf olunmasına baxmayaraq xərclənmiş sonuncu pul vahidi eyni faydalılıq gətirməlidir

istehlakçı üçün bütün nemətlər eyni qiymətlidir

91 İstehlakçı davranışı qaydası başqa cür adlanır:

dəyər qanunu

Qossenin birinci qanunu

Qiffen paradoksu

● Qossenin ikinci qanunu

tələb qanunu

92 Son faydalılığın azalması prinsipi adlanır:

- dəyər qanunu
- əvəzləmə effekti
- gəlir effekti
- Qossenin birinci qanunu
- Qiffen paradoksu

93 Qiffen paradoksu bunlara münasibətdə təzahür olunur:

- əvəzləyici əmtəələr
- kənd təsərrüfatı məhsulları
- zinət əşyaları
- aşağı keyfiyyətli məhsullar
- tamamlayıcı əmtəələr

94 İstehlakçısı tərəfindən əldə edilmiş faydanın kəmiyyətinin onun istehlak etdiyi nemətlərin miqdarından funksional asılılığı belə adlanır:

- bölgü funksiyası
- təklif funksiyası
- tələb funksiyası
- faydalılıq funksiyası
- istehsal funksiyası

95 "Aşağı keyfiyyətli əmtəə" nəyə deyilir?

- Qiymətinin dəyişməsi ilə əlaqədar, tələbinin dəyişməyəcəyi əmtəələr
- Tələbi stabil olaraq yüksək olan əmtəələr
- Tələbi stabil olaraq aşağı olan əmtəələr
- Tələbi istehlakçının pul gəlirinin dəyişikliyi ilə əks istiqamətdə dəyişən əmtəələr
- Tələbi istehlakçının pul gəlirinin dəyişikliyi ilə eyni istiqamətdə dəyişən əmtəələr

96 Tranzitivlik aksiomaya görə fərqsizlik ayrıləri:

- mənfi meyilli ola bilməz
- üfüqi ola bilməz
- şaquli ola bilməz
- kəsişə bilməzlər
- müsbət meyilli ola bilər

97 İstehlakçı seçimi nədir?

- doğru cavab yoxdur

nemətin faydalılığının hesablanması

hökumətin həyata keçirdiyi iqtisadi siyasətə münasibət

- faydalılığı maksimumlaşdırmaq məqsədilə gəlirin bölgüsü haqqında qərar qəbul etmək
- alternativ gəlir mənbəyinin seçilməsi

98 Fayda nədir?

qeyri iqtisadi kateqoriyadır

əmtəələrin istehsal olunmasının səbəbi kimi onların obyektiv xassəsi

nemətin istehlakçıya fayda gətirmək xassəsi

- nemətin insanın bu və digər tələbatı ödəmək qabiliyyəti
- insanın sağlamlığı üçün faydalı olan elementlərinin mövcudluğu

99 Engel əyrisi göstərir:

fərqsizlik əyrilərinin məcmusunu

istehlakçının tarazılıq vəziyyəti

istehlakçının pul gəlirləri ilə aldığı əmtəələrin keyfiyyəti arasındakı nisbəti

- istehlakçının gəlirləri ilə aldığı əmtəələrin miqdarı arasındakı nisbəti
- y nemətinin x neməti ilə əvəz olunmasının son hədd faydalılığını

100 Fərqsizlik əyrisi – bu əyri:

aşağı keyfiyyətli əmtəələrə tələbi

istehlakçı gəlirlərin bərabər səviyyəsi

bərabər miqdarda iki nemətin

- əmtəələr dəstinin faydalılığının bərabər səviyyəsi
- əmtəələrin qiymətlərinin bərabərliyi

101 İstehlak tarazlığı nöqtəsi – bu:

düzgün cavab yoxdur

büdcə xəttində yerləşən istənilən nöqtə

büdcə xətti ilə fərqsizlik əyrisinin kəsişmə nöqtəsi

- büdcə xətti ilə fərqsizlik əyrisinin toxunma nöqtəsi
- fərqsizlər əyrisinin ən yuxarısında yerləşən istənilən nöqtə

102 Son hədd faydalılığının azalması qanunu ifadə edir ki;

istehlakçının gəlirinin artımı nəticəsində əldə olunmuş əmtəələrin faydalılığı artır

bütün əmtəələr üçün son hədd faydalılıqlarının qiymətlərə nisbəti eynidir

zinət əşyalarının son hədd məhsuldarlığı zəruri yaşayış vasitələrininkindən azdır

- satın alınan əmtəələrin miqdarı artdıqca hər sonrakının faydalılığı azalır

istehlakçının gəlirləri artdıqca alınan əmtəələrin faydalılığı azalır

103 Fərqsizlik əyriləri konsepsiyasını işləyib hazırlamışdı:

İ. Bentam

L. Valras

K.Menger

● B.Pareto

C.Hiks

104 Yutil – bu şərti vahid əks etdirir:

əvzləmə səmərəsinin həcmi

ümumi və son məhsuldarlığın nisbəti

büdcə məhdudluğu həcmi

● tələbatın ödənilməsi dərəcəsini

gəlir effektinin həcmi

105 Büdcə xətti göstərir:

bazar qiymətlərinin dəyişməsinə

tələbin həcmi qiyətdən asılılığını

tələbin ödənilmə dərəcəsini

● istehlakçının malik olduğu gəlirin müqabilində ola biləcək iki əmtəənin müxtəlif kombinasiyalarını
istehlakçıya eyni faydalılıq verən iki əmtəənin mümkün olan müxtəlif kombinasiyalarını

106 Ordinalist istehlakçı davranışının nəzəriyyəsi başqa cür adlanır:

ənənəvi nəzəriyyə

davranış nəzəriyyəsi

faydalılığın kəmiyyət nəzəriyyəsi

● faydalılığın sıra nəzəriyyəsi

menecer nəzəriyyəsi

107 Son faydalılıq - bu:

ümumi faydalılıq

müəyyən miqdar nemətin istehlakından əldə edilə biləcək maksimum faydalılıq

istehlakçının almaq istədiyi faydalılığın maksimal səviyyəsi

● istehlakçının əlavə nemət vahidinin istehlakından aldığı məmnunluq

müəyyən miqdarda pul vəsaitinin xərclənməsi müqabilində əldə edilə biləcək maksimum faydalılıq

108 İstehlakçının müəyyən dəst əmtəələrin istehlakından aldığı məmnunluq necə adlanır?

əvəzetmə effekti

- ümumi faydalılıq

yutil

son faydalılıq

gəlir effekti

109 İstehlakçıların onların gəlirləri və şəxsi üstünlükverimlərindən asılı olaraq müxtəlif məhsul və xidmətlərə tələbin formalaşması prosesi adlanır:

təklifin elastikliyi

- istehlakçı davranışı

bazar qiymətlərinin formalaşması

bazar tələbinin formalaşması

tələbin elastikliyi

110 Faydalılığın ölçülməsinə iki əsas yanaşma:

marksist və monetar

keynsçi və neoliberal

- ordinalist və kordinalist

istehsal və qeyri-istehsal

marksist və klassik

111 «Faydalılıq» məfhumunu iqtisadi tədqiqatlarda ilk dəfə kim işlətməmişdir:

K.Marks

- İ.Bentam

A.Smit

U.Cevons

K.Menger

112 İstehlakçı davranışı nəzəriyyəsinin əsas tədqiqat obyektı:

maliyyə bazarı

- mübadilə sferası

istehsal sferası

qeyri-istehsal sferası

bütün sadalananlar

113 Son hədd xərcləri bərabərdir:

sabit və dəyişən xərclərin cəminə

bir vahidə düşən məhsul buraxılışının artımı nəticəsindən sabit xərclərin artımına

buraxılan məhsul vahidlərinin sayına vurulmuş orta ümumi xərclərə

- məhsul buraxılışı bir vahid artan halda xərclərin artımına
- məhsul buraxılışı bir vahid artan halda orta sabit xərclərin artımına

114 İqtisadi xərclər özünə daxil edir:

aşkar və qeyri - aşkar xərclər, habelə normal və üstəlik mənfəəti

qeyri-aşkar xərclər, amma aşkar xərcləri özünə daxil etmir

aşkar xərclər, amma qeyri - aşkar xərcləri daxil etmir

- aşkar və qeyri - aşkar xərclər, o cümlədən normal mənfəət
- nə aşkar, nə də qeyri-aşkar xərcləri özünə daxil etmir

115 Əgər istehsal amillərinin xərclənməsi 5%, məhsul buraxılışının həcmi isə 3% artmışdırsa, onda aşağıdakını görürük:

əvəzləmə effekti

müsbət miqyas effekti

Qiffen paradoksu

- mənfi miqyas effekti
- neytral miqyas effekti

116 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

İstehsal funksiyası resurs xərci ilə məhsul buraxılışı arasında texnoloji asılılığı müəyyənləşdirir

Əmək məhsuldarlığı hazırlanmış məhsulun həcmnin onun hazırlanmasına sərf olunmuş əməyə nisbətidir

İstehsal amillərinin səciyyəvi xüsusiyyəti onların bir-birini əvəzləməsi və bir-birini tamamlamasıdır

- İstehsal amilləri bir-biri ilə heç cür bağlı deyillər

Hər hansı bir əmtəənin istehsalı üçün istehsal amillərindən istifadənin çoxlu variantları mövcuddur

117 Neft emalı zavodunun istehsal ehtiyatlarının tərkibindəki hansı dəyişiklik uzunmüddətli dövrə aiddir?

doğru cavab yoxdur

əlavə 200 işçinin işə götürülməsi

zavodda üçüncü növbənin təşkil edilməsi

- əlavə neft emalın qurğusunun tikilməsi
- butun cavablar doğrudur

118 Əməyin kapital ilə texniki əvəzlənməsinin son hədd norması 1/2-ə bərabərdir. Əgər istifadə edilən əməyin miqdarı 6 vahid azalarsa, kapitaldan istifadəni neçə vahid artırmaq lazımdır?

10 vahid

2 vahid

6 vahid

- 12 vahid

3 vahid

119 İstehsal amillərinin qarşılıqlı əvəz olunması qismən aradan qaldırmağa imkan verir:

işsizliyi

tələbatların qeyri-məhdudluğunu

iqtisadi böhranları

● resursların məhdudluğunu

istehsalın səmərəliliyini

120 Məhsul buraxılışının həcmi dəyişməz qalmaqla bir istehsal amilinin başqa istehsal amili ilə hansı nisbətdə əvəz edilməli olması göstəricisi necə adlanır?

son hədd məhsulu

son hədd əvəzləmə norması

ümumi məhsul

orta məhsul

● texnoloji əvəzləmənin son hədd norması

121 «Əlavə dəyişən amil vahidindən alınan son hədd məhsulu müəyyən məqamdan sonra azalmağa başlayır». Bu ifadə adlanır:

Pareto optimumu

azalan son hədd faydalılığı qanunu

dəyər qanunu

● azalan verim qanunu

miqyasda qənaət qanunu

122 Hansı halda istehsal amillərinin optimal kombinasiyasına nail olunmuşdur?

daha səmərəli texnologiyadan istifadə olunur

texniki əvəzləmənin son hədd norması 0-a bərabərdir

son hədd məhsulu maksimaldır

● istehsal amillərinin son hədd məhsullarının və onların qiymətlərinin nisbəti bərabərdir

son hədd məhsul və orta məhsul bərabərdir

123 Məhsul buraxılışının həcmnin artımının tətbiq edilən istehsal amillərinin miqdarının artımından çox olması nə deməkdir?

dəyər qanunu

miqyasın neytral effekti

azalan səmərə qanunu

● miqyasın artan effekti

azalan son hədd faydalılıq qanunu

124 Miqyas effekti nədə təzahür edir?

- tətbiq edilən istehsal amillərinin məhsuldarlığının azalmasında
- qısamüddətli və uzunmüddətli dövrlər arasında nisbətə dəyişməsində
- tətbiq edilən istehsal amillərinin miqdarı ilə onların qiymətləri arasında nisbətə dəyişməsində
- tətbiq edilən istehsal amillərinin nisbətinin məhsul buraxılışının həcmi arasında nisbətə dəyişməsində
- texnologiyanın dəyişməsində

125 Orta məhsulun və son hədd məhsulun artması bunu bildirir:

- ümumi məhsul azalır
- istehsalın effektivliyi azalır
- azalan səmərə qanunu fəaliyyət göstərir
- miqyasdan verim qanunu göstərir
- istehsal amillərinin optimal uyğunluğu əldə edilmişdir

126 Sadalanan göstəricilərdən hansı istehsal funksiyasının kəmiyyəti əks etdirir?

- dəyişən istehsal amilinin qiyməti
- son məhsul
- orta məhsul
- ümumi məhsul
- son hədd texnoloji əvəzləmə norması

127 Sabit istehsal amili dedikdə hansı amil düşülür?

- texnologiyanın dəyişikliyi nəticəsində məhsuldarlığı dəyişməyən amil
- kəmiyyəti uzunmüddətli dövr çərçivəsində dəyişə bilməyən amil
- kəmiyyəti həmişə dəyişməz qalan amil
- kəmiyyəti qısamüddətli dövr çərçivəsində dəyişə bilməyən amil
- istehsal prosesində məhsuldarlığı dəyişməyən amil

128 Aşağıda sadalananlardan hansı iqtisadi səmərəlilik göstəricilərinə aid deyil?

- material tutumu
- fond tutumu
- əmək məhsuldarlığı
- resurslarla təmin olunma
- kapital verimliliyi

129 İstehsal amillərinin arasında qarşılıqlı təsir əks olunur:

- sadalananlardan heç biri
- istehsalın təşkili ilə

istehsal münasibətləri ilə

- istehsal texnologiyası ilə

idarəetmə metodları ilə

130 Texniki tərəqqinin hansı tipi texnologiyada kapitalın son hədd məhsuldarlığının artmasına gətirib çıxaran dəyişikliklərlə səciyyələnir?

sadalananlardan heç biri

əməyin intensivliyi tipi

neytral tip

- kapitalın intensivliyi tipi

ekstensiv tip

131 Texniki tərəqqinin hansı tipi texnologiyada əməyin son hədd məhsuldarlığının artmasına gətirib çıxaran dəyişikliklərlə səciyyələnir?

sadalananlardan heç biri

kapitalın intensivliyi tipi

neytral tip

- əməyin intensivliyi tipi

ekstensiv tip

132 Texniki tərəqqinin hansı tipi texnologiyada həm əməyin, həm də kapitalın son hədd məhsuldarlığının artmasına gətirib çıxaran dəyişikliklərlə səciyyələnir?

sadalananlardan heç biri

- neytral tip

əməyin intensivliyi tipi

kapitalın intensivliyi tipi

ekstensiv tip

133 Məhsul buraxılışının müəyyən həcmi təmin edən istehsal amillərinin bütün mümkün kombinasiyalarını göstərən ayrı necə adlanır?

- izokvanta

laqeydlik əyrisi

büdcə xətti

izokosta

istehsal imkanları əyrisi

134 Orta məhsul nədir?

bütün istehsal amillərinin köməyi ilə istehsal edilmiş məhsul buraxılışının ümumi həcmi

başqa amillər dəyişməz qalmaqla bir amilin bir vahid artıq tətbiq edilməsi hesabına əlavə məhsul buraxılışı

bütün istehsal amillərinin hər birinin bir vahid artıq tətbiq edilməsi hesabına əlavə məhsul buraxılışı

- istehsalın amilin bir vahidinə düşən məhsul buraxılışının həcmi

bütün istehsal amillərindən tam istifadə edildikdə maksimal mümkün olan məhsul buraxılışı

135 Ümumi məhsul nədir?

istehsalın amilin bir vahidinə düşən məhsul buraxılışının həcmi

başqa amillər dəyişməz qalmaqla bir amilin bir vahid artıq tətbiq edilməsi hesabına əlavə məhsul buraxılışı

bütün istehsal amillərinin hər birinin bir vahid artıq tətbiq edilməsi hesabına əlavə məhsul buraxılışı

- bütün istehsal amillərinin köməyi ilə istehsal edilmiş məhsul buraxılışının ümumi həcmi

bütün istehsal amillərindən tam istifadə edildikdə maksimal mümkün olan məhsul buraxılışı

136 Nemətlər və xidmətlər yaratmaq məqsədilə istehsal amillərinin koordinasiyası və kombinə edilməsi üzrə fəaliyyət:

kommersiya fəaliyyətidir

kapitaldır

texnologiyadır

- sahibkarlıq fəaliyyətidir

əməkdir

137 İstehsal amilinin son hədd məhsuldarlığı nəyə bərabərdir?

bu istehsal amilinin bir vahidi hesabına minimal məhsul buraxılışı

bu istehsal amilinin maksimal mümkün olan məhsuldarlığı

istehsal amilinin qiyməti ilə onun son hədd məhsulunun vurma hasili

- bu istehsal amili hesabına yaradılmış son hədd məhsulun həcmi

bu istehsal amilinin bir vahidi hesabına maksimal mümkün olan məhsul buraxılışı

138 İstehsal amilinin son hədd məhsulu nə deməkdir?

bütün istehsal amillərindən tam istifadə edildikdə maksimal mümkün olan məhsul buraxılışı

bütün istehsal amillərinin hər birinin bir vahid artıq tətbiq edilməsi hesabına əlavə məhsul buraxılışı

bu amilin bir vahidinə düşən məhsul buraxılışı

- başqa amillər dəyişməz qalmaqla bu amilin bir vahid artıq tətbiq edilməsi hesabına əlavə məhsul buraxılışı

bu istehsal amilindən tam istifadə edildikdə maksimal mümkün olan məhsul buraxılışı

139 Hansı dövr uzunmüddətli dövr adlanır:

son hədd xərclər daim azalır

istehsal amillərinin bir hissəsi sabit, digər hissəsi isə dəyişəndir

bütün istehsal amilləri sabit hesab edilir

- bütün istehsal amilləri dəyişən hesab edilir

orta xərclər dəyişmir

140 Texnoloji səmərəlilik – bu:

ən mümkün istehsal resurslarının istifadə edilməsi imkanındır

mövcud şəraitdə ən qabaqcıl texnologiyanın tətbiqidir

istehsal xərclərinin azaldılmasının ən yaxşı üsuludur

- məhsul buraxılışının müəyyən həcmi təmin etmək üçün istehsal amillərinin ən yaxşı uzlaşdırılmasıdır
- istehsalatda işçilərin maşınlar və avadanlıqla əvəz edilməsinin ən yaxşı üsuludur

141 Mikroiqtisadi təhlildə istehsal dədikdə nə başa düşülür:

texnoloji proseslərin cəmidir

ehtiyatların məhdudluğu probleminin həll edilməsi vasitəsidir;

maddi nemətlərin yaradılması prosesidir;

- istehsal ehtiyatlarının nemətə çevrilməsi prosesi;
- bazar tələbinə cavab verə bilən nemətlərinin yaradılması prosesidir;

142 Səmərəlilik nədir?

Resursların nemətlərə və xidmətlərə çevrilməsi prosesi

iqtisadi fəaliyyətin əlaqələndirilməsi üsulu

İqtisadiyyatın subyektlərinin bu və ya digər məhsulun növünün istehsalı üzrə ixtisaslaşması

- xərclərin və nəticələrin ən yaxşı nisbəti
- ictimai təkrar istehsalın vəziyyəti

143 İstehsal funksiyası nəyi göstərir?

müxtəlif istehsal sahələrində məhsul istehsalının həcmi

firmanın maksimum istehsal həcmi

istifadə olunan istehsal amillərinin kəmiyyəti arasında qarşılıqlı asılılığı

- istehsal həcmi və istifadə olunan istehsal amillərinin asılılığını
- firmanın iqtisadi ehtiyatlara və istehsalın başqa şərtlərinə tələbatını

144 Əmək, kapital, torpaq və sahibkarlıq qabiliyyəti kateqoriyalarını birləşdirən əlamət nədir?

bunlar hamısı maddi nemətlərdir

bunlar iqtisadiyyatın fundamental prinsipləridir

hamısı maddi – istehsal resurslarıdır

- bunlar istehsal amilləridir
- bunlar makroiqtisadi göstərijilərdir

145 İstehsalın imkanlarına və məhsuldarlığına həlledici təsir göstərən mühüm element nədir?

- maddi nemət
- əmək predmeti
- əmək vasitəsi
- istehsal amili
- texnologiya

146 Qeyri – aşkar xərclər – bu:

- istehsalın həcmnin dəyişməsilə dəyişən xərclərdir
- mühasibat hesabatında əks olunan xərclərdir
- resurslardan istifadənin mümkün variantlarından birinin seçilməsi nəticəsində meydana çıxan xərclərdir
- istehsalın həcmnin dəyişməsilə dəyişməyən xərclərdir
- mühasibat xərcləri plus iqtisadi xərclər

147 Mühasibat mənfəəti:

- məhsul satışından gəliri və tam xərcləri arasında fərkdir
- iqtisadi və normal mənfəətlərin məcmusudur
- məhsul satışından gəliri və aşkar xərcləri arasında fərkdir
- məhsul satışı və gizli xərclərdən gəlirlər arasında fərkdir
- aşkar və gizli xərclərin cəmidir

148 Ümumi sabit xərclər 150, ümumi dəyişən xərclər 360-dır. Məhsul buraxılışının həcmi 170 vahid olmuşdur. Orta xərclər nə qədərdir?

- 20.0
- 3.0
- 4.0
- 5.0
- 40.0

149 Hansı amillər istehsalın optimallaşdırılması imkanlarını məhdudlaşdırır?

- sadalanan amillərdən heç biri
- zaman
- resursların istifadəsinə məhdudiyyət normativləri
- bütün sadalanan amillər
- istehsal resurslarının qiymətlərinin dəyişməsi

150 Firma 140 vahid məhsul istehsal etmişdir. Ümumi xərclər 420000, orta dəyişən xərclər 2100 olmuşdur. Orta sabit xərclər nə qədərdir?

- 150.0
- 9000.0

1400.0

1500.0

☒ 900.0

151 Firmanın ümumi xərcləri 64000, orta dəyişən xərcləri 570, orta sabit xərcləri 70 olmuşdur. Firma neçə vahid məhsul istehsal etmişdir?

1200.0

120.0

1000.0

☒ 100.0

10.0

152 Məhsulun satışından firma 720000 gəlir əldə etmişdir. Aşkar xərclər 560000, gizli xərclər 70000 olmuşdur. İqtisadi mənfəət nə qədərdir?

65000.0

490000.0

650000.0

☒ 90000.0

49000.0

153 120 vahid məhsulun satışından gəlir 93000 manat olmuşdur. Orta xərclər 700 manat təşkil etmişdir. Mənfəət nə qədərdir?

5800.0

93700.0

775.0

☒ 9000.0

84000.0

154 Məhsul satışından gəlir 550000 olmuşdur. Sabit xərclər 15000, dəyişən xərclər 430000 təşkil etmişdir. Mənfəət nə qədərdir?

13500.0

135000.0

120000.0

☒ 105000.0

10500.0

155 Firma 240 vahid məhsul istehsal etmişdir. Onun ümumi xərcləri 72000, dəyişən xərcləri 62400 olmuşdur. Orta sabit xərclər nə qədərdir?

36.0

260.0

300.0

☒ 40.0

560.0

156 Ümumi xərclər 564000, orta xərclər 80-dir. Məhsul buraxılışının həcmi nə qədərdir?

12120.0

564080.0

563920.0

☒ 7050.0

5070.0

157 Orta sabit xərclər 4, orta dəyişən xərclər 14-dür. Məhsul buraxılışının həcmi 180-dir. Orta xərclər nə qədərdir?

45.0

2520.0

1800.0

☒ 3240.0

720.0

158 Firma 120 vahid məhsul istehsal edib, ümumi xərcləri 1320 manat təşkil edib. Orta xərclər nəyə bərabərdir?

14.0

1440.0

1200.0

☒ 11.0

12.0

159 Uzunmüddətli orta xərclər əyrisi adətən:

S – şəkilli olur

müsbət mailliyə malik olur

mənfi mailliyə malik olur

☒ U – şəkilli olur

L – şəkilli olur

160 Bütün son hədd xərclərinin cəmi bərabərdir:

gizli xərclərə

orta xərclərə

ümumi xərclərə

☒ ümumi dəyişən xərclərə

ümumi sabit xərclərə

161 Orta ümumi xərclər qrafiki yerləşir:

orta sabit xərclər qrafikinə parallel

orta sabit xərclər qrafikindən aşağıda

orta dəyişən xərclər qrafikindən aşağıda

- orta dəyişən xərclər qrafikindən yuxarıda
- orta sabit xərclər qrafikindən yuxarıda

162 Daimi xərclər qrafiki:

- üfuqi düz xətdir
- müsbət maillikli əyridir
- mənfi maillikli əyridir
- şaquli düz xətdir
- koordinat oxunun başlanğıcından 45 dərəcə bucaq altında çıxan düz xətdir

163 Miqyasda qənaət qanunu və azalan verim qanununun təsiri müəyyənləşdirir:

iqtisadi və mühasibat mənfəəti arasında fərqi

ümumi istehsal xərclərinin dəyişməsinə

normal mənfəət kəmiyyətini

- orta istehsal xərclərinin dəyişməsinə
- qısamüddətli və uzunmüddətli dövrlər arasında fərqi

164 Düzgün müddəanı tapın:

son hədd xərcləri məhsul buraxılışının həcminə bölünmüş ümumi xərclərə bərabərdir

istehsalın həcmi nə qədər böyükdürsə ümumi sabit xərclər bir o qədər azdır

iqtisadi mənfəət qeyri – aşkar xərcləri təcəssüm etdirir

- ümumi sabit xərclər istehsal həcmnin dəyişməsi ilə dəyişmir
- iqtisadi mənfəət adətən mühasibat mənfəətini üstələyir

165 Orta sabit istehsal xərcləri orta dəyişən xərclərdən onunla fərqlənir ki, onların kəmiyyəti:

son hədd xərclərinin kəmiyyətindən asılıdır

həmişə orta dəyişən xərclərin kəmiyyətindən çoxdur

həmişə orta dəyişən xərclərin kəmiyyətindən azdır

- məhsulun buraxılış həcmnin artması ilə azalır
- məhsulun buraxılış həcmnin dəyişməsindən asılı deyildir

166 Son hədd xərcləri əyrisi orta dəyişən xərclər əyrisini o nöqtədə kəsir ki, burada

orta dəyişən və orta sabit xərclər üst-üstə düşür

mənfəət 0-a bərabərdir

mənfəət maksimumdur

- orta dəyişən xərclər minimumdur

son hədd xərcləri minimumdur

167 Aşağıdakı müddəalardan hansı düzgündür:

müddəalardan heç biri düzgün deyildir

iqtisadi mənfəət – qeyri-aşkar xərclər = mühasibat mənfəəti

iqtisadi mənfəət – mühasibat mənfəəti = aşkar xərclər

- mühasibat mənfəəti - qeyri-aşkar xərclər = iqtisadi mənfəət

aşkar xərclər + qeyri-aşkar xərclər = mühasibat xərcləri

168 Uzunmüddətli dövrdə istehsalın optimal həcmi bu nöqtədə əldə edilir:

orta dəyişən xərclərlə orta sabit xərclərin bərabər olduğu nöqtədə

orta xərclər artmağa başlayan nöqtədə

son hədd xərclər 0-a bərabər olan nöqtədə

- orta istehsal xərcləri minimal olan nöqtədə

ümumi xərclərin minimal olduğu nöqtədə

169 Qısamüddətli dövrdə sahibkar istehsal həcmi artırmağa bilər:

qısamüddətli dövrdə istehsal həcmi artırmağa lüzum yoxdur

miqyasda qənaət effekti başlayana qədər

son hədd xərcləri 0 bərabər olana qədər

- verimin azalması effekti başlayana qədər

sabit xərclər aradan qalxana qədər

170 Son hədd xərcləri:

dəyişilməz qalır

yavaş-yavaş artır

əvvəlcə artır, sonra azalır

- əvvəl azalır, sonra artır

yavaş-yavaş azalır

171 Orta ümumi xərclər:

dəyişilməz qalır

həmişə artır

həmişə azalır

- əvvəlcə azalır, sonra artır
- əvvəlcə artır, sonra azalır

172 Dəyişən xərclər ümumi xərclərdən aşağıdakı kəmiyyət qədər fərqlənir:

- aşkar xərclər
- orta xərclər
- daimi xərclər
- gizli xərclər
- son hədd xərcləri

173 Sabit xərclərə aiddir:

- idarəetmə heyətinin əməkhaqqına, xammalın alınmasına məsrəflər, kreditlərə görə faizlərin ödənişi
- işçilərin əməkhaqqından, avadanlığın əldə edilməsinə məsrəflər, renta ödənişləri
- fəhlələrin əməkhaqqında məsrəflər, xammal və avadanlığın dəyəri
- idarəetmə və mühafizə heyətinin əməkhaqqı məsrəfləri, kreditə görə faizlər
- xammal, elektrik enerjisinə məsrəflər, kreditə görə faizlər, icarə haqqı

174 Azalan verilmə qanununun fəaliyyəti bildirir ki:

- istehsalda istifadə olunan resursların keyfiyyəti daima azalır
- tətbiq olunan istehsal amillərinin miqdarının artması ilə miqyas effekti azalır
- istehsalın həcmnin artması ilə son hədd xərclərinin qiyməti mənfi olur
- istehsalın həcmnin artması ilə orta xərclər müəyyən andan başlayaraq artacaqdır
- bəzən texnologiyalar şəraitində məhsul buraxılışının həcmi ixtisar olunmağa meyil edir

175 Əmtəə istehsalı xərcləri aşağıdakını müəyyənləşdirən amildir:

- istehlakçı seçimini
- əmtəənin ümumi faydalılığını
- əmtəəyə tələbi
- əmtəə təklifini
- əmtəənin son hədd faydalılığını

176 Sabit xərclər – bu:

- mühasibat xərcləridir
- daha əlverişli istehsal şəraitində məhsul istehsalının minimum xərcləridir
- onların əldə olunması məqamında olan qiymətlər üzrə resurslara məsrəflərdir
- firmanın, hətta məhsul istehsal edilmədiyi halda belə çəkdiyi xərclərdir
- qeyri - aşkar xərclərdir

177 Məhsul buraxılışının istənilən həcmindən firmanın ümumi xərcləri bərabərdir:

- son hədd xərclərinin əmtəə buraxılışının həcmnin hasilinə
- orta dəyişən xərclərin əmtəə buraxılışının həcmnin hasilinə
- orta ümumi xərclərlə orta dəyişən xərclərin fərqi
- orta ümumi xərclərin əmtəə buraxılışının həcmnin hasilinə
- orta aşkar xərclərin orta dəyişən xərclərin cəminə

178 Miqyasda qənaət effekti nədən ibarətdir ?

- ondan ibarətdir ki, istehsal həcmnin artması ilə dəyişən xərclər artır, sabit xərclər isə azalır
- ondan ibarətdir ki, qənaət istehsal miqyaslarının azaldılması hesabına əldə olunur
- ondan ibarətdir ki, sahibkarlar daima istehsal miqyasını artırır
- ondan ibarətdir ki, istehsal həcmnin artması zamanı məhsul vahidinə düşən xərclər azalır
- ondan ibarətdir ki, istehsal həcmnin azalması ilə ümumi xərclər aşağı düşür.

179 Firmanın mülkiyyəti olan resursların istifadəsinin alternativ xərcləri – bu :

- mühasibat hesabatında əks olunmayan xərclərdir
- qeyri - aşkar xərclərdir
- mühasibat xərcləridir
- iqtisadi xərclərdir
- qısamüddətli dövr üçün nəzərdə tutulmuş orta xərclərdir

180 Ümumi (məcmu) xərclər – bu:

- mühasibat xərcləri+ iqtisadi xərclər
- sabit xərclər+ dəyişən xərclər
- qeyri - aşkar xərclər - mühasibat xərcləri
- sabit xərclər - dəyişən xərclər
- son hədd xərcləri + orta xərclər

181 Dəyişən və sabit xərclər anlayışı yalnız mövcud olur:

- uzunmüddətli dövrdə
- qısamüddətli dövrdə
- inhisar rəqabətli bazar üçün
- təkmil rəqabətli bazar üçün
- inhisarçı firma üçün

182 Sabit xərcləri tapmaq üçün zəruridir:

- orta ümumi xərclərdən, orta dəyişən xərcləri çıxmaq
- ümumi xərclərdən dəyişən xərcləri çıxmaq və buraxılışın həcminə bölmək
- sabit xərclərdən dəyişən xərcləri çıxmaq

orta və son hədd xərclərini vurmaq

- ümumi xərclərdən dəyişən xərcləri çıxmaq

183 İstehsal amillərinin qiymətlərinin dəyişməz qalması şərtlə istehsalın genişləndirilməsinin ən ucuz yolunu əks etdirən xətt necə adlanır?

İzokosta

İzokvanta

laqeydlik əyrisi

- inkişaf trayektoriyası

Engel əyrisi

184 Cari qərar qəbul edilərkən nəzərə alınmayan real xərclər necə adlanır?

son hədd xərcləri

- qayıtmaz xərclər

aşkar xərclər

qeyri-aşkar xərclər

orta xərclər

185 İstehsal amillərinin eyni bərabər həcmdə istehsal xərcləri tələb edən kombinasiyalarını əks etdirən əyri necə adlanır?

istehsal imkanları əyrisi

laqeydlik əyrisi

- izokosta

izokvanta

büdcə xətti

186 Xammal və materiallar hansı xərclərə aiddir?

iqtisadi mənfəətə

- dəyişən xərclərə

daimi xərclərə

gizli xərclərə

mühasibat mənfəətinə

187 İstehsal amillərinin alınmasına xərclərin məcmusu:

iqtisadi mənfəətdir

- aşkar xərclərdir

iqtisadi xərclərdir

gizli xərclərdir

mühasibat mənfəətidir

188 İstehsal amillərinin uzlaşdırılmasının bütün mümkün variantları ilə buraxılan məhsulun həcmi arasındakı qarşılıqlı əlaqə aşağıdakı anlayışın köməyi ilə ifadə olunur:

- təklifin elastikliyi ilə
- istehsal imkanları ayrısı ilə
- istehsal funksiyası ilə
- məhsul buraxılışının ümumi həcm ayrısı ilə
- ümumi xərclər ayrısı ilə

189 «Normal mənfəət» anlayışı bildirir:

- mühasibat mənfəətinin vergi tutulmayan hissəsini
- mənfəətin orta sahə normasını
- istehsalın inkişafı üçün normal şəraiti təmin edən gəliri
- istehsalçıya mövcud sahədə qalmağa imkan verən minimum mənfəəti
- gəlirin xərcləri üstələməsini göstərən kəmiyyətini

190 Dəyişən xərclər – bu:

- məhsul vahidinin istehsalına düşən xərclərdir
- istehsal həcmindən dəyişməsindən asılı olaraq dəyişən xərclərdir
- istehsal həcmindən dəyişməsindən asılı olmayaraq mövcud olan xərclərdir
- aşkar və qeyri – aşkar xərclərdir
- alternativ xərclərdir

191 Orta dəyişən xərclər –bu:

- kreditlər üzrə faizin ödənişinə məsrəflər və icarə haqqıdır
- istehsalın artımı ilə dəyişən məsrəflərdir
- məhsul vahidinə düşən dəyişən məsrəflərdir
- xammal, avadanlıq, nəqliyyata məsrəflərdir
- məhsul vahidinə düşən ümumi məsrəflərdir

192 Orta sabit xərclər - bu:

- ümumi və son hədd xərcləri arasındakı fərkdir
- məhsul vahidinə düşən sabit xərclərdir
- xammal, avadanlıq, nəqliyyata məsrəflərdir
- məhsul istehsalının mühasibat xərcləridir
- məhsul istehsalının iqtisadi xərcləridir

193 Orta xərclər – bu:

- məhsul vahidinə düşmə hesabı ilə sabit xərclərdir

- məhsul vahidinin buraxılışına düşən xərclər
orta sabit və orta dəyişən xərclərin fərqidir
dəyişən və sabit xərclərin cəmidir
məhsul buraxılışının kəmiyyətinə vurulmuş son hədd xərcləridir

194 Məhsulun differenziəşdirməkdə əsas məqsəd nədən ibarətdir?

- məhsul istehsalına cəkilən xərclərin azaldılması
firmanın məhsul istehsalının həcmənin artırılması
oxşar məhsullar sırasında firmanın məhsulunun verilməsi
məhsulun diferensiaslaşdırılması hər bir məqsəd güdmür
firmanın məhsulunun kəfiyyətinə yaxşılaşdırılması

195 Firmanın məhsulunun sahədə xüsusi çəkisi haqqında verilənlər əsasında hesablaməq olar:

- amortizasiya normasını
son hədd əvəzləmə normasını
firma məhsulunun son hədd faydalılığını
Herfindal-Hirşman indeksini
Lerner indeksini

196 Nə zaman ümumi gəlir maksimum olur?

- son hədd xərcləri artarsa
ümumi xərclər maksimum olduqda
ümumi xərclər minimum olduqda
son hədd gəliri sıfıra bərabər olduqda
orta gəlir azaldıqda

197 Aşağıdakılardan hansı inhisarın bazar hökmüəranlığı indeksini göstəricisidir?

- $1/P$
 $(P - MC)/E$
 P/E
 $1/E$
 $P/(P - MC)$

198 Bazar hakimiyyətinin mənbəyi kimi sadalananlardan hansı çıxış edə bilər?

- inzibati yardım
istehsal resursları üzərində nəzarət
bazarın həcmi
bütün sadalananlar

istehsalın miqyası

199 Əgər Lerner indeksinin qiyməti 1-ə yaxınlaşırsa, deməli:

bütün sadalananlar düzdür

sahə nadir məhsul buraxır

firmaların təqdim etdiyi məhsul eyninövlüdür

- sahə üçün bazar hakimiyyətinin yüksək dərəcəsi səciyyəvidir
- bazar payları firmalar arasında bərabər bölüşdürülmüşdür

200 Vahid texnoloji proseslə bağlı olmayan firmaların birləşməsi nəticəsində yaranır:

duopoliya

kartel

inhisar

- konsern

monopsoniya

201 Həcmın maksimumlaşdırılması nəzəriyyəsində əsas problem budur:

alıcı üstünlükveriminin hesablanması

son hədd xərclərinin hesablanması

fırma işçilərinin artırılması

- mənfəətin bölüşdürülməsi

son hədd gəlirlərinin hesablanması

202 "Normal mənfəət" anlayışına aşağıdakı təriflərdən hansı daha çox uyğun gəlir?

heç bir tərif

sahədə tipik firmanın əldə etdiyi mənfəət

son hədd gəliri son hədd xərclərinə bərabər olduqda firmanın əldə etdiyi mənfəət

- həmin sahədə firmanın qalması üçün zəruri olan minimum mənfəət
- işlərin normal aparılması şəraitində firmanın alacağı mənfəət

203 Qiymətlərin yüksəldilməsi hesabına gəlirlərini artırma bilməyən satıcıların rəqabət üsulu necə adlanır?

qiymət rəqabət

ədalətsiz rəqabət

ədalətli rəqabət

- təkml rəqabət

qeyri – təkml rəqabət

204 Bazar hökmranlığına malik firmanın satışının həcminə nəzarət etdiyi rəqabət üsulu necə adlanır.

- qiymət rəqabət
- ədalətsiz rəqabət
- ədalətli rəqabət
- qeyri – təkamil rəqabət
- təkamil rəqabət

205 Sahədən çıxdığı halda firma üçün yaranan geri dönməyən xərclər necə adlanır.

- iqtisadi xərcləri
- mühasibat xərcləri
- son hədd xərcləri
- çıxış hədləri
- ümumi xərcləri

206 Mənfəətin maksimumlaşdırılması şərtini əks etdirən ifadəni göstərin.

- $AC=MP$
- $MC=MP$
- $MC < MR$
- $MC=MR$
- $AC=MC$

207 Ümumi gəlirlə istehsal cəlb olunmuş ehtiyatlara görə ödənişlərdən ibarət olan mühasibat xərclərinin fərqi nəyi göstərir?

- ümumi mənfəət
- mühasibat mənfəəti
- son hədd mənfəət
- orta mənfəət
- iqtisadi mənfəət

208 Əsas qərarların rəhbər tərəfindən qəbul olunduğu firma tipi necə adlanır.

- özü idarə olunan firma
- sahibkarlıq firması
- dövlət firması
- direktor firması
- kapitalist firması

209 İşçilər kollektivinə məxsus olan qərum göstərin.

- kapitalist firması
- direktor firması

dövlət firması

- özü idarə olunan firma

sahibkarlıq firması

210 Nəzarəti idarəetmədən ayırmaqla səciyyələnən və çoxlu kapital sahiblərinə məxsus olan qərumu göstərin.

özü idarə olunan firma

direktor firması

dövlət firması

- kapitalist firması

sahibkarlıq firması

211 İdarəetmə və nəzarət funksiyalarını həyata keçirən, mənfəətin maksimumlaşdırılmasına yönələn bir nəfərə məxsus olan qərumu göstərin

özü idarə olunan firma

direktor firması

dövlət firması

- sahibkarlıq firması

kapitalist firması

212 Ümumi mənfəət bərabərdir:

ümumi gəlir və ümumi xərclərin cəminə

orta və son hədd mənfəətin cəminə

orta gəlirlə orta xərclərin fərqinə

- istehsal olunmuş və satılmış məhsulun kəmiyyəti ilə orta mənfəətin hasilinə

orta xərclər ilə istehsal olunmuş və satılmış məhsulun kəmiyyətinin hasilinə

213 Firmanın orta gəliri ilə orta xərcləri arasındakı fərq:

ümumi mənfəətdir

son hədd gəliridir

orta gəlirdir

- orta mənfəətdir

orta xərclərdir

214 Firmanın ümumi gəliri ilə ümumi xərcləri arasındakı fərq:

orta mənfəətdir

son hədd gəliridir

orta gəlirdir

- ümumi mənfəətdir

orta xərclərdir

215 “Sahə” nədir ?

ümumi təsnifatı səciyyələri ilə aşkar olunan müəssisələr qrupu

qarşılıqlı tamamlanan məhsullar istehsal edən firmalar qrupu

eyni ehtiyatlardan istifadə edən firmalar qrupu

- qarşılıqlı əvəzlənən məhsullar istehsal edən firmalar qrupu
- eyni texnologiyalardan istehsal edən firmalar qrupu

216 Bazar hakimiyyəti dərəcəsinin göstəricisi budur:

Pareto meyanı

- Lerner indeksi

Lorents əyrisi

Filips əyrisi

son hədd əvəzləmə norması

217 Bazar quruluşunun təsnifatı zamanı bu əlamət nəzərə alınmır:

bütün sadalananlar nəzərə alınır

sahəyə müstəqil girmək və ondan çıxmaq

sahədə firmaların sayı

- firmanın fəaliyyət göstərdiyi sahə
- qiymətlər üzərində ayrı ayrı firmaların nəzarəti

218 Firmanın bazar hakimiyyətinin dərəcəsi hər şeydən əvvəl bundan asılıdır:

firmanın mənfəətinin kəmiyyətindən

məhsulun standartlaşdırılması dərəcəsindən

alıcıların məlumatlandırılması dərəcəsindən

- onun məhsuluna tələb elastikliyindən
- sahəyə daxil olmaq üçün baryerlərin olmasından

219 Satışdan gəlirin maksimallaşdırılması hansı nəzəriyyəyə görə firma fəaliyyətinin əsas motivi hesab olunur:

sadalananlardan heç biri

həcmə maksimallaşdırılması nəzəriyyəsi

ənənəvi firma nəzəriyyəsi

- firmanın menecer nəzəriyyəsi
- firmanın davranış nəzəriyyəsi

220 Hansı firma nəzəriyyəsi firmanın məqsədlərinin çox olduğunu irəli sürür:

- ənənəvi nəzəriyyə
- sadalanarlardan heç biri
- həmçinin maksimallaşdırılma nəzəriyyəsi
- menecer nəzəriyyəsi
- davranış nəzəriyyəsi

221 Mənfəətin maksimallaşdırılması hansı nəzəriyyəyə görə firma fəaliyyətinin əsas motivi hesab olunur?

- sadalanarlardan heç biri
- həcmnin maksimallaşdırılması nəzəriyyəsi
- firmann menecer nəzəriyyəsi
- ənənəvi firma nəzəriyyəsi
- çoxməqsədli nəzəriyyə

222 Differensiaslaşdırılmış məhsul üzərində hökmran mövqeyə malik satıcıların satış həcmi uğrunda rəqabət apardığı bazar strukturu növü necə adlanır?

- oligopsoniya
- inhisar
- təkmil rəqabət
- inhisarçı rəqabət
- oligopoliya

223 Sahə bazarında firmaların qarşılıqlı təsirinin xarakterini müəyyənləşdirən və bazar tarazlığının yaranmasını təmin edən bazar quruluşunun xüsusiyyətlərinin cəmi nədir ?

- bazarın təmərküzləşməsi
- bazarı təsnifatı
- bazar infrastrukturı
- bazar strukturu
- sahə strukturu

224 Maksimum mənfəət təmin etmək üçün firma hansı buraxılış həcmi seçməlidir?

- orta və son hədd gəliri bərabər olduqda
- ümumi xərçlər minimum olduqda
- maksimallaşdırma
- son hədd gəliri son hədd xərclərinə bərabər olduqda
- sabit və dəyişən xərclər bərabər olduqda

225 Ümumi gəlirlə iqtisadi xərclərinin fərqi nəyi göstərir?

- son hədd mənfəəti
- ümumi mənfəət

mühasibat mənfəəti

● iqtisadi mənfəət

orta mənfəət

226 Əlavə satılmış məhsul vahidindən ümumi gəlirin artımı belə adlanır.

orta gəlir

son hədd mənfəəti

son hədd xərcləri

● son hədd gəliri

ümumi xərclər

227 Satılmış məhsul vahidindən əldə olunan gəlirlər necə adlanır?

son hədd gəlir

orta mənfəət

orta xərclər

● orta gəlir

ümumi gəlir

228 İstehsal olunmuş məhsulun satışından əldə olunan ümumi gəlir nədir ?

son hədd gəlir

ümumi mənfəət

ümumi xərclər

● ümumi gəlir

orta gəlir

229 Fəaliyyətinə aid mühüm qərarların dövlət orqanları tərəfindən qəbul olunduğu firma necə adlanır.

özü idarə olunan firma

sahibkarlıq firması

direktor firması

● dövlət firması

kapitalist firması

230 Firmanı ehtiyatların koordinasiyasını həyata keçirən institusional qrup kimi səciyyələndirən firma nəzəriyyəsini göstərin.

sadalanlardan heç biri

meneceral

neoklassik

● institusional

davranış

231 Firmanı fəaliyyəti istehsal funksiyası ilə ifadə olunan texnoloji vahid kimi səciyyələndirən firma nəzəriyyəsini göstərin.

sadalardan heç biri

meneceral

instisional

☒ neoklassik

davranış

232 Mənfəəti maksimumlaşdırmaq məqsədi ilə öz fəaliyyətini optimallaşdırmaq prinsipi əsasında işləyən istehsal vahidi mikroiqtisadiyyatda necə adlanır?

bank

dövlət

ev təsərrüfatı

☒ firma

sahə

233 Əlavə əmtəə vahidinin satışından əldə olunmuş mənfəət:

☒ son hədd mənfəətdir

ümumi mənfəətdir

maksimum gəlirdir

minimum gəlirdir

orta mənfəətdir

234 Çoxsaylı istehsalçının və yeganə alıcı olması ilə səciyyələnən bazar strukturu necə adlanır?

İnhisar

Oliqopoliya

Polipoliya

☒ Monopsoniya

Oliqopsoniya

235 0501 215. Yeganə istehsalçının və çoxsaylı istehlakçının olması ilə səciyyələnən bazar strukturu necə adlanır?

Monopsoniya

Oliqopoliya

Polipoliya

☒ İnhisar

Oliqopsoniya

236 Bir neçə əmtəə istehsalçının və çoxsaylı istehlakçının olması ilə səciyyələnən bazar strukturu necə adlanır?

- Monopsoniya
- Oliqopsoniya
- Polipoliya
- Oliqopoliya
- İnhisar

237 Bir neçə əmtəə istehlakçının və çoxsaylı müstəqil istehsalçının olması ilə səciyyələnən bazar strukturu necə adlanır?

- Monopsoniya
- Oliqopoliya
- Polipoliya
- Oliqopsoniya
- İnhisar

238 Eyni növ əmtəənin çoxlu sayda müstəqil istehsalçısı və həmin əmtəənin külli miqdarda təcrid olunmuş istehlakçısı ilə səciyyələnən bazar strukturu necə adlanır?

- Monopsoniya
- Oliqopsoniya
- Oliqopoliya
- Polipoliya
- İnhisar

239 Qeyri-təkmil rəqabət növlərinə nə aid deyil?

- oliqopsoniya
- inhisarçı rəqabət
- inhisar
- sadalananların hamısı aiddir
- oliqopoliya

240 Bazar quruluşunun tipinin müəyyənləşdirilməsi üçün iqtisadçılar tərəfindən aşağıdakı səciyyələrdən hansı istifadə edilir?

- sahə hədlərinin yüksək olması
- müxtəlif firmalar tərəfindən istehsal olunan məhsulların bircinslilik dərəcəsi
- satıcıların sayı və onlar arasında bazarın bölüşdürülməsi səciyyəsi.
- bütün yuxarıdakılar doğrudur
- bazar iştirakçılarının qarşılıqlı əlaqəsinin səciyyəsi

241 Bazar hakimiyyəti, bu:

sadalananlardan heç biri

zəmanətli mənfəət əldə etmək imkanı

öz əmtəəsinə istənilən qiyməti təyin etmək imkanı

- maksimum mənfəət götürmək məqsədilə qiymətə təsiretmə imkanı
- istehlakçıların üstünlüklərilə hesablaşmamaq imkanı

242 Təkmil rəqabət əlamətlərinə nə aid olmadığını göstərin:

əmtəələrin diferensiasiyasının olmaması

rəqabətin hər bir iştirakçısının qərarlar qəbul etməsi sərbəstliyi

iştirakçıların qeyri, məhdud miqdarı

- yalnız sahədaxili rəqabətin olması
- rəqabətin hər bir iştirakçısında bazarın vəziyyəti haqqında tam informasiyanın olması

243 Müasir iqtisadi nəzəriyyə neçə bazar strukturu tiplərini ayırır?

6.0

3.0

2.0

- 4.0

5.0

244 Firmanın davranış nəzəriyyəsi hansı ölkədə daha geniş yayılmışdır?

Fransa

Kanada

Böyük Britaniya

- Yaponiya
- Almaniya

245 Firmanın belə nəzəriyyəsi mövcud deyil:

bütün sadalananlar mövcuddur

menecer

ənənəvi

- məqsədlərin maksimallaşması nəzəriyyəsi
- həcmənin maksimallaşması nəzəriyyəsi

246 Təkmil rəqabətli sahəsinin qısamüddətli bazar təklifi əyrisi necə olmalıdır?

azalan əyri

üfüqi düz xətt

son hədd xərcləri əyrisindən yuxarıda yerləşən orta xərclər əyrisinin hissəsi

- ayrı- ayrı firmaların qısa müddətli təklif ayrılmasının cəmi şaquli düz xətt

247 Təkmil rəqabətli firmanın təklif əyrisi hansı əyridir.

son hədd xərcləri əyrisinin azalan hissəsində

şaquli düz xətt

üfüqi düz xətt

- son hədd xərcləri əyrisinin orta xərclər əyrisi ilə kəsişmə nöqtəsindən yuxarıda yerləşən hissəsi
orta xərclər əyrisinin son hədd xərcləri əyrisindən yuxarıda yerləşən hissəsi

248 Uzunmüddətli dövrdə təkmil rəqabətli firmanın davranışı nə ilə səciyyələnir?\

göstərilənlərdən hər birində

firma bütün istehsal amillərini dəyişmək imkanına malikdir

uzunmüddətli orta xərclər bazar qiymətlərini üstələməməlidir

- bütün göstərilənlərdə
firma sahədən çıxsa bilər

249 Təkmil rəqabətli bazarda qısamüddətli tarazlıq yaranması şərti nədir?

təkmil rəqabətli bazarda qısamüddətli tarazlıq mümkün deyil

sahədə minimum sayda firma qalarsa

bütün firmalar iqtisadi mənfəət əldə edir.

- məhsulun qiyməti son hədd xərclərinə bərabər olduqda
qiymət səviyyəsi maksimum olarsa

250 Əgər qiymət minimum orta xərclərdən aşağı, lakin minimum orta dəyişən xərclərdən yüksək olarsa firmanın davranışı necə olar?

mənfəəti azaldır

istehsalı dayandırır

mənfəəti maksimallaşdırır

- itkiləri minimallaşdırır
xərcləri artırır

251 Əgər buğda yetişdirən fermerlərdən biri öz məhsulunu bazar qiymətindən aşağı qiymətlərə satmağa başlayarsa, onda bu:

qarğıdalının bazar qiymətini aşağı salar

buğdanın bazar qiymətini qaldırır

qarğıdalının bazar qiymətini qaldırır

- bazar qiymətlərinə təsir etməz
buğdanın bazar qiymətini aşağı salar

252 Əgər mağazanın sahibi çörəyin qiymətini qaldırmaq qərarına gəlirsə, yerdə qalan mağazalarda qiymət əvvəlki kimi qalırsa, onda nəticədə:

- ☐ bazarda çörəyin təklifi artar
- ☐ mağazanın çörək satışından gəliri dəyişməz
- ☐ mağazanın çörək satışında gəliri artar
- ☒ mağazanın çörək satışından gəliri aşağı düşər
- ☐ digər mağazalarda çörəyə tələb azalar

253 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- ☐ Təkmil rəqabətli firmanın orta gəliri onun son hədd gəliri ilə üst-üstə düşür
- ☐ Son hədd gəliri son hədd xərclərinə bərabər olanda təkmil rəqabətli firma mənfəətini maksimallaşdırır
- ☐ Təkmil rəqabət istehsal səmərəliliyini təmin edir
- ☒ Təkmil rəqabət şəraitində resurslar səmərəli bölünmür
- ☐ Təkmil rəqabətli sahənin firmaları uzunmüddətli dövrdə iqtisadi mənfəət əldə etmirlər

254 Təkmil rəqabətli sahənin tələb əyrisi necə olur?

- ☐ doğru cavab yoxdur
- ☐ üfüqi xətt
- ☐ şaquli xətt
- ☒ mənfi mailliyə malikdir
- ☐ müsbət mailliyə malikdir

255 Məhsulun bazar qiyməti azalarsa, təkmil rəqabət bazarında fəaliyyət göstərən firma

- ☐ öz məhsulunda qiymətin dəyişməz qalmasına çalışar
- ☐ daha çox həcmdə məhsul satar
- ☐ Öz məhsulunun təklifini artırır
- ☒ daha aşağı səviyyədə son hədd gəliri əldə edər
- ☐ bazar qiymətindən yüksək qiymətə satış həyata keçirər

256 Deyilənlərdən hansı doğrudur?

- ☐ təkmil rəqabətli sahələr müasir iqtisadiyyatda geniş yayılmışdır
- ☐ Təkmil rəqabətli sahədə əmtəə nişanları olur
- ☐ Təkmil rəqabət şəraitində ayrılıqda götürülmüş istehsalçı təklifə təsir edə bilər
- ☒ Təkmil rəqabət şəraitində ayrılıqda götürülmüş alıcı tələbə təsir etmir
- ☐ Sahəyə eyni cür resurslardan istifadə edən firmalar daxildir

257 Əgər təkmil rəqabətli bazarda bazar tələbinin artması nəticəsində əmtəənin qiyməti yüksəlsə, əmin olmaq olar ki:

doğru cavab yoxdur

təklifin artması sahədə fəaliyyət göstərən firmaların sayının azalması ilə nəticələniəcək

təklifin artması nəticəsində qiymət ilkin səviyyəsinə qədər aşağı düşər

- təklifin artması sahədə fəaliyyət göstərən firmaların sayının artması ilə nəticələniəcək
- sahədə fəaliyyət göstərən firmaların sayının azalması ilə qiymət ilkin səviyyəsinə enəcək

258 Təkmil rəqabətli firmanın təklif əyrisi qısamüddətli dövrdə ibarətdir:

son hədd xərcləri əyrisindən yuxarıda yerləşən orta xərclər əyrisinin bir hissəsidir

- orta dəyişən xərclər əyrisindən yuxarıda yerləşən son hədd xərcləri əyrisinin bir hissəsidir
- son hədd xərcləri əyrisinin azalan hissəsidir
- son hədd xərcləri əyrisinin artan hissəsidir
- son hədd xərcləri əyrisindən yuxarıda yerləşən orta dəyişən xərclər əyrisinin bir hissəsidir

259 Əgər əmtənin qiyməti onun istehsalına çəkilən orta xərcləri ödəmək üçün kifayət deyilsə, firma:

əmtənin qiymətini artırmalı

yeni texnologiyaya keçməli

istehsalı dayandırmalı

- qiymətin son hədd xərclərinə bərabər və orta dəyişən xərclərdən çox olduğu səviyyədə istehsalı davam etdirməli
- qiymət bütün orta xərcləri örtənəcən istehsalı davam etdirməli

260 Mənfəəti maksimumlaşdıran rəqabət qabiliyyətli firma qısamüddətli dövrdə istehsalı davam etdirməyəcək, əgər:

orta dəyişən və orta sabit xərclər bərabər olarsa

orta sabit xərclər məhsulun qiymətindən yüksək olarsa

məhsulun qiyməti orta xərclərdən aşağı olarsa

- məhsulun qiyməti orta dəyişən xərclər minimumundan aşağı olarsa
- məhsulun qiyməti son hədd xərclərindən aşağı olarsa

261 Təkmil rəqabətli tarazlıq şəraitində son hədd xərcləri əmtənin qiymətinə bərabərdir, ona görə ki

son hədd xərcləri qrafiki mövcud deyil

son hədd gəliri qrafiki şaqulidir

tələb qrafiki üfüqidir

- son hədd gəlirin qrafiki üfüqidir
- tələb qrafiki şaqulidir

262 Əgər firma məhsulunun qiyməti son hədd gəlirindən çoxdursa, son hədd gəliri isə son hədd xərclərindən çoxdursa mənfəəti maksimallaşdırmaq üçün firma nə etməlidir?

hər şeyi olduğu kimi saxlamaq

qiyməti yüksəltməli

qiyməti aşağı salmalı və istehsalı azaltmalı

- qiyməti aşağı salmalı və istehsalı çoxaltmalı
istehsalı azaltmalı

263 Təkmil rəqabətli firmanın ümumi gəlir əyrisi necə olur?

düz şaquli

müsbət meyilli əyri

mənfi meyilli əyri

- koordinatın başlanğıcından çıxan müsbət meyilli xətt
əmtənin qiyməti ilə üst-üstə düşən düz üfüqi

264 Əgər əmtənin qiyməti orta dəyişən xərclərdən aşağı olarsa mənfəəti maksimallaşdırmaq üçün firma nə etməlidir?

düzgün cavab yoxdur

həmin əmtənin istehsalını azaltmalı

həmin əmtənin istehsalını artırmalı

- həmin əmtənin istehsalını dayandırmalı
həmin əmtənin istehsalını olduğu kimi saxlamalı

265 Uzunmüddətli dövrdə təkmil rəqabətli sahədə təklif əyrisi:

bütün cavablar doğrudur

üfüqi xətt

şaquli xətt

- müsbət meyilli
mənfi meyilli

266 Aşağıdakı bazarlardan hansı daha çox təkmil rəqabət şərtlərinə uyğundur?

dəbli geyimlər

bərbər xidməti

polad

- firmaların səhmləri və istiqrazları
avtomobil

267 Təkmil rəqabətli firmanın tələb əyrisi hansı görünüşdə olur?

qırıq xətt

müsbət meyilli

mənfi meyilli

- üfüqi xətt

şaquli xətt

268 Ehtiyatların optimal bölgüsünü əks etdirən ifadəni göstərin.

$MC=P$

$MC < MP$

$MC < MR$

● $MC=AC$

$P < MC$

269 Ehtiyatların optimal bölgüsü nə vaxt təmin olunur.

bazar qiyməti məhsul istehsalının son hədd xərclərindən aşağı olduqda

bütün firmalar tarazlı vəziyyətdə olduqda

bütün firmalar mənfəət əldə etdikdə

● məhsul istehsalının son hədd xərcləri onun bazar qiymətinə bərabər olduqda

alıcıların bütün tələbatları yüksək səviyyədə ödənildikdə

270 Azalan xərcəli sahənin uzunmüddətli təklif əyrisi hansı şəkildə olacaq?

koordinatın əvvəlindən çıxan düz xətt

artan əyri

üfüqi xətt

● azalan əyri

şaquli xətt

271 Artan xərcəli sahənin uzunmüddətli təklif əyrisi hansı şəkildə olacaq?

üfüqi xətt

azalan əyri

şaquli xətt

koordinatların başlanğıcından çıxan düz xətt

● artan əyri

272 Sabit xərcəli sahənin uzunmüddətli təklif əyrisi hansı şəkildə olacaq?

azalan əyri

● üfüqi xətt

koordinatların başlanğıcından çıxan düz xətt

şaquli xətt

artan əyri

273 Təkmil rəqabətli bazarda firmanın mənfəət əldə etməsi və ya itkiləri olması nədən asılıdır.

firmanın son hədd xərclərinin kəmiyyətindən

- bazar qiyməti ilə firmanın orta xərcləri arasındakı nisbətdən
- sadədə firmaların sayından
- bazarda qoyulan qiymətlərdən
- firmanın ümumi xərclərinin kəmiyyətindən

274 Qiymətin minimum orta xərclərə bərabər olduğu nöqtə necə adlanır?

qiymət orta minimal xərclərə bərabər ola bilməz

- itkisizlik nöqtəsi
- firmanın bağlanma nöqtəsi
- tarazlıq nöqtəsi
- mənfəətin maksimallaşdırılması nöqtəsi

275 Əgər təkmil rəqabətli bazarda fəaliyyət göstərən firma öz məhsulunun təklifini azalırsa, onda bu:

əmtənin bazar qiymətinin azalmasına səbəb olar

- bazara heç bir təsir göstərməz
- bazarda əmtə artıqlığına səbəb olar
- bazarda əmtə defisitinə səbəb olar
- əmtənin bazar qiymətinin yüksəlməsinə səbəb olan

276 Firma mənfəəti maksimallaşdırır, əgər:

son hədd gəliri son hədd xərclərindən yüksəkdirsə

istehsal amilinin yaratdığı son hədd məhsulunun dəyəri həmin istehsal amilinin qiymətindən yüksəkdirsə

- istehsal amilinin yaratdığı son hədd məhsulunun dəyəri həmin istehsal amilinin qiymətinə bərabərdirsə
- istehsal amilinin yaratdığı son hədd məhsulunun dəyəri həmin istehsal amilinin qiymətindən aşağıdırsa
- son hədd gəliri son hədd xərclərindən aşağıdırsa

277 Təkmil rəqabət bazarında bazar tələbinin artması nəticəsində qiymətlər yüksəlsə:

əmtə qıtlığı yaranın

- bazara yeni firmaların axını nəzərə çarpır
- doğru cavab yoxdur
- firmalar iqtisadi mənfəət ala bilmir
- firmaların arasında rəqabət güclənir

278 Qısamüddətli dövrdə təkmil rəqabət bazarı üçün doğrudur.

firmalar iqtisadi mənfəət əldə etmir

- bazar qiymətinin dəyişməsi ilə firmalar istehsalın həcmi dəyişirlər
- bazar tələbinin kəmiyyəti sabitdər və qiymətdən asılı deyil

tələbitin qiyməti görə elastikliyi sıfıra bərabərdir.

tələbdən heç bir dəyişiklik mümkün deyil

279 Təkmil rəqabətli bazarda fəaliyyət göstərən firma üçün səciyyəvi olanı göstərin.

doğru cavab yoxdur

- onun məhsuluna tələb mütləq şəkildə elastikdir
- firma sahə bazarının hissəsinə nəzarət edir
- firma iqtisadi mənfəət əldə edə bilmir
- bütün firmalar eyni rəqabət metodlarından istifadə edir

280 Orta dəyişən xərclərin əyrisinin ən aşağısında yerləşən nöqtə adlanır:

uzunmüddətli dövrdə firmanın tarazılıq nöqtəsi

- firmanın bağlanması nöqtəsi
- zərərsizlik nöqtəsi
- düzgün cavab yoxdur
- qısamüddətli firmanın tarazılıq nöqtəsi

281 Təkmil rəqabətli firma üçün qısamüddətli dövrdə əmtənin qiyməti bərabərdir:

orta xərclərə

sabit xərclər

orta xərclər + iqtisadi mənfəət

son hədd xərclərinə

- son hədd gəlirinə və orta gəlirə

282 Təkmil rəqabətli sahədə tarazlıq qərarlaşır, əgər:

orta xərclər son hədd xərclərinə bərabər olarsa

orta xərclər son hədd xərclərindən yüksək olarsa

- qiymət minimal orta xərclər səviyyəsində olarsa
- firmanın son hədd gəliri orta gəlirdən yüksək olarsa
- firma iqtisadi mənfəət əldə edərsə

283 Allakativ səmərəlilik nədir?

alıcıların bütün tələbatları yüksək səviyyədə ödənilir

- resursların optimal bölgüsü
- cəmiyyətə zəruri olan hər bir əmtəə ən az xərclərlə istehsal olunur
- bütün tarazlı vəziyyətdədirlər
- bütün firmalar iqtisadi mənfəət əldə edirlər

284 Tarazlıq qiyməti uzunmüddətli orta istehsal xərclərinə bərabər olduqda və firma iqtisadi mənfəətin sıfıra bərabər olduğu həcmdə məhsul buraxılışı həyata keçirdikdə bazarın belə halı necə adlanır?

firma qısamüddətli tarazlığı

- sahənin uzunmüddətli tarazlığı

mənfəətin maksimumlaşması nöqtəsi

bağlanma nöqtəsi

itkisizlik nöqtəsi

285 Özü qiymət siyasəti aparmayan, yalnız bazar qiymətlərinə uyğunlaşan firma belə adlanır.

oligopsoniya

- təkmil rəqabətli firma

inhisar

oligopoliya

monopsoniya

286 Təkmil rəqabətin çatışmazlıqlarına nə aid deyil?

Ona bazar qeyri-müəyyənliyi və risk xasdır

- Sadalananların hamısı təkmil rəqabətin çatışmazlıqlarına aiddir

İnsanlar arasında əmlak qeyri-bərabərliyinin təzahürünə aparır

İnhisarların yaranma tendensiyasını doğurur

Məhsulun differensiasiyasını nəzərdə tutmur

287 Təkmil rəqabətin üstünlüklərinə nə aid deyil?

İstehsal səmərəliliyi təmin edilir

Resursların bölgüsünün səmərəliliyi təmin edilir

Sahibkar fəallığını inkişaf etdirir

Özünü tənzimləmə qabiliyyəti

- Sadalananların hamısı təkmil rəqabətin üstünlüklərinə aiddir

288 Bazar qiyməti ilə məhsul satışından əldə olunan pulla onun istehsalına çəkilən son hədd xərclərinin məbləği arasındakı fərq:

mühasibət mənfəətdir

- istehsalçının əlavə gəliridir

dəyişən xərclərdir

sabit xərclərdir

iqtisadi mənfəətdir

289 Bazarda təkmil rəqabət şərtləri o vaxt yerinə yetirilir ki;

yuxarıda göstərilən bütün şərtlər yerinə yetirilməlidir

- firmalar bazar qiymətlərinə təsir göstərmir

firmalar iqtisadi mənfəət əldə edə bilmir

istehlakçılar bazar haqqında tam informasiyaya malik deyillər

firmalar müxtəlif əmtəələr istehsal edir

290 Təkmil rəqabətli bazarda iqtisadi mənfəət:

daima yeri var

- uzunmüddətli dövr ərzində ola bilməz

mühasibat mənfəəti ilə üst-üstə düşür

əgər ümumi xərclər firmanın ümumi gəlirindən çox olarsa ola bilər

əgər son hədd gəliri son hədd xərclərindən çox olarsa ola bilər

291 İstehsal səmərəliliyi təxmin edir:

cəmiyyətin resursları ehtəyəsli bölünüb ki, hansı ki, ictimai tələbatların ödənilməsini maksimallaşdırır

- cəmiyyət üçün zəruri olan hər bir əmtəə ən aşağı xərclərlə ilə istehsal olunur

alıcıların bütün tələbatları ən yaxşı halda ödənilir

bütün firmalar iqtisadi mənfəət alır

bütün firmalar tarazılı vəziyyətdə olur

292 Təkmil rəqabətli firma mənfəəti maksimumlaşdırır, əgər:

qiymət orta xərclərə bərabər olarsa

əmtənin qiyməti orta dəyişən xərclərə bərabər olarsa

- son hədd gəliri son hədd xərclərinə bərabər olarsa

firmanın təkcə mühasibat mənfəəti deyil, iqtisadi mənfəəti də olarsa

orta gəlir orta xərclərə bərabər olarsa

293 Təkmil rəqabət əlamətlərinə aid olmayanları göstərin:

iştirakçıların çoxluğu

- qiymət diskriminasiyası

istehsal resurslarının mobilliyi

rəqib tərəflərin hər birinin tələb, təklif və qiymət haqqında informasiyalanması

hər bir rəqibin qərar qəbul etmək azadlığı

294 Hansı bazar quruluşunda firmalar sərbəst olaraq sahəyə daxil ola və oradan çıxıb biləcək?

duopoliya

- təkmil rəqabət

inhisar

oligopoliya

inhisarçı rəqabət

295 Heç biri əmtənin bazar qiymətinə təsir edə bilməyən eyni məhsul istehsal edən çoxsaylı firmaların bazar quruluşu, bu:

duopoliya

● təkml rəqabət

inhisar

inhisarçı rəqabət

oligopoliya

296 Təkmil rəqabətin şərti deyil:

çoxlu miqdarda sərbəst istehsalçılar

● əmtələrin differensiasiyası

sahəyə girişin və aradan çıxışın azadlığı

qiymətlərə təsir etmənin mümkünsüzlüyü

çoxlu miqdarda sərbəst istehlakçılar

297 İnsanların fəaliyyətinin tənzimlənməsinin iqtisadi tədbirlərinə aid olmayanı göstərin

mənfəət norması hədlərinin təyin edilməsi

məhsullara vergiqoyma

tavan qiymətlərinin müəyyənləşdirilməsi

● bazarların bölünməsi haqqında razılaşmaların qadağan edilməsi

yüksək gəlirlərə vergiqoyma

298 Uzunmüddətli dövrdə inhisarın istehsal miqyasını dəyişməsi qərarı nədən asılıdır ?

göstərilənlərdən birindən

istehsalın son hədd xərclərinin dəyişməsindən

bazarda alıcıların sayından

● onun uzunmüddətli orta xərcləri və bazar tələbinin kəmiyyətinin nisbətindən

son hədd və orta qəlin nisbətindən

299 Deyilənlərdən hansı doğrudur?

İnhisarçı qiymət adətən inhisarçı firmanın son hədd gəlirindən aşağı olur

Təbii inhisarların dövlət tərəfindən tənzimlənməsinə ehtiyacı yoxdur

İnhisar şəraitində ictimai səmərəliliyə çatılır

● İnhisar şəraitində istehsal səmərəliliyinə çatılmaz

İnhisar zərər çəkə bilməz

300 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

İnhisarçı firmanın tələb əyrisi mənfi maillikli olur

- İnhisar şəraitində resurslar səmərəli bölünür

İnhisarçı firma öz mənfəətini maksimallaşdırmağa çalışır

İnhisar şəraitində «firma» və «sahə» anlayışları eynidir

İnhisarçı firmanın tələb əyrisi son hədd gəliri əyrisindən yuxarıda yerləşir

301 İnhisarçı firma məhsulu bir neçə müəssisədə istehsal edirsə, hər müəssisənin buraxılış həcmi müəyyənləşdirmək üçün, o aşağıdakı prinsipi rəhbər tutmalıdır

bazar mexanizminə müdaxilə etməmək

hər bir müəssisədə son hədd xərclərinin bazar qiymətlərinə bərabərliyi

buraxılışı müəssisələr arasında bərabər bölməli

- hər bir müəssisədə son hədd gəliri ilə son hədd xərclərinin bərabərliyi
- bütün müəssisələr üçün orta uzunmüddətli istehsal xərclərinin bərabərliyi

302 Aşağıdakı müddəalardan hansı doğrudur:

inhisarlar qiymətin aşağı düşməsinə can atır

inhisar özünün yüksək səmərəliliyi müqabilində yüksək mənfəət əldə edir

inhisar həmişə istehsal üçün qiymət üzrə elastik olan əmtəəni seçir

- inhisar ümumi mənfəətini qiymət diskriminasiyanı tətbiq etməklə artırma bilər
- tələb əyrisi inhisar üçün həmişə üfüqidir

303 İnhisarçı firmanın son hədd xərcləri adətən məhsulun qiymətindən aşağı olur, ona görə ki;

əmtəənin qiyməti maksimaldır

son hədd xərcləri orta xərclərdən aşağıdır

qiymət son hədd gəlirindən aşağıdır

- qiymət son hədd gəlirindən yuxarıdır
- son hədd xərcləri orta xərclərdən çoxdur

304 İnhisarçı firma üçün tələb qrafiki və son hədd gəliri qrafiki necə yerləşmişlər?

qrafiklər paraleldir

üst-üstə düşür

tarazlıq nöqtəsində kəsişirlər

- tələb qrafiki son hədd gəliri qrafikindən yuxarıdan keçir
- tələb qrafiki son hədd gəliri qrafikindən aşağıda keçir

305 Aşağıdakı müddəalardan hansı doğru deyildir:

bütün təsdiqlər səhfdir

dövlət tərəfindən təbii inhisarlara nəzarət zəruridir

son hədd gəliri son hədd xərclərinə bərabər olanda inhisar öz gəlirini maksimallaşdırır

- inhisar üçün tələb əyrisi həmişə üfüqidir
- bütün təsdiqlər doğrudur

306 İnhisarçı firmanın təklif əyrisi hansı şəkildə olur?

şaquli əyrisi

enən əyri

yüksələn əyri

- inhisarçı firmanın öz təklif əyrisi yoxdur
- üfüqi xətt

307 Təbii inhisarın:

iqtisadi mənfəət olmur

$MC = MR$ nöqtəsində tarazlıq qərarlaşmır

yüksək mənfəəti ola bilməz

- son hədd xərclər aşağıdır
- son hədd gəliri məhsulun qiymətinə bərabərdir

308 Aşağıda göstərilənlərdən hansı düzgün deyil:

inhisarlar öz əmtəə istehsalına can atır və qiymət təyin etmək istəyirlər

eyni əmtəənin müxtəlif qiymətlərlə satışı qiymət diskriminasiyası adlanır

inhisarlar üçün qısamüddətli və uzunmüddətli dövrlər arasında heç bir fərq yoxdur

- inhisar həmişə mənfəət əldə edir.
- inhisar şəraitində firma və sahə anlayışı eynidir

309 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

Bazar hakimiyyəti firmanın qiymətə təsir dərəcəsi ilə müəyyən edilir

Antiinhisar Kleyton qanunu 1914-cü ildə qəbul olunmuşdur

Qiymət və qeyri-qiymət rəqabət metodları mövcuddur

- Əvəzləyici əmtəə istehsalının həvəsləndirilməsi inzibati-iqtisadi antiinhisar tənzimləməsi metodudur
- Rəqabət zəif müəssisələrin ləğv edilməsinə rəvac verir

310 Antiinhisar tənzimləməsi tədbirlərinə aid deyil:

sadalananların hamısı inzibati-hüquqi tənzimləmə tədbirlərinə aiddir.

mövcud inhisarçı birləşmələrin buraxılması

hər hansı sahədə inhisarların qadağan edilməsi

- qiymət diskriminasiyası həyata keçirən ticarətçilərin cəzalandırılması

inhisarların bir sıra müstəqil istehsallara bölünməsi

311 Hansı deyim doğru deyil?

Rəqabət mahiyyət etibarilə mütərəqqidir

İnhisar alıcının seçim azadlığını məhdudlaşdırır

Təkmil rəqabət qeyri-təkmildən daha səmərəlidir

- İnhisar heç vaxt qiyməti endirmir

Oliqopoliya qeyri-təkmil rəqabət növüdür

312 Deyilənlərdən hansı inhisarın rəqabət mübarizəsi aparmaq metodlarına aid deyil?

Rəqibləri işçi götürmək imkanından məhrum etmək üçün həmkarlar ittifaqları ilə razılaşmaq

Rəqibləri hazır məhsullarını satmaq imkanından məhrum etmək

Planlı şəkildə qiymətlərin aşağı salınması

- Sadalananların hamısı aiddir

Rəqibləri xammal və material almaq imkanından məhrum etmək

313 Hansı sahədə inhisar ictimai mənafelərə cavab verə bilməz?

enerji təchizatı

qaz təchizatı

su təchizatı

poçt rabitəsi

- yeyinti sənayesində

314 Təbii inhisara misal ola bilər:

bütün göstərilən nümunələr təbii inhisara uyğundur

OPEK təşkilatı

İBM şirkəti

- şəhər metropoliteni

"Respublika" Bankı

315 İstehsal kvotası uğrunda mübarizə inhisarın belə formaları üçün səciyyəvidir:

sindikata və trest

trest və konsern

kartel və trest

- sindikata və kartel

konsern və kartel

316 İnhisarçı firmanın davranışı üçün səciyyəvi olan:

inhisar mənfəətin maksimumlaşdırılmasında maraqlı deyil

inhisar həmişə istehsal xəclərinin minimum səviyyəyə qədər azaltmağa çalışır

inhisar həmişə differensiallaşdırılmış məhsul buraxır

- inhisar maksimum mənfəəti təmin edən qiymət və istehsal həcmi seçir

inhisar həmişə yalnız istehsal həcmi seçir və qiymətə təsir edə bilmir

317 İnhisarçı bazarda tarazlıq şəraitində:

əmtəələr təkmil rəqabət şəraitində olan qiymətlərə satılır

əmtəələr son hədd gəlirlərinə bərabər qiymətə satılır

əmtəələr son hədd xərclərinə bərabər qiymətə satılır

- əmtəələr son hədd xərclərindən yüksək qiymətə satılır

əmtəələr orta xərclərə bərabər qiymətə satılır

318 Hansı rəqabət strukturu şəraitində firma uzunmüddətli dövrdə iqtisadi mənfəət əldə edir?

Oliqopsoniya

İnhisarçı rəqabət

Təkmil rəqabət

- İnhisar

Oliqopoliya

319 İnhisarçı firma qiymət diskriminasiyası həyata keçirərsə:

doğru cavab yoxdur

topdansatış alıqları üstünlük əldə edər

bazarda əmtəə qıtlığı yaranar

- firmanın gəliri vahid qiymətə satıldığından çox olar

onun istehsalının həcmi azalar

320 İstehsal həcmi artması ilə inhisar üçün qaçılmazdır:

onun məhsullarının qiymətinin yüksəlməsi

onun ümumi gəlirlərinin azalması

onun mənfəətinin artması

- onun son hədd gəlirinin azalması

onun son hədd xərclərinin azalması

321 Təbii inhisar dövlət tərəfindən tənzimlənməlidir, çünki əks halda:

firma itkilərlə üzləşəcək

- təklif optimal həcmdən az olacaq

ehtiyatların soyğunçuluqla istifadəsi boş verə bilər

başqa firmalar sahəyə daxil ola bilməyəcək
məhsul artıqlığı baş verəcək

322 İnhisarçı firmanın tarazlığını hansı şərt əks etdirir?

- AC=MP
- MC
- MC=MR=P
- MC=MR
- AC=MC

323 Təbii inhisar üçün xarakterik deyil:

- bütün sadalananlar təbii inhisarlar üçün xarakterikdir
- yüksək sabit xərclər
- yüksək ilkin kapital qoyuluşu
- onun məhsuluna aşağı tələb
- aşağı son hədd xərcləri

324 Mənfəəti maksimumlaşdıran inhisar, öz əmtəəsinə qiyməti aşağı salacaq, əgər:

- son hədd gəliri son hədd xərclərindən aşağıdırsa
- reklama xərclər artırsa
- orta xərclər aşağı düşürsə
- son hədd gəliri son hədd xərclərindən çoxdursa
- son hədd gəliri son hədd xərclərinə bərabərdirsə

325 Əgər əmtəələr bir neçə firma tərəfindən istehsal olunursa, hansı şəraitdə inhisar onlardan daha aşağı xərclərlə istehsal edə biləcək?

- duopoliya
- oligopoliya
- sadə inhisar
- təbii inhisar
- monopsopiya

326 İnhisarın mənfi xüsusiyyətlərinə aid deyil:

- sadalananların hamısı inhisarların mənfi xüsusiyyətləridir
- resur bölgüsünün qeyri-səmərəliliyi
- xammalın qiymətinin aşağı salınması
- məhsulun qiymətinin artırılması
- gəlirlərin qeyri-bərabərliyinin artması

327 Qapalı inhisar tipinə aiddir:

düzqün cavab yoxdur

firma çox aşağı istehsal xərcləri ilə məhsul istehsal edir;

əhəmiyyətli dərəcədə müsbət miqyas effekti mövcuddur;

● firma məhsul satışı üzrə müstəsna hüquqa malikdir;

firma məhsulu minimal qiymətlə satır;

328 İnhisar hökmüranlığı tullantısız texnoloqiya əsaslanan mebil istehsalı olan inhisar hansı tipə aiddir?

monopsoniya

qapalı inhisar

təbii inhisar

● açıq inhisar

dövlət inhisar

329 Yeni firmaların sahəyə daxil oşlması üçün maneələrə aiddir:

firmaların razılaşdırılmış qiymət siyasəti yeritməsi

miqyas effekti

patentlər

● bütün göstərilənlər

tanınmış ticarət nişanları

330 Müasir antiinhisar tənzimlənməsinin əsas obyektlərinə aiddir:

qiymətləri saxlamaq məqsədilə ticarətin məhdudiyyətləri

firmaların qovuşması

bazarın inhisarlaşması

● bütün sadalananlar

qiymətlərlə bağlı sövdələşmələr

331 Bütün birləşmiş firmaların öz kommersiya və istehsal müstəqilliyini itirdiyi inhisar forması, bu:

sadalananlardan heç bir

sindikatdır

karteldir

● trestdir

konserndir

332 İnhisarın forması deyildir:

sadalananlardan heç biri

trest

sindikət

- səhmdar cəmiyyəti

konsern

333 İnhisarçı sahəyə digər firmaların girməsi yolundakı baryerlərə aid deyil:

bütün sadalananlar sahəyə daxil olmaq üçün baryerdir

bu fəaliyyət növünü yalnız bir firmaya icazə verən dövlət lisenziyaları

bu əmtəənin istehsalına müstəsna hüquqları firmaya verən patentlər

- firmanın istehsal etdiyi əmtəəyə tələbin yüksək elastikliyi

nadir xammal resursuna sahib olmaq

334 Antiinhisar qanunvericiliyinin başlıca məqsədi:

kiçik biznesə yardım etməkdir

büdcəyə vergi daxilolmalarını artırmaqdır

istehlakçıların hüquqlarını qorumaqdır

- bazarda rəqabət şərtlərini saxlamaqdır

aşağı qiymətlərin təyin edilməsidir

335 İnhisar şəraitində qiymətlərin artması bu səbəbdən saxlanılır:

inhisar şəraitində qiymətlərin artması heç nə ilə məhdudlanmamışdır

əmtəələrin defisiti

resurslara qiymətlərin artması

- alıcılıq qabiliyyətinin məhdudluğu

qiymət diskriminasiyası

336 İnhisarın səciyyəvi xüsusiyyətlərinə aid deyildir?

digər firmaların bazara girişinə mane olmaq imkanlarının olması

bazar qiymətinə təsir göstərmək imkanı

istehsalın əksər hissəsinin bir firmada təmərküzləşməsi

- bütün resursların tam mobilliyi

inhisar mənfəətini mənimsəmək

337 Bazarın inhisarlaşması zamanı rifahın xalis itkiləri aşağıdakında təzahür edir:

inhisarçılığın təklifi mütləq qeyri, elastikliyidir

inhisarlaşdırma məhsul qıtlığının yaratmasını şərtləndirir

inhisarçı rəqabət qiymətindən yüksək qiymətə satır və inhisarçının təklifi rəqabət təklifindən yüksəkdir

- inhisarçı rəqabət qiymətindən yüksək qiymətə satır və inhisarçının təklifi rəqabət təklifindən aşağıdır

inhisarlaşdırma məhsul artıqlığının yaratmasını şərtləndirir

338 Birinci növ qiymət diskriminasiyası nə deməkdir?

kefiyyətindən asılı olaraq əmtəələrin qiymətləri fərqləndirilir

bəzi alıcılar qrupuna qiymət güzəştləri tətbiq olunur

alınan əmtəələrin sayından asılı olaraq qiymətlər fərqlənir

- müxtəlif alıcılara müxtəlif əmtəə vahidləri müxtəlif qiymətə satılır
- tələbi qiymət elastikliyiindən asılı olaraq qiymətlər dəyişdirilir

339 Üçüncü növ qiymət diskriminasiyası nə deməkdir?

kefiyyətindən asılı olaraq əmtəələrin qiymətləri fərqləndirilir

- bəzi alıcılar qrupuna qiymət güzəştləri tətbiq olunur
- müxtəlif alıcılara müxtəlif əmtəə vahidləri müxtəlif qiymətə satılır
- alınan əmtəələrin sayından asılı olaraq qiymətlər fərqlənir
- tələbi qiymət elastikliyiindən asılı olaraq qiymətlər dəyişdirilir

340 İkinci növ qiymət diskriminasiyası o deməkdir ki;

əmtəənin müxtəlif hissələri müxtəlif alıcılara müxtəlif qiymətə satılır

- qiymətlər alınan əmtəənin miqdarından asılı olaraq fərqlənir
- qiymətlər əmtəənin keyfiyyətindən asılı olaraq dəyişir
- qiymətlər tələbin elastiklik qiymətindən asılı olaraq dəyişir
- alıcıların müxtəlif kateqoriyalarına qiymət imtiyazları verilir

341 Qiymət diskriminasiyası, bu:

daha keyfiyyətli əmtəəyə qiymət artımıdır

- eyni məhsulun müxtəlif qiymətlərlə müxtəlif alıcılara satışdır
- qiymətlərin daimi artımı
- istehlak əmtəələrinə yüksək qiymətin təyin edilməsi
- işçiyə onun milliyyətiindən və cinsindən asılı olaraq əməkhaqqının müxtəlifliyi

342 Mənfəəti maksimallaşdırmaq üçün inhisarçı firma istehsalın elə həcmi seçməyə çalışır ki, orada:

son hədd xərcləri məhsulun qiymətinə bərabər olsun

son hədd xərcləri ümumi xərclərə bərabər olsun

son hədd gəliri orta xərclərə bərabər olsun

son hədd xərcləri minimal olsun

- son hədd gəliri son hədd xərclərinə bərabər olsun

343 İnhisarçı firmanın davranışına xarakterik olan odur ki, o, cəhd edir:

çox məhsul istehsal etməyə və ona mümkün olan aşağı qiymət müəyyən etməyə

istehsalın elə həcmi seçir, $MR=P$ olsun

alıcı tələbinə uyğun əmtəəni istehsal etsin

- az məhsul istehsal etməyə və ona yüksək qiymət müəyyən etməyə
- son hədd xərclərinə müvafiq olan qiyməti müəyyən etməyə

344 Anti-inhisar Şerman qanunu harada və nə vaxt qəbul olunmuşdur?

1937-ci ildə Danimarkada

- 1890-cı ildə ABŞ-da

1889-cu ildə Kanadada

1914-cü ildə ABŞ-da

1935-ci ildə Belçikada

345 Yüksək inhisarçı mənfəət götürmək məqsədilə müvazinətli qiymətdən yuxarı və ya aşağı xüsusi bazar qiymətinin müəyyənləşdirilməsi adlanır:

sərbəst qiymət

sövdələşmə qiyməti

- inhisarçı qiyməti

alıcı qiyməti

satıcı qiyməti

346 Əvəzedicisi olmayan əmtəənin sahədə vahid istehsalçısı, bu:

duopoliya

- inhisar

oligopoliya

təkmil rəqabətli firma

monopsoniya

347 İqtisadiyyatda inhisarçı tendensiyalar nə vaxt xüsusilə güclənmişdi?

hazırkı dövrdə

- XIX və XX əsrlərin hüdudunda

XVIII əsrdə

XIX əsrin birinci yarısında

XX əsrin ikinci yarısında

348 Hər bir məhsul vahidini eyni qiymətə satan inhisar, bu:

mönopsoniyadır

təbii inhisardır

- sadə inhisardır

dövlət inhisardır

oliqopoliyadır

349 İlk Antiinhisar qanunu qəbul edilmişdir:

ABŞ -da 1914 cü ildə

ABŞ -da 1990 cı ildə

Danimarkada 1937 ci ildə

● Kanadada 1889 cu ildə

Belçikada 1935 ci ildə

350 Mütləq inhisar meydana gələ bilər, əgər:

sadalan hallardan heç birində

● inhisarın buraxdığı əmtəənin əvəzediciləri yoxdursa

bazarda həcminə görə böyük inhisar firması fəaliyyət göstərsə

inhisarçı firmanın əmtəəsi böyük tələbə malikdirsə

inhisarçı firma tarazlı qiymətdən aşağı xərclərlə istehsal etirsə

351 Azərbaycan Respublikasında Antiinhisar qanunvericiliyinə uyğun olaraq hansı müəssisələr inhisar hesab olunur?

istehsalın 50% -ni öz əlində cəmləşdirən bir müəssisə

satışın 50% ni öz əlində cəmləşdirən iki müəssisə

● satışın 35 % ni öz əlində cəmləşdirən iki müəssisə

istehsalın 70% ni öz əlində cəmləşdirən müəssisə

satışın 20% ni öz əlində cəmləşdirən bir müəssisə

352 Təbii inhisar:

rəqabət nəticəsində yaranan inhisar

● nadir və sərbəst təkrar istehsal oluna bilməyən elementlərin sahibi olan istehsal

əlverişli istehsal şəraitinə malik olan istehsalçı

əlverişsiz istehsal şəraitinə malik olan istehsalçı

istehsalın həcmi razılaşdıran müəssisələr birliyi

353 İstehsal inhisarçılığı nədir?

istehsalçı müəssisələrin birləşməsidir;

● müəyyən növ məhsul istehsalının əsas hissəsinin bir istehsalçının əlində cəmlənməsidir;

əmtəə və xidmətlərin əlverişli istehsal şəraitidir

dövlət tərəfindən təmin edilən əmtəə satışına əlverişli şəraitdir

hansısa bir əmtəənin ancaq iri müəssisələrdə istehsal olunması

354 İnhisarçı rəqabət təkmil rəqabətdən onunla fərqlənir ki:

bütün sadalanan xüsusiyyətlər ilə

- əmtəələrin müxtəlifliyi mövcud olur
- sahədə digər kapitalların gəlməsi üçün maneə yoxdur
- sahə bazarında çoxlu firmalar mövcud olur
- ayrıca firma bazara sahəyə nisbətən az məhsul çıxarır

355 İnhisarçı rəqabət şəraitində firmanın məhsuluna tələb qrafiki hansı növdədir?

- üfüqidir;
- şaqulidir;
- son hədd gəliri qrafiki ilə eynidir
- müsbət maillidir;
- azalan maillidir;

356 Təkmil rəqabət bazarda uzunmüddətli tarazlıq, inhisarçı rəqabət bazarındakı uzunmüddətli tarazlıqdan nə ilə fərqlənir?

- tarzlıq qiyməti səviyyəsində olan uzunmüddətli orta xərclər minimal deyil;
- firmalar iqtisadi mənfəət almırlar;
- tarzlıq, sahədə firmaların sayının dəyişməsi nəticəsində yaranır;
- firmanın tarazlığı optimal hesab edilir;
- heç nə ilə fərqlənmir

357 İnhisarçı rəqabətli firma və inhisar üçün ümumi olanı göstərin?

- bu firmaların heç bir ümumi cəhət yoxdur
- hər iki firma öz məhsuluna mütləq qeyriərsatik tələbə malikdir;
- hər iki firma fərqli məhsullar istehsal edir;
- hər iki firma üçün təklifəyrisi mövcud deyil;
- hər iki firma həmişə iqtisadi mənfəət əldə edir;

358 İnhisarçı rəqabət şəraitində firmanın məhsullarına olan tələb, inhisar məhsuluna olan tələbdən nə ilə fərqlənir?

- heç bir fərq yoxdur
- inhisarçı rəqabətli firmanın məhsuluna tələb həmişə stabildir;
- inhisarçı rəqabətli firmanın məhsuluna tələb inhisar məhsuluna tələbdən aşağıdır;
- inhisarçı rəqabətli firmanın məhsuluna tələb daha elastikdir;
- inhisarçı rəqabətli firmanın məhsuluna tələb inhisar məhsuluna tələbdən yüksəkdir;

359 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- İnhisarçı rəqabət zamanı resursların səmərəli bölgüsünə çatılmır
- Duopoliya – oliqopoliyanın formasıdır

İnhisarçı rəqabət şəraitində firmanın qısamüddətli dövrdə davranışı inhisarın davranışı ilə eynidir

- İnhisarçı rəqabət zamanı istehsal səmərəliliyinə çatılır

İnhisarçı rəqabət şəraitində firmanın uzunmüddətli dövrdə davranışı təkmil rəqabətli firmanın davranışı ilə eynidir

360 İnhisarçı rəqabət şəraitində fəaliyyət göstərən firmalar üçün əsas rəqabət obyekti:

firmanın reklam kompaniyaları

əmtənin kefiyyəti və onun qiyməti

əmtənin qiyməti və bazar payı

- bazar payı və satışın həcmi

satışın həcmi və əmtənin kefiyyəti

361 Təsdiq olunanlardan hansı doğrudur:

inhisarçı rəqabətdə məhsulun differensiasiyası yoxdur

firma inhisar rəqabəti şəraitində həmişə iqtisadi mənfəət əldə edir

oliqopolik bazarda təkmil rəqabət şəraitindən fərqli olaraq qiymətlər daha az dayanıqlıdır

- inhisar rəqabətində istehsal səmərəliliyinə nail olunmur

oliqopoliya şəraitində resursların səmərəli bölünməsinə nail olunur

362 Hansı müddəə düzgün deyil?

inhisarçı rəqabət şəraitində məhsulun differensiasiyası mövcuddur

inhisarçı rəqabət şəraitində resurslardan istifadənin səmərəliliyinə nail olunmur

oliqopoliya şəraitində firma davranışının daha dəqiq modeli tələbin «sınıq» əyrisi modeli hesab olunur

- təkmil rəqabət bazasında firmalar daha çox müxtəlif əmtələr təklif edir, nəinki inhisarçı rəqabət şəraitində oliqopoliya və inhisar rəqabəti şəraitində istehsalın həcmi aşağı, qiymətlər isə yuxarı olur, nəinki təkmil rəqabət şəraitində

363 Əmtənin qiyməti onun istehsalının son hədd xərclərindən yüksək olur:

əmtənin əvəzedicisi mövcuddur

əmtəyə tələb qeyri-elastikdir

əmtəyə tələb elastikdir

- əmtə istehsalı qeyri-təkmil rəqabət şəraitində həyata keçirilir

əmtə istehsalı təkmil rəqabət şəraitində həyata keçirilir

364 Reklam üçün yüksək xərclər hansı rəqabət quruluşuna xasdır?

duopoloya

oliqopoliya

təkmil rəqabət

- inhisarçı rəqabət

inhisar

365 Bu hallardan hansı inhisarçı rəqabətə uyğundur?

- şəhərdə bir neçə super-marketlər
- çoxlu miqdarda fermerlər bazarda eyni qiymətlə kartof təklif edirlər
- bazarda telekommunikasiya xidmətləri göstərən vahid firma fəaliyyət göstərir
- bazarda çoxlu miqdarda satıcılar nisbətən oxşar qiymətlərlə firma ayaqqabı təklif edirlər
- avtomobil şinləri bazarında bir neçə iri firma fəaliyyət göstərir

366 İnhisarçı rəqabət şəraitində səmərəlilik itkisi nə ilə kompensasiya edilir?

- heç nə ilə kompensasiya edilmir
- böyük istehsal həcmilərlə;
- daha aşağı qiymətlərlə;
- istehlakçı seçimi imkanlarının genişlənməsilə;
- resursların daha optimall istifadə edilməsilə;

367 İnhisarçı rəqabətin səmərəsizliyi nədə təzahür edir?

- istehsal gücləri tam istifadə edilmir;
- əmtəələr yüksək qiymətlərlə satılır;
- əmtəələr az miqdarda buraxılır;
- bütün göstərilənlərdə
- resursalar optimal üsulla bölüşdürülmür;

368 İnhisarçı rəqabətli sahədə tarazlıq qərarlaşır, əgər:

- orta xərclər son hədd xərclərinə bərabər olarsa
- firmalar iqtisadi mənfəət əldə edirlərsə
- orta xərclər son hədd xərclərindən yüksək olarsa
- qiymət uzunmüddətli orta xərclər səviyyəsində olarsa
- firmaların son hədd gəliri orta gəlirdən yüksək olarsa

369 Əgər sahədə firmaların sayı artarsa, inhisarçı rəqabət bazarında firmanın vəziyyətində nə dəyişiklik baş verər?

- onun məhsuluna tələbin elastikliyi yüksələr;
- bütün göstərilənlər baş verər;
- göstərilənlərin heç biri baş verməz
- onun məhsuluna tələb azalar;
- firmanın bazar payı azalar;

370 İnhisarçı rəqabət şəraitində firmanın davranışındakı rəqabət elementləri nə ilə əlaqədardır?

- bütün yuxarıda göstərilənlər ilə

- məhsulun differensiyası ilə;
- sahədə istehsalçıların sayının az olması ilə;
- sahədə istehsalçıların sayının çox olması ilə;
- sahədə firmanın strateji qarşılıqlı təsiri ilə;

371 Hansı halda inhisarçı rəqabətli firma istehsalı dayandırmalıdır?

- firma heç bir halda istehsalı dayandırmamalıdır
- əgər onun məhsulunun qiyməti orta xərcləri ödəmir;
- əgər son hədd gəliri son hədd xərclərinə bəbədir;
- əgər onun məhsulunun qiyməti orta dəyişən xərcləri ödəmir;
- əgər məhsulun qiyməti son hədd xərclərindən yüksəkdir;

372 Məhsul differensiallaşmasının ilkin şərti nədir?

- bazarın kəmiyyəti;
- bazarda əmtəə qıtlığı
- vergilərin səviyyəsi;
- qiymətin mövsümü dəyişmələri;
- istehsalçı üstünlükverimlərindəki fərqlər;

373 Qeyri-təkmil rəqabət şəraitində istehsal səmərəliliyinə çatılmaz, çünki:

- əmtəə alıcısının miqdarı məhduddur
- sahədə məhdud sayda istehsalçı fəaliyyət göstərir
- firmalar differensiasiya edilmiş məhsullar istehsal edirlər
- firmalar qiymətləri qaldırırlar və əmtəə istehsalı həcmi azaldırlar
- qiymət diskriminasiyası mövcuddur

374 Uzunmüddətli dövrdə inhisarçı rəqabət bazarında tarazlıqla uzunmüddətli dövrdə təkmil rəqabət bazarında tarazlığın oxşarlığı ondadır ki;

- bütün cavablar doğrudur
- firmalar əmtəələri eyni bir qiymətə satırlar
- bazar qiymətləri son hədd xərclərinə bərabərdir
- firmalar iqtisadi mənfəət əldə etmirlər
- bazarın bərabər paylara bölünməsi mövcuddur

375 İnhisarçı rəqabət şəraitində fəaliyyət göstərən firmalar qısamüddətli dövrdə iqtisadi mənfəət əldə edərlərsə, bu o deməkdir ki, uzunmüddətli dövrdə:

- bazarda firmaların sayı azalacaq
- firmalar daha aşağı son hədd xərcləri ilə istehsal edəcəklər
- onların əldə etdiyi iqtisadi mənfəət artacaq

- bazarda firmaların sayı artacaq
bazarda əmtəələrin qıtlığı yaranacaq

376 İnhisarçı rəqabətin inhisarla oxşarlığı ondadır ki;

- sahədə iri firmalar fəaliyyət göstərir
əmtəələrə tələbin mütləq elastikliyi mövcuddur
firmalar iqtisadi mənfəət əldə edirlər
- firmalar bazar hökmüranlığına malikdirlər
firmalar sahəyə tam nəzarətedirlər

377 Firma əmtəələrinin differensiallaşdırmasını həyata keçirir ki;

- istehlakçıların tələbatları daha dolğun ödənilsin
rəqabətin tələblərinə uyğunlaşsın
istehlakçılara əmtəələrin seçimi imkanlarını asanlaşdırsın
- öz mənfəətini artırsın
dünya standartlarının tələblərinə uyğunlaşsın

378 Əmtəələrin differensiallaşdırılması nəyi nəzərdə tutur?

- doğru cavab yoxdur
firmanın istehsal məhsulun istehlak keyfiyyətlərinin yüksəldilməsinə çalışması
firmanın istehsal etdiyi əmtəənin konstruksiyasında dəyişiklik edilməsi
- rəqabət əmtəələrinin sırasında firmanın öz əmtəəsini fərqləndirməsi
firmanın istehsal etdiyi məhsulların keçidinin genişləndirilməsi

379 İnhisarçı rəqabətin üstünlüyü ondadır ki:

- qiymətlər çox aşağı səviyyədə saxlanılır
- məhsulların müxtəlifliyi istehlakçıların zövqlərini daha yaxşı reallaşdırmağa imkan yaradır
bazar nöqteyi-nəzərindən firmalar səmərəli məhsul həcmi istehsal edirlər
təkmil rəqabət firmalar arasında qızğın «qiymət müharibələrinə» aparır
cəmiyyət nöqteyi-nəzərindən resurslardan səmərəli istifadəyə səbəb olur

380 Hal-hazırkı dövrdə rəqabətin ən geniş yayılmış tipi:

- inhisarçı rəqabət
duopoliya
oligopoliya
inhisar
mükəmməl rəqabət

381 İqtisad elmində inhisarçı rəqabətin araşdırılması nə zaman meydana gəlmişdir?

XX əsrin 50-ci illərində;

XIX əsrin sonunda ;

- XX əsrin 30-cu illərində;

XX əsrin əvvəllərində;

XX əsrin 80-ci illərində

382 İnhisarçı rəqabət şəraitində fəaliyyət göstərən firma mənfəəti maksimumlaşdırır, budur:

son həddə xərcləri ümumi sabit xərclərə bərabərdir;

- son hədd gəliri son hədd xərclərinə bərabərdir;

son hədd xərcləri məhsulun qiymətinə bərabərdir;

son hədd xərcləri minimaldır

orta gəlir orta xərclərə bərabərdir;

383 İnhisarçı rəqabət şəraitində firmanın davranışı üçün səciyyəvi olmayanı göstərin.

- mənfəətin maksimumlaşdırılmasına maraqlı deyillər

sahəyə giriş və çıxış kifayət qədər sərbəstdir;

məhsulun həcmnin və qiymətinin maksimum mənfəətin əldə edən səviyyəsini seçirlər;

öz məhsullarının reklamına böyük diqqət yetirirlər;

həmişə fərqli məhsullar istehsal edirlər;

384 İnhisarçı rəqabət şəraitində firmanın davranışındakı inhisar elementləri nə ilə əlaqədardır?

bütün yuxarıda sadalananlar ilə

sahə həddlərinin olmaması ilə

sahədə böyük sayda istehsalçılar ilə

- məhsulun differensiasiyası ilə

sahədə firmaların strateji qarşılıqlı təsiri ilə

385 İnhisarçı rəqabət hansı bazar strukturlarının cəhətlərini özündə birləşdirir?

inhisar və oliqopoliya

oliqopoliya və oliqopsoniya

- təkmil rəqabət və inhisar

monosopiya və oliqopoliya

təkmil inhisar və oliqopsoniya

386 Məhsul differensiasiyası nədir?

müxtəlif alıcılara müxtəlif əmtəə vahidlərinin müxtəlif qiymətlərlə satılması;

- bazar hökmranlığını möhkəmləndirmək məqsədilə firmanın məhsulunun alıcının gözündə fərqləndirmək

müxtəlif sahələrdə firmanın öz məhsullarının yerləşdirilməsi

ayrı-ayrı alıcılar kateqoriyasına qiymət imtiyazlarının verilməsi;
alınan əmtəənin miqdarından asılı olaraq qiymətlərin dəyişməsi;

387 Qeyri-təkmil rəqabət nəzəriyyəsini kim yaratmışdır?

- V. Pareto
- C. Keyns
- E. Çemberlin
- L. Erxard
- C. Robinson

388 İnhisarçı rəqabət nəzəriyyəsini kim yaratmışdır?

- A. Piqu
- M. Fridman
- E. Çemberlin
- A. Marşall
- C. Keyns

389 Nə inhisarçı rəqabətin əlaməti deyil?

- Sahədə çoxlu firma fəaliyyət göstərir
- Sahəyə yeni istehsalçıların gəlməsinə yüksək maneələr
- Sadalanların hamısı inhisarçı rəqabətin əlamətləridir
- Firmanın təklifi sahənin təklif həcmi ilə müqayisədə cüzidir
- Firmalar differensiasiyalaşmış məhsul istehsal edirlər

390 İnhisar rəqabəti şəraitində uzunmüddətli dövrdə firmaların davranışı oxşardır:

- duopolialara
- monopolialara
- təkmil rəqabətli firmalara
- oligopolialara
- sadalan strukturların heç birində

391 İnhisar rəqabəti şəraitində qısamüddətli dövrdə firmaların davranışı oxşardır:

- sadalan strukturların heç biri
- oligopolialara
- təkmil rəqabətli firmalara
- duopolialara
- inhisarlara

392 Müxtəlif məhsullar istehsal edərək rəqabət aparan çoxlu firmaların olduğu bazar quruluşu - bu:

duopoliya

təkmil rəqabət

● inhisarçı rəqabət

inhisar

oligopoliya

393 Təkmil və inhisarçı rəqabət bazarlarının ümumi cəhəti:

müxtəlif əmtəələr istehsal edir

● bazarda çoxlu alıcılar və satıcılar fəaliyyət göstərir

eyni təbiətli əmtəələr istehsal edirlər

təkmil və inhisar rəqabəti üçün sadalananlar arasında ümumi cəhət yoxdur

firma məhsuluna tələb qrafiki üfüqi xətt formasındadır

394 Bertrana tarazlığı Kurno tarazlığından nə ilə fərqlənir?

tarazlıq yalnız qısamüddətli dövrdə, təmin oluna bilər

firmalar bərabər istehsal xərclərinə malikdirlər

firmalar bircins məhsul istehsal edirlər

● firmalar iqtisadi mənfəət əldə etmirlər

firmalar mənfəəti maksimumlaşdırmağa cəht edirlər

395 Kurno modelinin ilkin şərtlərinə nə aid deyil?

firmalar mənfəətin maksimallaşdırılmasına hədəflidirlər

firmalar eyni istehsal xərclərinə malikdir;

firmalar bircinsli məhsul istehsal edir;

● firmalar bazar tələbi haqqında tam informasiyaya malik deyillər;

firmalar eyni anda qərar qəbul edirlər;

396 Nə zaman oligopolik sahədə qiymət liderliyi modeli təkmil rəqabətdən daha səmərəli ola bilər?

bu mümkün deyil

bu xalis oligopoliya olarsa;

sahədə duopoliya ola bilər;

● firmalardan birinin liderliyinin mənbəyi istehsal xərcləri olarsa;

lider firma inzibati üstünlüklərdən istifadə edərsə;

397 Kartel sövdələşmələrinin bağlanılmasına səbəb olan amillərə nə aid deyil?

iştirakçıların bağlanılan sövdələşmənin yerinə yetirilmədə hazırlığı

sahə məhsuluna daynaqlı tələb;

sahədə məhdud miqdarda firma;

- sahə firmaların xərclərinin səviyyəsindəki fərqlər;
sahə firmasının bazar paylarında olan bərabərlik

398 Düzgün olanı göstərin?

- təkmil rəqabətlə müqayisədə oliqopolyada qiymətlər daha aşağıdır;
oliqopolyalar yalnız differensial məhsullar buraxır;
- oliqopolya firmaları davranışın kooperativ strategiyasını seçərsə bazarda tarazlıq inhisar tarazlığına oxşar olur;
oliqopolyada lider firma ola bilməz
oliqopolya şəraitində sahədə giriş həddləri inhisarçı rəqabətdə olduğundan aşağıdır;

399 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- Oliqopolya üçün öz aralarında razılaşma səciyyəvidir
Kurno modelinə görə oliqopolist firmalar istehsal həcmi bazarda müəyyənlanmış qiymətə görə seçirlər
Təklifin sınıq əyri modeli oliqopolya şəraitində bazar qiymətlərinin sabitliyini əks etdirir
- Ştaketberq modelinə görə oliqopolist sahədə lider firma ola bilməz
Bertran modelinə görə oliqopolist firmalar qiyməti müəyyənləşdirirlər, istehsal həcmi isə bazar müəyyənləşdirir

400 Kartel yaranması ehtimalı o zaman böyük olar ki, bu zaman:

- bütün göstərilənlər doğrudur
tələb daha yüksək tempə artır
firmaların məhsulları daha çox fərqlənir
- firmalar istehsal xərclərinin kəmiyyətinə görə çox az fərqlənirlər
bazar elastikliyi daha yüksək olur

401 Tələb əyrisinin «sınıq» şəkli oliqopolist firma üçün mütləq güman olunur:

- ki, firma öz məhsullarının qiymətini dəyişdirir
ki, əmtəənin qiyməti son hədd gəlirindən yuxarı ola bilməz
son hədd xərcləri əyrisində qırılma
- son hədd gəliri əyrisində qırılma
ki, firmanın davranışı optimaldır

402 Hansı müddəə düzdür:

- inhisarçı rəqabət şəraitində eynicinsli məhsullar istehsal olunur
oliqopolist firmaların rəqabəti daha çox qiymətlə, nəinki qeyri-qiymət vasitələrlə həyata keçirilir
təkmil rəqabətə nisbətən oliqopolik bazarda qiymətlər daha az sabitdir
- əgər oliqopolist firma məhsulun istehsal həcmi və ya qiyməti dəyişərsə bu rəqib firmaların mənfəətinə və satışın həcminə təsir edir
inhisarçı rəqabət şəraitində firma həmişə iqtisadi mənfəət əldə edir

403 Bertrana modelinin başqa adı necədir?

saziş modeli

qeyri-rəqabətli model;

sınığ tələb əyrisi modeli;

● şurlu rəqabət modeli;

qiymət liderliyi modeli;

404 Bertrana tarazlığı nəyi göstərir?

sahəyönümlü başqa firmalar daxil ola bilər

hər iki firmanın buraxılış həcmi bərabərləşir;

rəqibin verilmiş buraxılış həcmində firmalardan heç birində buraxılış həcmi dəyişməyə stimül olmur;

● qiymət orta istehsal xərcləri səviyyəsinə düşmüşdür və onun sonrakı azalması firmaya fayda gətirmir;

firmalara kartel sazişi bağlanmaq əlverişlidir;

405 Kurno tarazlığına uyğun gələni göstərin?

sahəyönümlü başqa firmalar daxil ola bilər

hər iki firmanın buraxılış həcmi bərabərləşir;

qiymət orta istehsal xərcləri səviyyəsinə düşmüşdür və onun sonrakı azalması firmaya fayda gətirmir;

● rəqibin verilmiş buraxılış həcmində firmalardan heç birində buraxılış həcmi dəyişməyə stimül olmur;

firmalara kartel sazişi bağlanmaq əlverişlidir;

406 Bir firmanın istehsal həcmi digər firmanın istehsal həcmindən funksional asılığını əks etdirən qrafik necə adlanır?

inkişaf traektoriyası;

firmının təklif əyrisi;

firmanın tələb əyrisi;

● firmanın reaksiya əyrisi

istehsal funksiyası;

407 Kartel sövdələşmələri hansı formalarda həyata keçirilə bilər?

vahid satış təşkilatının yaradılması;

bazarların bölgüsü;

vahid qiymətlərin qoyulması;

● bütün göstərilən formalarda

istehsal kvotasının qoyulması;

408 Oliqopolikyada firmaların hansı davranış strategiyası növünü onların qarşılıqlı təsir reaksiyası üsulundan asılı olaraq müəyyənləşdirilə bilər?

rəqabətli və qeyri-rəqabətli;

xalis və qarışıq

açıq və bağlı

- kooperativ və kooperativ olmayan
- təkmil və qeyri-təkmil

409 Differensial olitopoliyaya göstərilən sahələrdən hansı uyğun gəlir?

təbii qazın hasilatı

polat istehsalı

neft hasilatı

- məişət texnikasının istehsalı
- alyumium istehsalı

410 Xalis oliqopoliyaya gösətilən sahələrdən hansı uyğun gəlir?

yol texnikasının istehsalı

avtomobil istehsalı;

məişət texnikasının istehsalı;

- polad istehsalı;
- kompyuter istehsalı

411 Oliqopolist firmaların çatışmazlıqlarına aid deyil:

müəssisənin ölçüləri çox sərt amirlik idarəetmə sistemi tələb edir

- iri həcmdə istehsalları həyata keçirmək imkanı
- bazar segmentlərinin öyrənilməsində mobilliyin kiçikliyi
- bazardakı satıcı ilə firmanın ali rəhbərliyi arasında çox böyük məsafə var
- çox iri inzibati struktur

412 Oliqopolianın təkmil rəqabətdən fərqi ondadır ki;

onlar arasında əhəmiyyətli fərqlər yoxdur

oligopoliya şəraitində təkmil rəqabətdə olduğundan daha çox məhsul istehsal olunur

məhsullar differensiallaşdırılmışdır

- sahəyə daxil olmaq üçün maneələr mövcuddur
- oligopoliya zamanı daha aşağı qiymətlər müəyyənləşdirilir

413 Oyunlar nəzəriyyəsi aşağıdakı ehtimal üzərində qurulur:

firmalar iqtisadi mənfəət əldə etmirlər

hər bir firma öz sahəsində lider olmağa çalışır

firma öz rəqiblərinin strategiyasını nəzərə almır

- hər bir firma öz rəqiblərinə davranışının rəşional olduğunu hesab edir
- firmalar həmişə razılaşmasını rəqabətdən üstün tuturlar

414 Sınıq tələb əyrisi əks etdirir:

- lider firmaların davranışını
- inhisarçı rəqabət zamanı firmaların davranışını
- diopoliya davranışını
- oliqopoliya zamanı qiymətlərin sabitliyini
- kartel qiymət əmələgəlməsini

415 Kurnonun duapoliya modelinin xüsusiyyəti ondadır ki;

- firmalar kartel müqaviləsi bağlayırlar
- firmaların məhsulları bircinslidir
- firmaların son hədd xərcləri bərabərdir
- firma hesab edir ki, rəqibin buraxılış həcmi dəyişməzdir
- firma hesab edir ki, rəqibin qiyməti dəyişməzdir

416 Bertranın duopoliya modelinin xüsusiyyəti ondadır ki;

- firmalar kartel müqaviləsi bağlayırlar
- firmaların məhsulları bircinsdir
- firmaların son hədd xərcləri bərabərdir
- firma hesab edir ki, rəqibin qiyməti dəyişməzdir
- firma hesab edir ki, rəqibin buraxılış həcmi dəyişməzdir

417 Oliqopolik sahə lider firmanın mövcudluğu ilə səciyyələnərsə, bu zaman;

- autsayder firmalarının qiyməti lider firmanın qiymətlərindən xeyli aşağı olur
- sahədə «qiymət müharibəsi» baş verir
- autsayder firmalar mənfəət əldə etmir
- autsayder firmalar qiymətlərini lider firmanın qiymətlərinə uyğunlaşdırırlar
- yalnız lider firmanın mənfəəti maksimumlaşır

418 Sahədə fəaliyyət göstərən firmalar hansı rəqabət quruluşunda bir-birindən daha çox asılıdırlar?

- monopsoniya
- oliqopoliya
- təkmil rəqabət
- inhisar
- inhisarçı rəqabət

419 Oliqopolianın əlamətlərinə aşağıdakılar aid deyil:

- oligopolist firmalar rəqabətin qeyri-qiymət metodlarına üstünlük verirlər
- hər firmanın istehsal həcmi o qədər yüksəkdir ki, bütün sahənin təklifinə təsir edə bilər

sahədə bir neçə iri firmalar üstün yer tuturlar

- oliqopolist firma başqa firmaların davranışını nəzərə almır

oliqopolianın məhsuluna tələb əyrisi inhisar şəraitindəki tələb əyrisinə bənzəyir

420 Sadalanan sahələrdən hansı bir qayda olaraq oliqopolik quruluşa malikdir:

məişət xidmətləri

ticarət

kənd təsərrüfatı

- avtomobil istehsalı

ayaqqabı istehsalı

421 İstehsal edilən məhsulun xarakterindən asılı olaraq oliqopolik bazarın hansı növlərini ayırırlar?

kooperativ və kooperativ olmayan

açıq və bağlı

təkmil və qeyri təkmil

- xalis və differensial

rəqabətli və rəqabətsiz

422 Kartel nədir?

xeyli firmaların fəaliyyət göstərdiyi bazarın növü

müxtəlif əmtəələr sataraq rəqabət aparan firmaların fəaliyyət göstərdiyi bazar quruluşu

eyni əmtəələr istehsal edən iki rəqib firmanın fəaliyyət göstərdiyi bazar quruluşu

- qiymətlər üzərində nəzarət məqsədilə istehsal həcmnin məhdudluğu üzrə sazişə gəlmiş firmalar qrupu

bir neçə iri firmanın fəaliyyət göstərdiyi bazar tipi

423 Oyunlar nəzəriyyəsi kim tərəfindən işlənilib hazırlanmışdı?

A.Smit, D.Rikardo

- D.Neyman, O.Morgenştern

D.Robinson, E.Çemberlin

V.Pareto, L.Valras

K.Marks, F.Engels

424 Nə oliqopolianın səciyyəvi xüsusiyyəti deyil?

Sadalananların hamısı oliqopolianın əlamətləridir

Oliqopolist firmanın istehsal həcmi sahənin ümumi təklif həcminə təsir edir

Sahəyə daxil olmaq müxtəlif maneələrlə məhdudlaşdırılıb

- Oliqopoliyalar yalnız yekcins məhsul istehsal edirlər

Sahədə bir neçə iri firma fəaliyyət göstərir

425 Firmanın davranış strategiyası - budur

bütün göstərilənlər

firmanın mənfəətinin bölgüsü;

bazarın payının saxlanılmasına cəht edilməsi;

- rəqiblərin davranışını nəzərə almaqla qərarların qəbul edilməsi;

dəyişməyən qiymət siyasətinin aparılması;

426 Tələb sınıq əyrisi modeli, Kurno modeli, Bertran modeli, Ştakelberq modeli – bunların hamısı davranış modelləridir:

monopsoniyaların

inhisarların

təkmil rəqabətli firmaların

- oliqopoliyaların

inhisar rəqabəti şəraitində firmaların

427 Firma hansı bazar quruluşu şəraitində daha çox başqa firmaların davranışını nəzərə almalıdır:

monopsoniya

inhisar rəqabəti

təkmil rəqabət

- oliqopoliya

inhisar

428 Qiymətdə liderlik modeli nə üçün xarakterikdir:

monopsoniyalar

inhisarçı rəqabətə

inhisara

- oliqopoliyaya

təkmil rəqabətə

429 «Oliqopoliya» məfhumunu ilk dəfə kim işlətməmişdir:

Con Qelbreyt

Oqyusten Kurno

Karl Marks

- Edvard Çemberlin

Cohan Robinson

430 Duopoliya aşağıdakıların hansının növüdür?

sadalanan halların heç birinin

- təkmil rəqabət
- inhisar
- oliqopoliya
- inhisarçı rəqabət

431 Firmalar arasında saziş hansı bazar quruluşunda geniş yayılmış haldır?

- bütün sadalanan hallarda
- təkmil rəqabət
- inhisar
- oliqopoliya
- inhisarçı rəqabət

432 Oliqopoliya – bu:

- qiymət diskriminasiyası həyata keçirən firma
- qiymətlərə nəzarət məqsədilə istehsalın məhdudluğu haqqında müqavilə bağlamış firmalar qrupu
- müxtəlif əmtəələr istehsal edərək rəqabət aparan çoxlu firmaların bazarı
- bir neçə iri firmanın fəaliyyət göstərdiyi baza tipi
- bazarlarda qiymət artıran və azaldan firma

433 Eyni əmtəə istehsal edən yalnız iki satıcı rəqib olduğu bazar quruluşu modeli - bu:

- təkmil rəqabət
- oliqopoliya
- inhisar
- duopoliya
- inhisarçı rəqabət

434 Əlavə istehsal amili vahidinin tətbiqi nəticəsində əldə olunan satış pulu artımı belə adlanır:

- son hədd əvəzləmə norması
- istehsal amilindən son hədd gəliri
- istehsal amilinin son hədd məhsulu
- istehsal amilinin orta məhsulu
- istehsal amilinin ümumi məhsulu

435 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- Torpaqdan son hədd gəliri torağın məhsuldarlığından asılıdır
- Torpağa tələb əyrisi mənfi mailliklidir
- Torpağın məhsuldarlığı nə qədər yüksək olsa, müvazinətli rentə səviyyəsi bir o qədər yüksək olar
- Torpağın qiyməti torpaq rentasının kəmiyyətindən asılı deyil

Yalnız orta və yaxşı keyfiyyətli torpaq sahələrinin sahibləri differensial renta alırlar

436 İcarəyə götürülmüş torpağa tələb əyrisi aşağıdakı qrafiklə üst-üstə düşür:

- torpaq təklifi
- son hədd xərcləri
- torpaqdan orta gəlir
- torpaqdan son hədd gəliri
- orta xərclər

437 Qısamüddətli dövrdə torpaq təklifi qrafiki belə olacaq:

- belə qrafik qurmaq mümkün deyil
- müsbət maillikli əyri
- mənfi maillikli əyri
- şaquli düz xətt
- üfüqi düz xətt

438 Əgər torpaq sahəsi ildə 5500 manat renta verirsə və faiz stavkası 5%-sə, onun qiyməti necədir?

- 100000 manat
- 11000 manat
- 1100 manat
- 110000 manat
- 10000 manat

439 Differensial renta II yaranmasına nə səbəb ola bilməz?

- Sadalananların hamısı differensial renta II yaranmasına səbəb ola bilər
- Kübrə verilməsi
- Meliorasiya işlərinin aparılması
- Yaxınlıqda yeni satış bazarlarının meydana gəlməsi
- Aqrotexniki tədbirlərin aparılması

440 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- Torpaq təklifi meliorasiya işləri aparmaq nəticəsində dəyişilə bilər
- Torpaq rentası kəmiyyətindəki fərqlər torpaq sahələrinin son hədd məhsuldarlığındakı fərqləri əks etdirirlər
- Torpaq sahibləri differensial renta alırlar, çünki müxtəlif yerlərdə torpağın keyfiyyəti müxtəlifdir
- Torpağın qiyməti və torpaq rentasının həcmi üst-üstə düşür
- Differensial renta II torpaq sahəsinə əlavə kapital qoyulduqda meydana gəlir

441 Göstərilənlərdən düz olmayanı tapın.

torpağın qiyməti kapitallaşmış rentadan ibarətdir

torpaq rentalarının kəmiyyətindəki fərqlər torpaq sahəsinin son hədd məhsuldarlığındakı fərqləri göstərir
torpaq bazarında tarazlıq, eyni keyfiyyətli bütün torpaq sahələrində rentanın kəmiyyətinin eyni olmasında təzahür
edir

- torpaqa tələb artanda torpağın tarazlı qiymət azalır
- icarəçi-istehsalçı üçün renta istehsal xərclərinə aiddir

442 Faiz dərəcəsi – 10% olduqda ildə 2000 dollar renta verən torpağın qiyməti neçədir:

- 2100 dollar
- 2000 dollar
- 1000 dollar
- 20000 dollar
- 10000 dollar

443 Eyni keyfiyyətli bütün torpaq sahələri üçün torpaq rentası eynidirsə bu onu göstərir ki:

- torpağa tələb təklifi üstələyir
- differensial renta I mövcud deyil
- mütləq renta mövcud deyil
- torpaq bazarında tarazlıqdır
- differensial renta II mövcud deyil

444 Əgər dövlət torpağa vergini artırırsa, onda bunun nəticəsi olacaq:

- sadalananlardan heç biri
- torpağın icarəyə verilməsi tələbinin azalması
- torpağın qiymətinin artması
- torpaq mülkiyyətçilərinin gəlirlərinin azalması
- yuxarıda sadalananların hamısı

445 Torpağa tələb ayrısı:

- sınıq xətt formasında olur
- üfüqi düz xətt formasında olur
- müsbət mailli olur
- mənfi mailliyə malik olur
- şaquli düz xətt formasında olur

446 Digər şərtlər eyni olduqda torpaq rentası artacaq, əgər:

- torpağın təklifi azalarsa
- torpağa tələb azalarsa
- torpağın qiyməti azalarsa

- torpağa tələb artarsa
torpağın təklifi artarsa

447 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- Deyilənlərin hamısı doğrudur
- Borc kapitalı təklifi əyrisi müsbət maillikli olur
- Faiz stavkası nə qədər yüksək olsa, investisiyaların həcmi bir o qədər az olar
- Borc kapitalı təklifi yalnız borc faizi stavkasından asılıdır
- Faiz stavkası aşağı olduqda firmalar daha çox kredit götürəcəklər

448 Borc kapitalına tələb qrafiki belə şəkildə olur:

- müsbət maillikli əyri
- ayrıca firma üçün belə qrafik qurmaq olmaz
- şaquli düz xətt
- üfüqi düz xətt
- mənfi maillikli əyri

449 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- Deyilənlərin hamısı doğrudur
- İnvestorun pul qoymaq üçün həmişə alternativ variantı var
- Dəyərin diskontlaşdırılması investisiya layihəsinin dəyərini və məqsədyönlülüyünü müəyyənləşdirməyə imkan verir
- Kapitala tələb sahibkarların investisiya qoymaq cəhdi ilə əlaqədar deyil
- Gözlənilən mənfəət norması borc faizinin stavkasından yuxarıdarsa, investisiya qoymaq olar

450 Avadanlıq satan ayrıca firma üçün tələb qrafiki təkmil rəqabət şəraitində belə olacaq:

- şaquli düz xətt
- mənfi maillikli əyri
- üfüqi düz xətt
- ayrıca firma üçün belə qrafik qurmaq olmaz
- müsbət maillikli əyri

451 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- Ticarət kapitalı ticarət mənfəəti gətirir
- Borc faizinin yuxarı həddi qismində sahibkar mənfəətinin ölçüləri çıxış edir
- Borc faizi borc vəsaitləri bazarında tələb və təklif kəmiyyətini müəyyənləşdirir
- Kapitala tələb istehsal olunan məhsuluna tələbindən asılı deyil
- Borc faizi borc kapitalının qiyməti rolunu oynayır

452 Əgər faiz dərəcəsi 5 % və o, keçəcək müddət ərzində dəyişilməyəcəksə nə qədər vəsait qoymaq lazımdır ki, gələcəkdə hər il 100 manat gəlir götürmək mümkün olsun:

vəsait qoyulmasının mənası yoxdur

5000 manat

1000 manat

☒ 2000 manat

500 manat

453 Hər il 10% mənfəət gətirəcək avadanlığın alınması haqqında müsbət qərar qəbul edilə bilər, əgər faiz dərəcəsi:

20%-dən az olarsa

☒ 10% -dən az olarsa

2% - çox olmazsa

20% - çox olmazsa

10 % -dən çox olarsa

454 Kapitala tələbin əyrisinin mənfəi meyli nə ilə izah olunur?

kapitalın son hədd faydalılığının artımı ilə

kapitala tələbin törəmə xarakteri ilə

kapital resurslarının azlığı ilə

☒ kapitalın azalan son hədd faydalılığı ilə

faiz dərəcəsinin səviyyəsi ilə

455 Kapital bazarında borc vəsaitlərinin təklifi asılıdır:

investisiya tələbindən

mənfəət normasından

əmtəələrə tələbdən

☒ əmanətlər üzrə ödənilən faizin səviyyəsindən

nominal və real faiz dərəcələrinin nisbətindən

456 Yeni texnologiyanın yaranması kapitala tələb əyrisinə necə təsir edə bilər?

tələb əyrisi üfqi xətt olacaq

tələb əyrisi mailliyi dəyişir

tələb əyrisi sola yerini dəyişir

☒ tələb əyrisi sağa yerini dəyişir

heç bir dəyişiklik baş vermir

457 Firma yeni müəssisənin tikilməsi üçün bankdan borc götürmək qərarındadır. İllik faiz dərəcəsi- 18%, gözlənilən mənfəət norması -20% . Bu şərtlərdə firma:

ziyana baxmayaraq firma tikəcəkdir

bu informasiyaya əsasən qərar qəbul edə bilməz

yeni müəssisə tikməyəcəkdir

☒ yeni müəssisə tikəcəkdir

bütün suallar düz deyil

458 Qısamüddətli dövrdə avadanlığın təklifi əks olunacaq:

sınıq xətlə

düz mənfi meyilliklə

üfqi xətlə

☒ şaquli xətlə

düz müsbət meyilliklə

459 Bu fikirlərdən hansı düzdür?

pul kapitalına tələb faiz dərəcəsindən asılı deyil

faiz dərəcəsi aşağı olduqca pula tələb də azalır

pul kapitalının təklifinin artımı faiz dərəcəsinin yüksəlməsinə səbəb olur

☒ real faiz dərəcəsi mənfi ola bilər

pul kapitalının təklifi faiz dərəcəsindən asılı deyildir

460 Yeni əmtəə istehsalına kapital qoyuluşunda gözlənilən mənfəət norması – 12% - dir. Hansı faiz dərəcəsində bu qoyuluşu etmək məqsədəuyğundur?

0.13

0.14

0.16

☒ 0.1

0.12

461 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

Əmək bazarında əməyə tələb əyrisi mənfi maillikli olur

Gəlir effekti əmək haqqı daha yüksək olduqda insanın azad vaxtı daha çox qiymətləndirməyə başlamasından ibarətdir

Əvəzləmə effekti əmək haqqının artması şəraitində insanları daha çox işləməyə təhrik edir

☒ Ayrıca işçinin əmək təklifi qrafiki üfüqi düz xətt şəklində olacaq

Təkmil rəqabət şəraitində ayrıca firma üçün əmək təklifi mütləq elastik olacaq

462 Ayrılda götürülmüş resurs alıcısı üçün həmin resursun təklif qrafiki belə olacaq:

☒ üfüqi düz xətt

şaquli düz xətt

müsbət maillikli əyri
mənfi maillikli əyri
parabola

463 Ayrılıqda götürülmüş resurs satıcısı üçün onun resursuna tələb qrafiki belə olacaq:

- parabola
müsbət maillikli əyri
mənfi maillikli əyri
● üfüqi düz xətt
şaquli düz xətt

464 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- hazırkı iqtisadiyyatda əmək haqqının səviyyəsinə həmkarlar ittifaqları xeyli təsir edirlər
real əmək haqqı əldə olunmuş pula almaq mümkün olan əmtəə və xidmətlərin məcmusudur
nominal əmək haqqı işçinin öz əməyi müqabilində aldığı məbləğdir
● əməyə tələbin artması əmək haqqının səviyyəsini aşağı salır
əməyin qiyməti əməyə tələb əyrisi ilə əmək təklifi əyrisinin kəsişmə nöqtəsində aşkarlanır

465 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- İstehsal funksiyası resurs xərci ilə məhsul buraxılışı arasında texnoloji asılılığı müəyyənləşdirir
Əmək məhsuldarlığı hazırlanmış məhsulun həcmnin onun hazırlanmasına sərf olunmuş əməyə nisbətidir
İstehsal amillərinin səciyyəvi xüsusiyyəti onların bir-birini əvəzləməsi və bir-birini tamamlamasıdır
● İstehsal amilləri bir-biri ilə heç cür bağlı deyillər
Hər hansı bir əmtəənin istehsalı üçün istehsal amillərindən istifadənin çoxlu variantları mövcuddur

466 Bu səbəbdən təkmil rəqabətli firmanın tələb əyrisi sağa yerdəyişmə edə bilməz:

- bütün göstərilən hallarda yerdəyişmə ola bilər
tamamlayıcı ehtiyatların qiyməti endikdə
bu ehtiyatla istehsal olunmuş məhsulun qiyməti yüksəldikdə
● ehtiyatın qiyməti yüksəldikdə
əvəzləyici ehtiyatın qiyməti yüksəldikdə

467 Rəqabətli bazarda əməyə tələb əyrisi hansı əyri ilə üst-istə düşür:

- ümumi məhsul
əməyin son hədd xərcləri
doğru cavab yoxdur
● pul ifadəsində əməyin son hədd məhsulu
əməyin orta xərcləri

468 Əgər istehsal amilinə firmanın tələb əyrisi sağa yerdəyişərsə buna səbəb ola bilər:

butun göstərilənlər doğru deyil

bu istehsal amilinin məhsuldarlığının yüksəlməsidir

bu amill istehsal olunmuş məhsulun qiymətinin yüksəlməsidir

- bütün göstərilənlər doğrudur
- əvəzləyici ehtiyatlar bazarlarının inhisarlaşdırılmasıdır

469 Əmək bazarında iki tərəfli inhisar şəraitində əmək haqqının səviyyəsi o vaxt yüksək olur ki, əgər:

doğru cavab yoxdur

əməyin son hədd məhsulunun kəmiyyəti haqqında həmkarlar təşkilatı yaxşı məlumatlanmışdır

işsizliyin səviyyəsi yüksəkdir

- istehsalı avtomatlaşdırmaq üçün firmanın imkanları aşağıdır
- firma üçün bir amilin başqası ilə əvəzlənməsi asandır

470 İstehsal amilinin son hədd gəliri müəyyən edir:

butun göstərilənlər doğrudur

istehsal xərclərini

istehsal amilinin təklifini

- istehsal amilinə tələb
- bu amil istehsal olunmuş məhsullara tələbi

471 İstehsal amilinin son hədd gəlirinin kəmiyyəti asılıdır:

doğru cavab yoxdur

istehsal amilinin istehsal olunduğu bazar tipindən

tətbiq olunan istehsal amilinin kəmiyyətindən və bu amilin son hədd məhsuldarlığının səviyyəsindən

- istehsal amilinin son hədd məhsuldarlığının səviyyəsindən və istehsal amili vasitəsi ilə istehsal olunmuş məhsulun qiymətindən
- bütün yuxarıda göstərilənlərdən

472 Amil gəlirinin kəmiyyəti asılıdır:

butun göstərilənlər doğru deyil

istehsal amilinə tələbin elastikliyindən

istehsal amilinə tələbin kəmiyyətindən

- bütün göstərilənlərdən
- istehsal amilinin qiymətindən

473 Mənfəətini maksimumlaşdıran rəqəbətli firma əlavə işçiləri yalnız o halda götürür ki, əgər:

son hədd məhsulun dəyəri artır

son hədd məhsulunun dəyəri əmək haqqı tarifindən az olarsa

ümumi mədaxil ümumi xərclərdən az olarsa

- əməyin son hədd məhsulunun dəyəri əmək haqqı tarifini üstələyir
- əməyin son hədd məhsulunun dəyəri aşağı düşür

474 Aşağıdakılardan hansı əməyə tələbə təsir etmir?

bütün sadalananlar təsir edir

istehsalın texnologiyasında dəyişiklik

son məhsullara olan tələb

- əhalinin tərkibində dəyişiklik
- istehsalın digər amillərinə tələbdəki dəyişiklik

475 Əgər əmək bazarında ikitərəfli inhisar olarsa əməkhaqqı səviyyəsi nədən asılı olaraq müəyyən edilir:

əmək məhsuldarlığından asılı olaraq

zəruri və izafi məhsulun nisbətindən asılı olaraq

əməyə tələb və təklifdən asılı olaraq

- sahibkarlar və həmkarlar təşkilatlarının güjlərinin nisbətindən asılı olaraq
- əməyin kəmiyyət və keyfiyyətindən asılı olaraq

476 Firma üçün əmək təklifi əyrisi:

şaquli xətt görünüşü alır

müsbət meyilli olur

əməyə tələb əyrisi ilə kəsişmir

- üfüqi xətt şəklində olur
- mənfi meyilli olur

477 Əməyin ödənilməsinin son hədd xərcləri:

bu ümumi və orta xərclər arasında fərqdır

bu məhsul istehsalı həcmnin artımında məhsul vahidinə düşən sabit xərclərin artımıdır

bu məhsul istehsalı həcmnin artımında məhsul vahidinə düşən dəyişən xərclərin artımıdır

- bu əlavə işçinin cəlb edilməsində əməyə ümumi xərclərin artımıdır
- inhisarçı üçün mütləq qeyri-elastikdir

478 Əməyin qiyməti artır, əgər:

mövcud əmək vasitəsilə istehsal edilmiş əmtəənin qiyməti qalxacaqsa

mövcud əmək vasitəsilə istehsal edilmiş əmtəənin qiyməti düşəcəksə

mövcud əməyin son hədd məhsulunun həcmi azalırsa

- mövcud əmək vasitəsilə istehsal olunan əmtəəyə tələb artacaqsa
- mövcud əmək növü vasitəsilə istehsal edilən əmtəəyə tələb azalacaqsa

479 Torpaq icarəçisi icarə müddətinin uzadılmasında maraqlıdır, əgər:

- sadalanan halların heç birində maraqlı deyil
- kənd təsərrüfatı məhsulunun qiyməti aşağı düşürsə
- differentensial renta I varsa
- differentensial renta II varsa
- torpaq təklifi artırsa

480 Differentensial renta I yaranmasına nə səbəb ola bilər?

- Torpağın münbitliyi
- Nəqliyyat magistralına yaxınlıq
- Sahədə su mənbəyinin olması
- Torpaq sahəsinin yerləşmə yeri
- Sadalananların hamısı differentensial renta I yaranmasına səbəb olur

481 Bir təsərrüfatçılıq obyektini kimi torpağa inhisar aşağıdakının yaranmasına səbəb olur:

- borc faizi
- inhisar rentası
- sahibkarlıq gəliri
- differentensial renta
- mütləq renta

482 Torpağın qiyməti

- həmişə torpağın münbitliyindən asılıdır
- yalnız tələb və təkliflə müəyyənləşir
- rentanın miqdarından asılı deyil
- kapitallaşmış rentadan ibarətdir
- faiz dərəcəsi ilə düzmütənasibdir

483 Torpaq qiymətinin ümumi meyli:

- müxtəlif keyfiyyətli sahələrin qiymətlərindəki fərqlərin artmasına
- müxtəlif keyfiyyətli sahələrin qiymətlərinin bərabərləşməsinə
- azalmağa
- artmağa
- sabitləşməyə

484 Differentensial renta I əlaqədardır:

- torpaq üzərində mülkiyyətin fərqləri ilə
- təsərrüfatın intensiv metodlarla aparılması ilə

torpaq üzərində xüsusi mülkiyyətlə

- təsərrüfatın ekstensiv metodlarla aparılması ilə sahələrarası rəqabətlə

485 Differensial renta II əlaqədardır:

torpaq üzərində mülkiyyətin formasındakı fərqlər ilə

təsərrüfatın ekstensiv metodlarla aparılması ilə

torpaq üzərində xüsusi mülkiyyətlə

- təsərrüfatın intensiv metodlarla aparılması ilə sahələrarası rəqabətlə

486 Torpaq rentasının həcmində müxtəliflik əks etdirir:

torpağın mülkiyyətçisi və muzzdlu fəhlə arasındakı münasibəti

torpağın təklifinin tələbdən üstünlüyünü

torpağa tələb təklifdən üstündür

- torpaq sahələrindən məhsuldarlığın son həddinin müxtəlifliyini torpaq üzərindən mülkiyyətin müxtəlif formalardan olmasını

487 Qısamüddətli dövrdə torpağın təklifi:

azalır

mütləq elastiklik

vahid elastiklə xarakterizə olunur

- tam qeyri-elastikdir artır

488 Differensial rentanı I kim mənimsəyir?

muzzdlu işçi

dövlət

icarədar

- torpaq sahibi dövlət və icarədar

489 Mütləq torpaq rentasının mövcud olması səbəbi?

torpaq üzərində ictimai mülkiyyət

torpağın müxtəlif keyfiyyətlərdə olması

torpaq üzərində təsərrüfat obyektini inhisarı

- torpaq üzərində xüsusi mülkiyyət inhisarı torpağın məhdudluğu

490 Əmtənin istehsalı üçün müəyyən miqdarda kapitalın istifadə olunmasının tələb olunduğunu səciyyələndirən əmtənin hansı xüsusiyyətidir

ehtiyat tutumu

onların həyata keçirilməsi nəticəsində alınan məhsulun son hədd xərcləri son hədd gəlirindən yuxarı olarsa

kapital verimi

● kapital tutumu

kapital qoyuluşu

491 Kapitala investisiyaları həyata keçiriləcək, əgər:

faiz dərəcəsi azalarsa

onların həyata keçirilməsi nəticəsində alınan məhsulun son hədd xərcləri son hədd gəlirindən yuxarı olarsa

mənfəət norması çoxalarsa yuxarı olmasa

● onların həyata keçirilməsi nəticəsində alınan məhsulun son hədd xərcləri son hədd gəlirindən aşağıdırsa

faiz dərəcəsi artarsa

492 Kapital qoyuluşlarının ödənişliliyi müəyyən olunur:

avadanlığın dəyərinin onun xidməti müddətinə nisbəti kimi

avadanlığın xidmət müddətinin onun dəyərində olan nisbəti kimi

gəlirlər axını və xərclər axınının nisbəti kimi

● gözlənilən mənfəətin investisiya həcmində faiz nisbəti kimi

sabit və dəyişən kapitallara xərclərin nisbəti kimi

493 Kapital qoyuluşlarının həyata keçirilməsi haqqında qərar qəbul olunarkən mühüm şərtlər bunlardır:

iqtisadi mənfəətin müəyyən edilməsi

mənfəət normasının hesablanması

tələb və təklif qrafiklərinin qurulması

● gələcək xərc və gəlirlərin diskontlaşdırılması

orta xərclərin hesablanması

494 İnvestisiyanın həcmi:

faiz dərəcəsinin aşağı düşməsilə azalacaq

faiz dərəcəsi artdıqda arta və ya azala bilər

faiz dərəcəsi artdıqda asılı deyil

● faiz dərəcəsi artdıqda azalacaq

faiz dərəcəsi artdıqda artacaq

495 Əmək bazarında monopsoniya olan firma:

daha çox işçi götürəcək və rəqib firmanın verdiyindən az əmək haqqı verəcək

- daha az işçi götürəcək və rəqib firmanın verdiyindən az əmək haqqı verəcək
- daha çox işçi götürəcək və rəqib firmanın verdiyi qədər əmək haqqı verəcək
- daha az işçi götürəcək və rəqib firmanın verdiyi qədər əmək haqqı verəcək
- daha çox işçi götürəcək və rəqib firmanın verdiyindən yüksək əmək haqqı verəcək

496 Əgər istehsal amillərindən birinin qiymətinin qalxması nəticəsində digər istehsal amilinə tələb artırsa, deməli, burada aşağıdakı özünə yer almışdır:

- məhsul istehsalı effekti
- mənfəətin maksimallaşması
- istehsal amilləri bazarında müvazinət
- xərclərin minimallaşması
- əvəzləmə effekti

497 «Əlavə dəyişən amil vahidindən alınan son hədd məhsulu müəyyən məqamdan sonra azalmağa başlayır». Bu ifadə adlanır:

- Pareto optimumu
- miqyasda qənaət qanunu
- azalan verim qanunu
- dəyər qanunu
- azalan son hədd faydalılığı qanunu

498 Firma əmtəə bazarında inhisarçı olub, əmək bazarında inhisarçı olmazsa, o;

- rəqabətli firmaya nisbətən daha çox işçi işə götürər, lakin daha az əmək haqqı verəcək
- rəqabətli firmaya nisbətən daha az işçi götürər və daha az əmək haqqı verər
- daha çox işçi götürər və təkmil rəqabət firmasındakı qədər əmək haqqı verər
- rəqabətli firmaya nisbətən daha az işçi götürər və daha yüksək əmək haqqı verər
- rəqabətli firmaya nisbətən daha az işçi götürər və rəqabətli firmadakı qədər əmək haqqı verəcək

499 Əgər istehsal amillərindən birinin qiymətinin qalxması nəticəsində digər istehsal amilinə tələb azalırsa, deməli, burada aşağıdakı özünə yer almışdır:

- xərclərin minimallaşması
- məhsul istehsalı effekti
- əvəzləmə effekti
- mənfəətin maksimallaşması
- istehsal amilləri bazarında müvazinət

500 Əməkhaqqının artdığı halda əvəzləmə effektinin təsiri nəticəsində:

- heç nə dəyişmir
- əmək təklifi artır

əmək təklifi azalır

əməyə tələb artır

əməyə tələb azalır

501 Əməkhaqqı artdıqda gəlir effektinin təsiri nəticəsində:

əməyin təklifi artır

● əməyin təklifi azalır

heç nə dəyişmir

əməyə tələb azalır

əməyə tələb artır

502 Əmək bazarında monopsonist rəqib firmaya nisbətən:

yüksək əməkhaqqı ödəyəcək və az işçi götürəcək

● az əməkhaqqı ödəyəcək və az işçilər də götürəcək

çox əməkhaqqı ödəyəcək və çox işçi götürəcək

az əməkhaqqı ödəyəcək və həmin miqdarda da işçilər götürəcək

az əməkhaqqı ödəyəcək və çox işçi götürəcək

503 Əgər əmtəyə tələb yüksək elastikliklə fərqlənsə, həmin əmtəənin istehsalında istifadə edilən istehsal amillərinə tələbin elastikliyi necə olacaq:

mənfi

aşağı

düzgün cavab yoxdur

● yuxarı

elastiklik 0-a bərabərdir

504 Resurslara tələb asılı olur:

bütün sadalanan cavablar səhfdir

● bütün bu cavablar düzdür

həmin resursların köməyi ilə istehsal olunan məhsulun qiymətindən

əvəzedici resursların qiymətlərindən

həmin resursun qiymətindən

505 Hər resursun son hədd məhsulunun dəyəri hər resursun qiymətinə bərabər olduqda rəqabət qabiliyyətli firma:

firmanın bağlanması nöqtəsində yerləşir

nə maksimum mənfəət əldə edir, nə də minimum məsrəflərə nail olur

● minimum xərclər şəraitində maksimum mənfəət götürür

məhsulu minimum xərclərlə istehsal edir, lakin mütləq olaraq maksimum mənfəət götürmür

maksimum mənfəət götürür, lakin mütləq olaraq məhsulu minimum xərclərlə istehsal etmir

506 İstehsal amillərinin son hədd məhsulu:

qeyri təkmil rəqabət şəraitində müəyyən etmək mümkün deyil

- istehsal amilinin əlavə vahidinin istifadəsi ilə məhsul həcmnin atması

bu məhsulun son vahidinin satış qiyməti

istehsal amilinin əlavə vahidinin istifadəsindən əldə edilən ümumi satışdan gəlirin dəyişilməsinə bərabərdir

təkmil rəqabət şəraitində təyin etmək mümkün deyil

507 Amil gəlirlərə aid deyil:

faiz

- təqaüd

əmək haqqı

mənfəət

renta

508 Təsərrüfat işləri görmək hüququ əldə etmək üçün istisnasız bütün sahələrə görə ödənilən renta belə adlanır:

icarə haqqı

- Mütləq renta

Differensial renta I

Differensial renta II

İnhisar rentası

509 Belə torpaq rentası forması yoxdur:

inhisar rentası

- nisbi renta

sadalanmış renta formalarının hamısı mövcuddur

differensial renta

mütləq renta

510 Bəzi əmtəələrin istehsal şəraitinin təkrarsızlığı səbəb olur, yaranmasına:

mütləq renta

- inhisarçı renta

sadalanların heç biri

differensial renta II

differensial renta I

511 Torpağa əlavə kapital qoyuluşları səbəb olur:

- mütləq rentanın yaranmasına
- differential renta I yaranmasına
- inhisar rentaya
- sadalananların heç biri
- differential renta II yaranmasına

512 Sənayeləşdirmə dövründə torpağın hansı xüsusiyyəti daha üstün olmuşdu:

- torpağın münbitliyi
- torpaq üzərində mülkiyyətin forması
- yerləşmə məkanı
- su mənbələrinə yaxınlığı
- faydalı qazıntıların olması

513 Torpağın qiyməti hansı amillərdən asılıdır?

- bu amillərin hamısından
- rentanın həcmi
- borc faizi dərəcəsi
- torpağa tələb və təklif
- sadalanan amillərin heç biri ilə

514 Torpaqda təsərrüfatın aparılmasında iştirak etmirlər:

- sənaye kapitalistləri
- torpaq sahibləri
- icarədarlar – kapitalistlər
- bütün sadalananlar iştirak edir
- muzdlu işçilər

515 Təbii resursların mülkiyyətçiləri differential renta alırlar, əgər:

- resursun təklifi tam qeyri elastikdirsə
- resurs tükənməzdirsə
- müxtəlif ərazilərdə resursun keyfiyyəti müxtəlifdirsə
- resursun təklifi tam elastikdirsə
- bütün sahələrdə resursun keyfiyyəti eynidirsə

516 Torpağın təbii keyfiyyətində fərqi ilə hansı renta əlaqədardır?

- differential renta I
- mütləq renta
- inhisar rentası

differentensial renta I və II

differentensial renta II

517 Torpaq rentası ödənilir:

muzdlu işçilər – icarədar sahibkara

- icarədar – sahibkar – torpaq sahibinə

torpaq sahibi - dövlətə

muzdlu işçilər - torpaq sahibinə

torpaq sahibi – icarədar sahibkara

518 Kredit kimi verilən pul şəklində kapital belə adlanır:

məhsuldar capital

- borc kapitalı

sənaye kapitalı

ticarət kapitalı

maliyyə kapitalı

519 Tarazlı faiz dərəcəsi bərabərləşdirir:

xalis və ümumi investisiyaların həcmi

istehlakı və yığıcı

nominal və real faiz dərəcələrini

- pul kapitalına tələb və təklifi

yuxarıda göstərilənlərin hamısını

520 Faiz dərəcəsinin yüksəlməsi nəyə səbəb olur:

investisiyaların artmasına

pul kapitalı təklifinin azalmasına

pul kapitalına tələbin artmasına

- pul kapitalı təklifinin artmasına

kapital bazarında tarazlığa

521 Müəyyən neməti nə kapital edir:

bu nemətin dəyəri

bu nemətin bazar qiyməti

bu nemətin xarici görünüşü, fiziki mahiyyəti

- bu nemətdən gəlir əldə etmək üçün istifadə olunması

bu nemətə insanların subyektiv münasibəti

522 Kapitalın belə funksional forması yoxdur:

bütün sadalananlar kapitalın funksional formasına aiddir

əmtəə kapitalı

sənaye kapitalı

- kənd təsərrüfatı kapitalı

borc kapitalı

523 Borc kapitalı bazarında qiymət rolunu nə oynayır:

depozit faizi

renta

mənfəət

- faiz dərəcəsi

milli valyuta kursu

524 Düsturlardan hansı istehsal amilləri bazarında mənfəətin maksimallaşdırılması qaydasını əks etdirir.

MRP

MP

MP=MC

- MRP=MRC

MRP>MRC

525 Əməyin orta məhsulu:

əməyin orta məhsuldarlığıdır

ümumi məhsulun yanaşı duran göstəriciləri arasında fərkdir

orta keyfiyyətli məhsulun miqdarıdır

- orta hesabla bir işçinin buraxdığı məhsulun miqdarıdır

daha bir əmək vahidinin tətbiqindən alınan əlavə məhsuldur

526 Nemətlər və xidmətlər yaratmaq məqsədilə istehsal amillərinin koordinasiyası və kombinə edilməsi üzrə fəaliyyət:

kommersiya fəaliyyətidir

kapitaldır

texnologiyadır

- sahibkarlıq fəaliyyətidir

əməkdir

527 Nemətlərin istehsalı və xidmətlərin göstərilməsinə yönümlənmiş intellektual və fiziki fəaliyyət:

sahibkarlıq fəaliyyətidir

- əməkdir

kommersiya fəaliyyətidir

kapitaldır

texnologiyadır

528 İstehsalın mümkünlüyünə və nəticəliliyinə həlledici təsir edən xüsusilə mühüm element və ya obyekt:

müəssisədir

səmərəlilikdir

texnologiyalardır

● istehsal amilidir

idarəetmədir

529 Amil gəliri – bu:

doğru cavab yoxdur

istehsal amilinin tətbiqi nəticəsində firmanın əldə etdiyi ümumi gəlir

istehsal amilinin tətbiqi nəticəsində firmanın əldə etdiyi mənfəətin bir hissəsi

● istehsal amilinin sahibinin bu amili satarkən əldə etdiyi gəlirdir

istehsal amilinin son hədd məhsulunun pul forması

530 Əməkhaqqının tənzimlənməsi nəzəriyyəsinin əsası kimin fikrinə əsaslanır?

A.Smit

T.Maltusun

M.C.Tuqan - Baranovskinin

● J.M.Keynsin

K.Marksın

531 Aşağıda göstərilən istehsal amillər siyahısından hansı daha doğrudur?

sahibkarlıq, texnologiya, əmək

torpaq, əmək, istehsal vasitəsi, texnologiya, idarəetmə

torpaq, əmək, kapital, iş qüvvəsi, idarəetmə

● torpaq, əmək, kapital, sahibkarlıq qabiliyyəti

resurslar, texnologiya, sahibkarlıq, kapital

532 Yüksək ixtisaslı işi yerinə yetirməyə imkan verən işçinin nəzəri və praktiki hazırlığın məcmusu adlanır:

əsas kapital

istehsal potensialı

elmi - texniki tərəqqi

● insan kapitalı

təhsilin səviyyəsi

533 İstehsal amilləri bazarında firmanın tarazlığı o zaman yaranır ki:

bütün resurslar əvəz olunandır

resursların qiymətləri müqayisə edilir

məhsuldarlığın azalması qanunu fəaliyyətini dayandırır

- ehtiyatlara çəkilən xərclərin son həddi əlavə bir ehtiyatın istifadə olunmasından yaranan gəlirin son həddi ilə bərabərləşir:

resursa tələb elastikliyi 0 bərabərdir

534 Əmək üçün iş vaxtı vahidində ödənilən qiymət - bu:

normal əməkhaqqı

minimum əməkhaqqı

- əmək haqqı tarifi

nominal əməkhaqqı

real əmək haqqı

535 Sadalananlardan hansı istehsal amilinə aid deyil:

bütün sadalananlar istehsal amillərinə aiddir

kapital

əmək

- əmək məhsuldarlığı

torpaq

536 İstehsal amillərinə tələbin əsas əlaməti onun törəmə xarakterli olmasıdır. Bu o deməkdir ki, istehsal amillərinə tələb asılıdır:

əvəzləyici resurslara olan tələbdən

onların qiymətindən

onların təklifindən

- bu amillərin köməyi ilə istehsal olunmuş əmtəyə olan tələbdən

digər amillərə olan tələbdən

537 İstehsal amilləri bazarının tərkib hissəsi deyildir:

dünya bazarı

kapital bazarı

əmək bazarı

- valyuta bazarı

torpaq bazarı

538 Pareto-səmərəliliyə çatılmasında maneə ola bilər:

sadalananların heç biri maneə ola bilməz

monopsoniyanın olması

inhisarın olması

- sadalananların hamısı
- vergilər

539 Müqaviləli mübadilə əyrisinin hər bir nöqtəsi göstərir:

bütün göstərilən doğru deyil

əyrinin üzərində olmayan nöqtədən əyrinin üzərində olan nöqtədə keçid içtimai rifah halını yüksəldir
pareto səmərəliliyə görə nemətlərin bölgüsünü

- bütün göstərilənlər doğrudur
- əyri boyunca hərəkət mübadilənin iştirakçılarının rifah halını artırır da, azalır da bilər

540 Rifah halının ikinci teoremindən belə nəticəyə gəlmək olar ki;

doğru cavab yoxdur

daha səmərəli texnologiyaya keçməklə rifah halı yüksəlir

bazar mexanizmi ədalətli bölgünü təmin edir

- bazar mexanizmi ehtiyatların səmərəli bölgüsünü təmin etməyə qabildir
- ümumi bazar tarazlığı əlçatmazdır

541 Aşağıdakılardan mövcud ehtiyatlar şəraitində milli iqtisadiyyatın istehsal imkanlarını artıranı göstərin:

göstərilənlərdən heç biri

faydalı qazıntılar mədənlərinin tükənməsi

ümumi daxili məhsulun material tutumunun artırılması

- ümumi daxili məhsulun enerji tutumunun azaldılması
- işsizliyin səviyyəsinin yüksəlməsi

542 Aşağıdakı şərtlər yerinə yetirildikdə iqtisadiyyat ümumi bazar tarazlığı vəziyyətində olur:

göstərilən bazar tarazlığının şərtləri deyil

bütün bazar iştirakçıları öz məqsəd funksiyalarını maksimumlaşdırdıqda

bütün əmtəə bazarları fərdi tarazlıq vəziyyətində olduqda

- bütün göstərilən şərtlər doğrudur
- bütün istehsal ehtiyatları səmərəli ismtifadə olunduqda

543 İki iqtisadi fərd əmtəələrini mübadilə edərsə, onlardan hər biri qazanır, çünki:

onların məcmu gəliri artır

ümumi istehsal xərcləri azalır

əmtəələrin ümumi həcmi artır

- ümumi faydalılıq artır

istehsalın ümumi həcmi artır

544 Buraxılışı azalmalı olan, başqa nemətlərin vahidlərində ifadə olunan bir nemət istehsalının artırılmasının dəyərinin göstəricisi nədir?

son hədd gəliri

istehsal amilinin son hədd məhsulu

əvəzləmənin son hədd norması

● dəyişilmənin (transformasiyanın) son hədd norması

son hədd xərcləri

545 «İqtisadi səmərəliliyin yüksəldilməsi yalnız əlavə qazanc əldə etmiş fərdlərin, yeni vəziyyətdə, uduzanlara onların itkilərini kompensasiya etməyə qabil olduğu halda mümkündür». Bu ifadə necə adlanır.

Cini əmsalı

Atkinson indeksi

Pareto meyarı

● kompensasiya meyarı

ədalət meyarı

546 Gəlirlərin bazar bölgüsü təmin etmir:

səmərəliliyi

faktor gəlirlərin alınmasını

iqtisadi ədaləti

● sosial ədaləti

yüksək gəlirlərin alınmasını

547 Hansı nəzəriyyəyə görə cəmiyyətin firavanlığı ayrı-ayrı fərdlərin nailiyyətlərindən ibarətdir, dövlət isə məcmu nəticələrin və rifahın orta səviyyəsinin maksimumlaşmasının qayğısına qalmalıdır:

bunların heç biri

libertarizm

eqlitarizm

● utilitarizm

monetarizm

548 Hansı nəzəriyyə gəlirləri bölüşdürərkən ən pis vəziyyətdə olanların rifahına xüsusi fikir verir:

bunlardan heç biri

libertarizm

utilitarizm

● eqlitarizm

monetarizm

549 Hansı nəzəriyyə gəlirlərin qeyri-bərabərliyini ədalətli sayır, əgər bu insanların bacarıqlarının müxtəlifliyinə, iş vaxtı və istirahətin nisbətinə onların üstünlükveriminin müxtəlifliyinə və s. əsaslanırsa:

- ☐ bunlardan heç biri
- ☐ eqalitarizm
- ☐ utilitarizm
- ☒ libertarizm
- ☐ monetarizm

550 Bazar iqtisadiyyatına xarakterikdir:

- ☐ gəlirlərin səviyyəsində sərt tərəddüdlər
- ☐ gəlirlərin aşağı səviyyəsi
- ☐ gəlirlərin yüksək səviyyəsi
- ☒ gəlirlərin qeyri-bərabərliyi
- ☐ gəlirlərin təqribən eyniliyi

551 Ümumi iqtisadi səmərəliliyə çatılır:

- ☐ ümumi iqtisadi səmərəlilik bütün hallarda çatılmazdır
- ☐ əgər bütün fərdlər istehlak olunan nemətlərdən bərabər faydalılıq əldə edə bilərsə
- ☐ istehsal imkanları əyrisini tən yarıya bölən nöqtədə
- ☒ istehsal imkanları həddləri və ictimai fərqsizlik əyrisinin toxunma nöqtəsində
- ☐ son hədd xərcləri son hədd gəlirinə bərabədirsə

552 İctimai rifahın müəyyənləşdirilməsinə D.Roulzun işləyib hazırladığı yanaşma aşağıdakılardan hansının növüdür?

- ☐ Keynsçilik
- ☐ Utilitarizm
- ☐ Libertarizm
- ☒ Eqalitarizm
- ☐ Monetarizm

553 İctimai rifah funksiyasını qurmaq mümkün deyil fikri hansı nəzəriyyəyə məxsusdur?

- ☒ Libertarizm
- ☐ Eqalitarizm
- ☐ Utilitarizm
- ☐ Monetarizm
- ☐ Keynsçilik

554 İstehsal səmərəliliyinə və ehtiyatların səmərəli bölgüsünə nail olunur:

inhisarçı rəqabət şəraitində qısamüddətli dövrdə

- təkmil rəqabət şəraitində

heç vaxt nail olunmur

oliqapliya şəraitində

inhisarçı rəqabət şəraitində uzunmüddətli dövrdə

555 İqtisadiyyat səmərəli işləyirsə istehsal imkanları qrafikində bu nemətlər dəstinin harada əks olunması deməkdir:

istehsal imkanları əyrisini tam yarı bölən nöqtəsi

istehsal imkanları əyrisindən aşağı nöqtəsi

- istehsal imkanları əyrisi üzərindəki nöqtədə

istehsal imkanları əyrisindən yuxarıda yerləşən nöqtəsi

iqtisadiyyatın səmərəliliyi istehsal imkanlarından asılı deyil

556 Aşağıdakılardan iqtisadiyyatda ümumi iqtisadi səmərəliliyə nail olmağın meyarı olanını göstərin:

ölkədə mövcud olan bütün istehsal ehtiyatları istifadə olunması

- transformasiyanın son hədd norması və əvəzləmənin son hədd normalarının bərabər olması

məhsul artdığıının mövcudluğu

bütün tələbatların tam ödənilməsi

bütün firmaların iqtisadi mənfəət əldə etməsi

557 Nemətlərin Pareto - səmərəli bölgüsünün əldə edilməsi göstərir ki:

istehsalın optimal səviyyəsinə nail olunmuşdur

rifahın maksimum səviyyəsi alınmışdı

nemətlərin bərabər bölgüsü alınmışdı

- nemətlərin səmərəli bölgüsü alınmışdı

nemətlərin qeyri- səmərəli bölgüsü alınmışdı

558 Pareto – optimallığın bütün şərtləri təmin olunur:

tənzimlənən inhisarlarda

duopoliya

oliqopoliyada

inhisarçı rəqabətdə

- təkmil rəqabətdə

559 Göstərilənlərdən iqtisadi səmərəliliyə nail olunmaqla bir araya sığmayan hansıdır:

sadalanan hallardan heç biri

xarici effektlərin olunması

təkmil rəqabət

- inhisar

bütün göstərilənlər

560 İctimai rifah funksiyasının fərdi faydalılıq funksiyalarının cəmi olması haqqında təsəvvür səciyyəvidir:

düzgün cavab yoxdur

libertarizm üçün

eqalitarizm üçün

- utilitarizm üçün

monetarizm

561 Səmərəliliyin kompensasiyalı meyarı bundan ibarətdir:

resursların və gəlirlərin səmərəli bölgüsünə nail olunur

istehlak olunan nemətlərdən bütün fərdlər eyni faydalılıq əldə edir

bir fərdin vəziyyətini pisləşdirmədən, başqa fərdin vəziyyətini yaxşılaşdırmaq mümkün deyil

- bir fərdlərin ümumi faydaları digərlərinin ümumi itkilərindən artıq olduğu halda səmərəlilik əldə olunur

cəmiyyətin bütün üzvlərinin ümumi rifahı maksimumlaşır

562 Ümumi rifah funksiyası ehtiyatların və nemətlərin kəmiyyətindən başqa daha nəyi nəzərə alır:

ictimai nemətlər istehsalını

bazar mexanizminin xarici effektlərini

gəlirlərin bölgüsü

- bölgünün ədalətliyinin sosial və etik normalarını

ehtiyat və nemətlərin keyfiyyətini

563 Bazar mexanizmi səmərəli bölgünü təmin edir, lakin təmin edə bilmir:

bütün sadalananlar təmin etməyə qadirdir

ümumi tarazlığı

fərdi tarazlığı

- ədalətli bölgünü

Pareto – səmərəliliyi

564 Rəqabətli bazar həmişə səmərəli bölgünü təmin edir, hər hansı rəqabətli müvazinət isə Pareto – səmərəlidir. Bu:

qismən tarazlıq şəraitidir

ümumi tarazlıq şəraitidir

rifahın ikinci teoremidir

- rifahın birinci teoremidir

səmərəlilik meyarıdır

565 Ümumi tarazlığın xarakteristikasına aid deyil:

bütün sadalananlar ümumi tarazlığın səviyyəsinə aiddir

bütün bazarlarda tarazlıq qiymətlərinin qərarlaşması

bütün əmtəə və resurslar bazarlarında tələb və təklif həcmələrinin tarazlığı

☒ gəlirlərin bərabərliyi

bütün bazarlarda eyni zamanda tarazlığın əldə edilməsi

566 Kompensasiya meyarı kim tərəfindən təklif olunmuşdur?

I.Bentam

C.Royls

V.Pareto

☒ N.Kaldor

C.Byükənen

567 Utilitarizm nəzəriyyəsinin başlanğıcı kimin işlərindən başlanır:

K.Marks

F.Xayek

E.Atkinson

☒ C.Bentam

D.Byukkenen

568 «Əgər bir fərdin vəziyyətini digərinin vəziyyətini pisləşdirmədən yaxşılaşdırmaq mümkün deyilsə bölgü səmərəlidir». Bu müddəa adlanır:

Djini əmsalı

ədalətlik əmsalı

kompensasiya əmsalı

☒ Pareto əmsalı

Atkinson indeksi

569 Sosial ədalət nəzəriyyələrinə aid deyil:

bütün sadalananlar aiddir

utilitarizm

libertarizm

☒ monetarizm

eqalitarizm

570 İstehsal imkanları əyrisi göstərir:

doğru cavab yoxdur

qabaqcıl texnologiyaların tətbiqi zamanı istehsal olunmuş nemətlərin həcmi

ehtiyatların bölgüsünün müxtəlif kombinasiyalarını

- mövcud ehtiyatlarla nemətlərin istehsalının alternativ imkanlarını

öyrənilmiş faydalı qazıntıların həcmi

571 Müxtəlif bazarlarda tarazlıq qiyməti və istehsalın tarazlıq həcmi üçün öyrənilməsi necə adlanır:

- fərdi bazar tarazlığının təhlili

istehlak tarazlığının təhlili

bazar quruluşunun təhlili

ümumi bazar tarazlığının təhlili

istehsal xərclərinin təhlili

572 İctimai rifah funksiyalarının eyni kəmiyyətdə olduğu müxtəlif fərdlərin faydalılığının çoxsaylı kombinasiyası necə adlanır:

büdcə xətti

istehsal imkanları həddi

müqavilələrin fərqsizlik əyrisi

- ictimai fərqsizlik əyrisi

müqavilələrin mübadiləsi əyrisi

573 Ümumi rifah funksiyası kim tərəfindən işlənmişdir:

M.Fridman

V.Pareto

L.Valras

- P.Samuelson

D.Xiks

574 Ehtiyatların bölgüsünün avtomatik olaraq cəmiyyətin rifah halının maksimallaşmasını təmin edən mexanizmə əsaslanan təsərrüfat sistemi:

planlı iqtisadiyyatdır

təkmil rəqabət iqtisadiyyatıdır

iqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsidir

- rifah iqtisadiyyatıdır

müvazənət iqtisadiyyatıdır

575 Texnologiyaların səmərəliliyinin nailiyyətlərini nəzərə almaqla nemətlərdən tam istifadə edilməsi şəraitində iqtisadiyyatın istehsal edə bildiyi hər nemətin maksimal miqdarını göstərən nemətlər kombinasiyası özündə əks etdirir:

- büdcə xəttini
- fərqsizliklər əyrisini
- mübadilənin kontrakt əyrisini
- istehsal imkanları həddünü
- istehsal müqavilələri əyrisini

576 İstehsal sahələri arasında resursların bölgüsünün bütün texnoloji səmərəli kombinasiyaları göstərir:

- büdcə xəttini
- istehsal imkanları həddləri
- mübadilənin kontrakt əyrisi
- istehsal müqavilələri əyrisini
- fərqsizliklər əyrisini

577 Nemətlərin istehlakçılar arasında səmərəli bölgüsünün bütün mümkün variantları hansı ki, əldə edilə bilər, göstərir:

- büdcə xəttini
- fərqsizliklər əyrisini
- istehsal imkanları həddünü
- mübadilənin kontrakt əyrisini
- istehsal müqavilələri əyrisini

578 Ümumi iqtisadi tarazlıq nəzəriyyəsini kimi tədqiq etmişdir:

- K. Marks
- M. Fridman
- C. M. Keynes
- L. Valras
- V. Pareto

579 Necə olur, rəqabətli iqtisadiyyat elə bir vəziyyətə gəlir, hansı ki, iqtisadi resursların səmərəli bölgüsü həyata keçirilir, hər subyekt özünün iqtisadi məqsədinə nail olur. Bu əsas problemi nəzərdən keçirilir.

- istehsal xərcləri nəzəriyyəsi
- istehlakçı davranışı nəzəriyyəsi
- təsadüfi tarazlığın təhlili
- ümumi tarazlıq nəzəriyyəsi
- sosial ədalət nəzəriyyəsi

580 Bazar subyektlərinin fəaliyyəti nəticəsində yaranmış vəziyyət, hansı ki, bazar iştirakçılarında bu vəziyyəti dəyişmək həvəsi yoxdur, bu:

- bazarın ümumi tarazlığı

Pareto – tarazlıq

faktiki tarazlıq

düzgün cavab yoxdur

- təsadüfi bazar tarazlığı

581 Asimmetrik informasiya hesabına əlavə fayda əldə etməyə çalışan iqtisadi subyektlərin haqsız davranışı ilə əlaqədar risk nədir:

sadalananlardan heç biri

xalis risk

möhtəkarlıq riski

maliyyə riski

- məsuliyyətsizlik riski

582 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

İnformasiyanın asimmetrikliliyini azaldan bazar signalı firma nişanlı məhsulun buraxılmasıdır

- Qiymətin yüksək olması həmişə məhsulun yüksək keyfiyyətinə dəlalət edir

İnformasiyanın asimmetrikliliyi təsərrüfat fəaliyyətinin riskini artırır

Reklam heç də həmişə informasiyanın asimmetrikliliyinin azalmasına rəvac vermir

Tipik «limon bazarı» istifadədə olmuş maşınlar bazarıdır

583 Mənəvi riski azaltmağa çalışan sığorta şirkəti nə etməməlidir?

Müştəri seçimini daha diqqətlə aparmaq

- Sığortanın qiymətini qaldırmaq

Zərərin qismən ödənilməsini həyata keçirmək

Yüksək risk qrupundan olan müştərilərlə müqavilə bağlamamaq

Müştəriləri risk qruplarına bölmək

584 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- Sığortalama riskdən tamamilə qaçmağa imkan verir

Əlavə informasiyanın alınması riskin azaldılmasına rəvac verir

Vançur müəssisələri yaratmaq yolu ilə riski lokallaşdırmaq olar

Risk statistik ehtimalın köməkliyi ilə qiymətləndirilə bilər

İnsanlar riskə müxtəlif cür münasibət bəsləyirlər

585 2001-ci ildə iqtisadiyyat üzrə Nobel mükafatı D.Stiqlitsə, D.Akerlofa və M.Spensə aşağıdakı problemin tədqiqinə görə verilmişdi.

İqtisadiyyatın dövlət tənzimləməsi

Xarici effektlər

İctimai əmtəələrlə təminat

Ümumi müvazinət

- İnformasiyanın asimmetriklili

586 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

İnformasiyanın asimmetriklili əmək bazarı üçün səciyyəvidir

Məhsulun standartlaşdırılması informasiyanın asimmetrikliliyi azaltmağa kömək edir

- İnformasiyanın asimmetriklili neqativ seçimə səbəb olmur

İnformasiyanın asimmetriklili iqtisadiyyatda çox vəziyyətlər üçün səciyyəvidir

İnformasiyanın asimmetriklili «limonlar bazarını» doğurur

587 İnformasiyanın asimmetriklilik dərəcəsini nə azalda bilməz:

əmtəələrin standartlaşdırılması və sertifikatlaşdırılması

- bazarda yüksək keyfiyyətli əmtəələrin daha çox olması

keyfiyyətə zəmanət verilməsi

əmtəələrin alınmasının təkrarlanması

istehlakçılar ittifaqının fəaliyyəti

588 Doğru olmayanı seçin:

asimmetrik informasiya neqativ seçimə səbəb olur

- asimmetrik informasiya yalnız alıcılara ziyan vurur

asimmetrik informasiya qiymət diskriminasiyası üçün şərait yaradır

asimmetrik informasiya qiymət rəqabətinin səmərəliliyini azaldır

asimmetrik informasiya məsuliyyətsizlik riskinin yaranması ehtimalını artırır

589 Gözlənilən mənfəətdən artıq itkinin mümkünlüyü səciyyəvidir:

belə itkilər qeyri-mümkündür

- risk əyrisi üzərində kritik risk zonası üçün

risk əyrisi üzərində risksiz zona üçün

risk əyrisi üzərində mümkün risk zonası üçün

risk əyrisi üzərində iflas riski zonası üçün

590 Bazar prinsiplərinə əsaslanmayan sığorta növünə aiddir:

əmlak riskinin sığortalanması

- pensiya sığortası

bütün sadalanan sığorta növləri bazar prinsiplərinə əsaslanır

vətəndaşlıq məsuliyyətinin sığortalanması

şəxsi riskin sığortalanması

591 Riskə meiyili olmayan istehlakçılar üçün nəzərdə tutulmuş yeni əmtəələr bazara çıxarmış firma nə etməlidir:

qiyməti azaltmalı

- yuxarıda göstərilənlərin hamısı

sadalananlardan heç birini

müqayisəli reklam həyata keçirməli

keyfiyyətə əlavə zəmanətlər təqdim etməli

592 Hansı şərtlər riskdən sığortalanmanı sığortaçı üçün əlverişsiz edir:

sığortaçıların birgə məsuliyyəti

sığorta hadisəsinin az ehtimal olunması

sadalanan şərtlərin heç biri

- yüksək mənəvi riskin olması

gözlənilən itkilərin az ölçüdə olması

593 Əgər iqtisadi subyekt həmişə əldə olunmuş gəliri gözlənilmədən artıq qiymətləndirirsə bu:

riskin olmaması

- riskə qeyri-meyillilik

riskə qarşı biganəlik

riskə meyillilik

riskdən müdafiə

594 Əgər iqtisadi subyekt gözlənilən gəliri əldə olandan üstün bilirsə, bu halda özünə yer alır:

riskin olmaması

riskdən qorunma

- riskə meyillilik

riskə meyilli olmamaq

riskə etinasızlıq

595 İnformasiyanın iqtisadi xassəsinə aid olmayan nədir?

informasiya əldə edildikdə o fiziki cəhətdən yoxa çıxmır

- bütün göstərilənlər aiddir

informasiyanın istehsalı adətən böyük xərclərlə əlaqədardır, təkrar istehsalı isə az

informasiya fiziki aşınmaya məruz qalmır, mənəvi azınmaya isə məruz qalır

alqı-satqı aktında informasiya onun sahibindən özgəninkiləşmir

596 Risk ibarət ola bilər:

mülkiyyətin itirilməsinin mümkünlüyündə

- bütün göstərilənlərdə
əldə olunan nəticənin nəzərdə tutulandan kənarlaşmasında
nəzərdə tutulmuş həcmdə məqsədə nail olunmadıqda
itkilərin olması mümkünlüyündə

597 Bazar qeyri-müəyyənliklərinin nəticəsinə aid deyil:

- optimal qərar qəbul edilməsinə mane olur
əlavə transaksion xərclər yaranmasına səbəb olur
qərarlar qəbul edərkən iqtisadi subyektlər qeyri-bərabər şəraitdə olurlar
bütün göstərilənlər aiddir
- gəlirlərin bölgüsündə qeyri-bərabərlik yaranır

598 Vençur müəssisələrin yaradılması:

- riskin sığortalanması
riskin dissipasiyası
riskdən imtina
- riskin lokallaşdırılması
riskin kompensasiyası

599 Riskin kompensasiyasına aid deyil:

- bütün sadalananlar aiddir
ehtiyatlar sisteminin yaradılması
strateji planlaşdırma
- riskli layihələrdən imtina
məqsədli marketinq

600 Riskin vaxta görə bölgüsü, investisiyaların diversifikasiyası, göndəriş və satışın diversifikasiyası- bütün bunlar nəyin metodlarıdır:

- riskin kompensasiyası
riskin lokallaşdırılması
riskdən yayınma
- riskin dissipasiyası
riskin sığortalanması

601 Riskdən yayınma metoduna aid deyil:

- bütün sadalananlar aiddir
riskli layihələrdən imtina etmək
etibarsız tərəfdaşlardan imtina etmək

- investisiyaların diversifikasiyası
- təsərrüfat riskinin sığortalanması

602 Firmanın daxili risklərinə aid deyil:

- bütün yuxarıda sadalananlar riskə aiddir
- maddi-texniki risklər
- fərdi risklər
- likvidlik riskləri
- prosessual-quruluş riski

603 Asimmetrik informasiyanın nəticələrinə aid deyil:

- bütün sadalananlar aiddir
- istehsalçı tərəfindən mənfəətin alınmaması
- qiymət diskriminasiyası
- qiymətlərin mövsümi təbəddüdləri
- əmlak bazarının fəaliyyətində səmərəliliyin azalması

604 Bazar qeyri-müəyyənliyinin nəticələrinə aid deyil:

- bütün sadalananlar aiddir
- müxtəlif iqtisadi subyektlər üçün qərar qəbul edilməsi şərtlərinin bərabər olmaması
- əlavə transaksion xərclər
- optimal qərarın qəbul edilməsi
- firmaların ümumi strateji davranışa meyilliyi

605 Riskə görə məsuliyyəti üçüncü şəxslərin üstünə keçirmək yolu ilə riskin dərəcəsini azaltmaqdan ibarət olan, ehtimal olunan itkilərdən müdafiə üsulu necə adlanır:

- doğru cavab yoxdur
- riskdən yayınma
- riskin diversifikasiyası
- riskin sığortalanması
- neqativ seçim

606 Əgər iqtisadi subyekt müxtəlif şirkətlərin səhmlərini alırsa, onun belə davranışı necə adlanır?

- doğru cavab yoxdur
- riskdən yayınma
- riskdən sığortalanma
- riskin diversifikasiyası
- neqativ seçim

607 Asimmetrik informasiyanın azaldılması üsullarına aid deyil:

- bütün sadalananlar aiddir
- iqtisadi fəaliyyətin lisenziyalaşdırılması
- əmtəələrin standartlaşdırılması və sertifikatlaşdırılması
- reklam fəaliyyəti
- istehlakçılar və sahibkarlar ittifaqlarının fəaliyyəti

608 Qərar qəbul edilməsi zamanı informasiyanın natamam olaması səbəbi deyil:

- sadalananlardan heç biri
- informasiyanın işlənilib hazırlanması və qiymətləndirilməsindəki çətinliklər
- informasiya itkilərinin qaçılmaz olması
- informasiyanın ölçətan olması
- informasiyanın əldə edilməsinin xərc tələb etməsi

609 Bazar sövdələşməsi iştirakçılarının bir qisminin digər qisminə nisbətən daha çox informasiyaya malik olması vəziyyəti adlanır:

- mənəvi risk
- riskə meylli olmamaq
- riskə meyllilik
- informasiyanın asimmetrikliyi
- bazar qeyri-müəyyənliyi

610 Riskin bir neçə layihə və ya əmtəə arasında bölüşdürülməsi yolu ilə azaldılması metodu adlanır:

- riskin diversifikasiyası
- riskin lokallaşdırılması
- riskin sığortalanması
- riskdən yayınma
- riskin kompensasiyası

611 «Limonlar bazarı» anlayışı kim tərəfindən elmi dövriyyəyə gətirilmişdir:

- V.Samuelson
- C.Rouls
- L.Valrus
- D.Akerlof
- V.Pareto

612 Bazar qeyri müəyyənliyi nədir?

- qərar qəbul edərkən itkilərin əmələ gəlməsi imkanları

bazar iştirakçıları arasında informasiyanın qeyribərabər bölünməsi

bazar subyektlərinin fəaliyyətində risklərin mövcudluğu

- əvvəlcədən bilinməsi və qiymətləndirilməsi çətin olan iqtisadi qərarların qəbul olunması şəraiti
- bir neçə alternativ variantlardan seçim edilməsi zərurəti

613 Belə növ iqtisadi risk yoxdur:

bütün yuxarıda sadalananlar mövcuddur

kommersiya riski

istehsal riski

- ticarət riski

maliyyə riski

614 İnformasiyanın asimmetrikliliyini azaldan bazar siqnallarına aid deyil:

qarantıya müddətinin müəyyən olunması

ticarət nişanı

əmtəələrin qiyməti

- reklam xərclərinin kəmiyyəti

istehsalçılara keyfiyyət sertifikatlarının verilməsi

615 «Limonlar» bazarı nədir?

valyuta bazarı

qeyri-tarazlı bazar

çoxlu sayda xarici effektlərlə səciyyələnən bazar

kənd təsərrüfatı məhsulları bazarı

- yüksək dərəcədə informasiya asimmetriyalı bazar

616 Risklərin idarə olunması metodlarına aiddir:

adları çəkilən metodların heç biri

risklərin lokallaşdırılması metodu

risklərdən yayınma metodu

- göstərilən bütün metodlar

risklərin konsepsiyası metodu

617 Asimmetrik informasiyadan doğuran, yüksək keyfiyyətli nemətlərin aşağı keyfiyyətləri ilə əvəz olunması prosesi necə adlanır?

riskin sığortalanması

riskdən kənarlaşma

riskin diversifikasiyası

- neqativ seçim
qiymət diskriminasiyası

618 İnformasiyanın asimmetrik olması nə adlanır:

- dəqiq informasiyanın olmaması
- informasiyanın işlənməsi və təhlilində mürəkkəblik
- informasiyanın etibarsızlığı
- bazar subyektləri arasında informasiyanın qeyri-bərabər bölünməsi
- dəqiq informasiyanın formalaşmasında çətinlik

619 İqtisadiyyatda risk nədir?

- səmərəliyə nail olmağın qeyri-mümkünlüyü
- iqtisadi qərar qəbul edərkən onların dəyişməsinə əvvəlcədən görməyin və qiymətləndirməyin çətin olması şəraiti
- alternativ variantlar arasında seçim etmək
- bazar qeyri-müəyyənliyi şəraitində qərar qəbul etmək səbəbindən itkilərin yaranması qorxusu
- qərar qəbul etmə prosesinin informasiya təminatı problemləri

620 Bazar qiymətlərində öz əksini tapmayan nemətlərin istifadəsi nəticəsində yaranan əlavə fayda nədir:

- ictimai fayda
- son hədd faydalığı
- mənfi xarici effekt
- fərdi fayda
- müsbət xarici effekt

621 Deyilənlərdən hansı doğrudur?

- Müsbət xarici effektlər zamanı nemətlərin bu effekti doğuran az istehsalı özünə yer alır
- Müsbət xarici effekt bir iqtisadi subyektin fəaliyyəti digər iqtisadi subyektlərə xeyir verdiyi halda yaranır
- Mənfi xarici effekt bir iqtisadi subyektin fəaliyyəti digər iqtisadi subyektləri xərcə saldığı halda yaranır
- Deyilənlərin hamısı doğrudur
- Mənfi xarici effektlər zamanı nemətlərin bu effekti doğuran həddindən artıq istehsalı özünə yer alır

622 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- Dəqiqləşdirici vergilər və subsidiyalar sosial səmərəliliyi təmin etmək məqsədilə istifadə olunurlar
- Xarici effektlər yalnız istehsalatda meydana gələ bilər
- Dəqiqləşdirici vergi – mənfi xarici effekt verən iqtisadi nemətlərin buraxılmasına vergidir
- Dəqiqləşdirici subsidiyalar – müsbət xarici effekt verən iqtisadi nemətlərin istehsalçıları və istehlakçılarına subsidiyalardır
- R.Kouz göstərir ki, xarici effektlərin neytrallaşdırılması üçün heç də həmişə dövlətin müdaxiləsi vacib deyil

623 Dövlətin xarici effektləri tənzimləməsi təmin etməlidir:

mənfi xarici effektlərin olmamasını

müsbət xarici effekt yaradan nemətlərin istehsalını maksimumlaşmasını

ümumi rifah halını

- son hədd ictimai qazancların son hədd ictimai xərclərə bərabərliyini
- son hədd xüsusi qazancların son hədd xüsusi xərclərə bərabərliyini

624 Mənfi xarici effektlər səmərəsizliyə səbəb olur, çünki;

məhsul vahidinin buraxılışın xərclər artır

- mənfi xarici effektlər zamanı ictimai son hədd xərcləri xüsusi son hədd xərclərindən çox olur
- mənfi xarici effektdə səbəb olan nemətlərin istehsalının azalmasına gətirib çıxaracaq
- istehsalçılar son hədd xərcləri son hədd gəlirindən yüksək olduğu halda buraxılışı təşkil edirlər
- gəlirlər xarici mühiti çirkləndirən firmaların xeyrinə yenidən bölünür

625 İstehsalı mənfi xarici effektlə əlaqədar olan məhsula dövlət tərəfindən tənzimləyici vergi qoyulursa, bu zaman;

dəyişiklik baş verməz

verilmiş məhsula tələb yüksələr

- verilmiş məhsulun qiyməti yüksələr və onun bazar təklifinin həcmi azalar
- məhsulun qiyməti düşər və onun bazar təklifinin həcmi artar
- firmalar ziyanlı istehsalı dayandırar

626 Xarici effektlərin tənzimlənməsi vasitəsi kimi vergilərin tətbiq edilməsinin neqativ nəticələrinə aid deyil:

bütün göstərilənlər aiddir

- daha az ziyanlı texnologiyalara keçmək üçün stimulların yaradılması
- xarici effekt yaradan nemətlərin qiymətinin yüksəlməsi
- ziyanın azalmasına zəmanətinin olmaması
- göstərilənlərdən heç biri aid deyil

627 Nemətin istehsalı zamanı müsbət xarici effekt mövcuddursa, bundan nəticə çıxarmaq olar ki;

doğru cavab yoxdur

- nemətlərin istehlakçılarına subsidiyalar verilməlidir
- nemətin qiyməti yüksəldilmişdir
- bu nemətə həddən artıq yüksək tələb mövcuddur
- tənzimləyici vergilər tətbiq etmək zəruridir

628 İqtisadçılar ətraf mühitin çirkləndirilməsinə görə standartların tətbiqinə deyil, korrektə edici vergilərin tətbiq olunmasına üstünlük verirlər, çünki vergilər:

standartları hesablamaq çətindir

çirkləndirməni tam aradan qaldırmağa imkan verirlər

- monitorinqa daha az xərc tələb olunur
- daha ədalətliidlər
- yuxarıda sadalananların hamısı doğrudur

629 Əgər cəmiyyət xarici effektləri inkar edərsə, nəticədə:

- əhəlinin xəstələnməsi halları artar
- ekoloji vəziyyət pisləşər
- gəlirlərin bölgüsünün qeyri-bərabərliyinin gücləndirilməsi
- cəmiyyətin rifah halı aşağı düşər
- ehtiyatlar bazasının inhisarlaşması artar

630 Kouz teoreminin reallaşması üçün bu şərtin olması vacib deyil:

- bütün sadalanan şərtlər mütləqdir
- dövlət mülkiyyəti mövcud olmamalıdır
- mülkiyyət hüquqları dəqiq müəyyənləşdirilməlidir
- mülkiyyət hüquqlarının mübadiləsinin transaksion xərcləri sıfıra yaxın olmalıdır
- mübadilə təkmil rəqabət şəraitində həyata keçirilməlidir

631 Xarici effektlərin transformasiyasının institusional metodlarına aid deyil:

- bütün sadalananlar daxildir
- mülkiyyət hüquqlarının spesifikasiqləşdirilməsi
- müəssisələrin birləşməsi
- mülkiyyət hüququnun məhkəmə vasitəsilə müdafiəsi
- xarici mühitin çiçəklənməsi hüquqları bazasının yaradılması

632 Əgər nemətlərin istehsalı müsbət xarici effekt yaradırsa, bu o deməkdir ki:

- mövcud nemətin istehlakına dövlət nəzarət etməlidir
- dövlət bu nemətin istehsalını subsidiyalaşdırmalıdır
- dövlət bu nemətin fərdi istehsalının qarşısını almalıdır
- dövlət effektin xüsusi şəxslər tərəfindən mənimsənilməsinin qarşısını almalıdır
- dövlət verilmiş nemətin istehsalı və istehlakına müdaxilə etməməlidir

633 Mənfə xarici effektlərin tənzimlənməsi metodlarına aid deyil:

- zərərli maddələrin atılması lisenziyası
- müəyyən nemətlərin istehsalının artırılmasına subsidiyalar
- xarici mühitin çirklənməsi standartları
- təshih edilmiş vergilər

bütün sadalananlar daxildir

634 Xarici effektlərin transformasiyası nəzərdə tutur:

- müsbət xarici effektlərin yaranmasını
- nemətlərin ictimai faydalılığının azalmasını
- nemətlərin ictimai xərclərinin artmasını
- xarici effektlərin ləğvi
- xarici xərclərin və faydaların daxiliyə çevrilməsini

635 Nəyin nəticəsində mənfi xarici effektlər yarana bilər:

- tibb mərkəzi tikilməklə
- kənd təsərrüfat məhsulları istehsalçılarına subsidiya verilməsilə
- az təminatlı əhaliyə əlavə maddi yardım edilməsilə
- yeni istilik elektrostansiyaları tikilməklə
- şəhər nəqliyyatına yerli büdcədən dotasiya verilməsilə

636 Mənfi xarici effektlərin tənzimlənməsi metodu kimi vergilərin çatışmazlığı ondadır ki, vergilər:

- sadalananlar çatışmamazlıq hesab olunmur
- texnologiyanın təkmilləşdirilməsini stimullaşdırır
- tənzimlənməyə böyük xərclər tələb etmir
- qiymətlərin yüksəlməsinə səbəb olur
- dövlət gəlirlərinin artmasına səbəb olur

637 Xarici effekt yaranır, çünki:

- onlar orta xərclərə aid olmayan sabit xərcləri göstərir
- onlar əmtəə istehsalçıları tərəfindən yaradılır, dövlət isə onları ödəməli olur
- onlar heç kim tərəfindən yaradılmayan qazanc və itkilərlə əlaqədardır
- xarici qazanc və itkilər qiymətlərdə əks olunmur
- onlar inhisarlarla əlaqədardır

638 Mənfi xarici effektlər zamanı effektivlik itkiləri onunla əlaqədardır ki;

- istehlakçılar nemətlərə görə artıq pul verirlər
- firmalar minimaldan artıq xərclərlə istehsal edirlər
- kifayət qədər nemət istehsal olunmamışdır
- nemətlərin istehsalının artıqlığı möcuddur
- firmalar nemətləri onların son hədd xərclərindən yüksək qiymətə satırlar

639 Nemətin ictimai istehsal xərclərinin fərdi istehsal xərclərindən fərqi ondadır ki, sonuncular:

iqtisadi mənfəətin əldə olunmasına təminat vermək

normal mənfəəti özünə daxil etmir

nemətlərin ictimai dəyərini nəzərə almadan formalaşır

- nemətin həqiqi istehsal xərclərinin yalnız bir hissəsini nəzərə alır
bazar tarazlığı qiymətindən yüksəkdir

640 Müsbət xarici effektlərin tənzimlənməsi məsələsi ibarətdir:

belə səmərə yaradan nemətə qiymətin endirilməsi

bu effekti yaradan nemətlərin istehsalının və istehlakının həcmi balanslaşdırmaqdan

bu effekti yaradan nemətlərin istehsalının və istehlakının həcmi azaltmaqdan

- bu effekti yaradan nemətlərin istehsalının və istehlakının həcmi artırmaqdan
bu effekti yaradan nemətlərin qiymətini yüksəltməkdən

641 Xarici effektlərin tənzimlənməsi yönəlməlidir:

nemətlərin bölgüsünün optimallaşması

bazar qeyri-müəyyənliyinin aradan qaldırılmasına

bazar informasiyalarının asimmetrikliliyinin aradan qaldırılmasına

- ehtiyatların bölgüsünün optimallaşdırılmasına
iqtisadi risklərin azaldılmasına

642 “İqtisadi ehtiyatların üzərində mülkiyyət hüquqlarının sərbəst mübadiləsi, ilkin bölgüdə asılı olmayaraq, onların səmərəli bölgüsünü təmin edir.” Bu maddə necə adlanır?

Pareto optimumu

rifahın ikinci teoremi

rifahın birinci teoremi

- Kouz teoremi
Valras qanunu

643 Mənfi xarici effektlər səbəbindən, əmtəə:

kifayət edəcək miqdarda buraxılmır və onun qiymətini azaldılır

kifayət edəcək miqdarda buraxılmır və onun qiyməti artırılır

istehsal olunmur

- həddən artıq çox buraxılır və onun qiyməti azaldılır
həddən artıq çox buraxılır və onun qiyməti artırılır

644 Müsbət xarici effektlərin səmərəsizliyi təzahür edir:

nemətlərin bölgüsünün qeyri-səmərəliliyi

nemətin bazar qiyməti azaldıqda

həddən artıq nemətlər istehsalında

- müsbət xarici effekti yaradan nemət kifayət qədər istehsal edilmədikdə nemətin son hədd faydalılığı yüksəldikdə

645 Kouz teoreminin mahiyyəti ondadır ki;

xarici effektlərin mənfi nəticələri olmur

xarici effektlər tənzimləməsi üçün dövlət müdaxiləsinin bilavasitə metodlarından istifadə olunmalıdır

xarici effektlər dövlət tərəfindən tənzimlənməlidir

- xarici effektlər problemi maraqlı tərəflər arasında razılaşma yolu ilə həll edilə bilər
- xarici effektlər tənzimləməsi üçün vergi və subsudiyalar tətbiq edilməlidir

646 Mənfi xarici effektlərin tənzimlənməsi üçün təşvih edilmiş vergilərin tətbiq edilməsini kim təklif etmişdir?

B. Pareto

M. Fridman

P. Kouz

- A. Piqu

D. Keyns

647 Ehtiyatlar üzərində müəyyən edilmiş mülkiyyət hüququnun olmaması nəticəsində baş verir:

daxili risklərə

xarici risklər

bazar informasiyalarının asimmetrikliliyi

- xarici effektlərin yaranması
- bazar qeyri-müəyyənliyi

648 Həm müsbət, həm mənfi xarici effektlər nəticəsində:

istehlakçıların rifahı azalır

son hədd xərcləri azalır

qiymətlər yüksəlir

- ehtiyatların bölgüsündə səmərəsizlik yaranır
- istehlakçıların rifahı yüksəlir

649 Hər hansı nemətin istehsalı və istehlakı ilə əlaqədar üçüncü şəxslərin rifahının artması:

ictimai nemət

ictimai fayda

fərdi fayda

- xarici fayda

xarici effekt

650 Bazar əməliyyatları iştirakçılarının və üçüncü şəxslərin ümumi xərcləri nədir:

orta xərclər

xarici xərclər

fərdi xərclər

● ictimai xərclər

xarici effektlər

651 Qiymətlərdə əks olunmayan və nemətlərin istehsalı və ya istehlakının nəticəsi olan, əlavə xərclər və faydaların formasını alan kənar təsirlər necə adlanır:

informasiyaların assimetriyası

daxili risk

xarici risk

● xarici effektlər

bazar qeyri-müəyyənliyi

652 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

Deyilənlərin hamısı doğrudur

Lobbiliyin olması siyasi prosesi qeyri-təkmil edir

Hökumət asimmetrik informasiya şəraitində qərar qəbul etməyə məcburdur

● Dövlətin bürokratik aparatının olması iqtisadiyyat sahəsində vaxtında qərarlar qəbul edilməsinə rəvac verir

İctimai seçim nəzəriyyəsinə görə yalnız «bazarın iflası» deyil, həm də «dövlətin iflası» mövcuddur

653 İctima nemətlərin istehsalı bağlıdır:

maliyyə siyasəti ilə

pul-kredit siyasəti ilə

xarici iqtisadi siyasət ilə

● vergi və büdcə siyasəti ilə

gömrük və fiskal siyasəti ilə

654 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

İctimai nemətlər istehsalı dövlət tərəfindən maliyyələşdirilməlidir

Xalis ictimai nemət elə nemətdir ki, onun hər bir vahidi ayrıca qiymətə satıla bilər

Xalis ictimai nemət elə nemətdir ki, onu bütün vətəndaşlar, haqq ödəyib ödəməmələrindən asılı olmayaraq, kollektiv şəkildə istehlak edirlər

● «Biletsiz problemi» istehsalatda mənfi xarici effektlərlə bağlıdır

Xalis ictimai nemətə tələb əyrisi bu nemətin əldə olan həcmnin hamısının son hədd faydalılığını əks etdirir

655 Xalis ictimai nemətlərə nə aid deyil?

Kütləvi xəstəliklərlə mübarizə proqramı

Hüquq-mühafizə sistemi

Milli müdafiə

● Muzeylər

Təbii fəlakətlərlə mübarizə proqramı

656 Deyilənlərin hansı doğrudur?

İctimai nemətlər istehlakdan çıxarıla bilən deyil

İctimai nemətlər son hədd xərcləri sıfırdır

İctimai nemətlər bütövlükdə bütün cəmiyyət üçün müsbət xarici effektlər doğururlar

● Deyilənlərin hamısı doğrudur

Xalis ictimai nemətlər bölünməzdir

657 İctimai nemətə aid olduğundan hansı sahəni özəlləşdirmək daha səmərəli olardı?

yeyinti sənayesi

uzaq yükdaşımaları

gəmiqayırma

● şəhərin su təminatını

neft emalı

658 Dövlətin istehsal etdiyi ictimai nemətlər vergilər vasitəsi ilə maliyyələşir, bu zaman onların istehsalının yüksək səmərəliliyinə nail olmaq mümkündür:

doğru cavab yoxdur

onları istehlakçılara pulsuz təqdim etdikdə

istehlakçıların dairəsini məhdudlaşdırdıqda

● differensiallaşdırılmış faiz dərəcəsi tətbiq etdikdə

vahid faiz dərəcəsi tətbiq etdikdə

659 Qərar qəbul edilərkən «çoxluq prinsipi» istifadə edilərsə səmərəlilik təmin olunmur, çünki:

bu prinsipi əməli şəkildə istifadə etmək düz deyil

səsvermə zamanı səsrlə alver etmək mümkündür

səs verənlərin məsələ haqqında kifayət qədər məlumatları olmur

● bu, fərdi istəklərin xüsusiyyətlərini nəzərə almır

səsvermə zamanı ən yaxşı variantı seçmək mümkün deyil

660 İctimai nemətin optimal həcmi bunun köməkliyi ilə müəyyən etmək olar:

istehsal funksiyası

gözlənilən faydalılığın funksiyası

ictimai rifahın funksiyası

- ümumi tarazlığın Pareto-səmərəli modeli

sahələrarası balans modeli

661 İctimai nemətin bazar tələb əyrisi:

həmişə üfiqidir

hər bir mövcud qiymət səviyyəsində dövlət sektorunda istehsal edilmiş nemət vahidinin ümumi kəmiyyətini göstərir

xüsusi nemətin tələb əyrisindən fərqlənir

- hər nemət vahidinə bütün fərdlərin ödədiyi ümumi dəyəri göstərir

düzgün cavab yoxdur

662 İctimai nemətlər istehsalının maliyyələşdirilməsi üsullarına aid deyil:

səmt (əlavə) məhsullarının satışı

- istehlakçılara subsidiya verilməsi

sadalananların hamisi aiddir

istehsalçılara subsidiyaların verilməsi

bir-biri ilə bağlı satışlar

663 Sadalananlardan hansı xalis ictimai nemətlərə aiddir?

sadalananların heç biri

muzeylər

sahiyə sistemi

- hüquq-mühafizə sistemi

şəhər ictimai nəqliyyatı

664 Xalis ictimai nemətin elə həcmi səmərəlidir ki:

göstərilən variantların heç biri

istehlakçıların hamisinin bütün tələblərini ödəməyə imkan verir

onu bütün istehlakçılar arasında bərabər bölmək mümkün olsun

- bu zaman nemətdən istifadənin son hədd ictimai faydası onun istehsalına son hədd xərclərinə bərabər olsun

bu zaman həmin nemətə məcmu tələb maksimum olsun

665 İctimai nemət deyil:

ölkənin müdafiəsi

hüquq-mühafizə orqanlarının fəaliyyəti

fundamental elm

- telefon şəbəkəsinin fəaliyyəti

küçələrin işıqlandırılması

666 İctimai nemətlərin istehsalı üçün resursların səmərəli yerləşdirilməsi təmin olunur:

- sadalananların heç biri ilə
- ictimai seçimlə
- bazar mexanizmi vasitəsilə
- ictimai və fərdi seçimlə
- fərdi seçimlə

667 İqtisadiyyatın bazar təşkilinin çatışmamazlıqlarından birini göstərin:

- resursların bazar qanunlarına uyğun bölgüsü
- azad qiymətqoyma
- əmtəə - pul balanslaşdırılması
- ictimai nemətlərin istehsalını təmin etmir
- subyektlərin iqtisadi bərabərliyi

668 Dövlət optimal qərar qəbul edə bilmir, çünki səmərəsizliyin daxili mənbələri haqqında məlumatlıdır. Bu mənbələrə aiddir:

- göstərilənlərin heç biri
- lobbirlənmə
- byurokratizm
- bütün yuxarıda göstərilənlər
- korupsiya

669 Dövlətin uğursuzluqlarının səbəbinə aid deyil:

- bütün sadalananlar aiddir
- siyasi proseslərin qeyri-təkmilliyi
- zəruri informasiya qərarlarının qəbul edilməsi məhdudiyyəti
- qeyri-təkmil rəqabətin olması
- bürokratiya üzərində nəzarətə məhdudiyyət

670 Xalis ictimai neməti fərqləndirən odur ki:

- bütün göstərilənlər doğrudur
- onun istehlakı rəqabətin inkişafına səbəb olur
- onun istehlakı müsbət xarici effekt gətirir
- o yalnız birgə istehlak oluna bilər
- onun əlavə istehlakçıya verilməsi əlavə xərclər tələb edir

671 Fərdin həqiqi üstünlükverilməni müəyyən etməyə imkan verən mexanizm adlanır.

- ictimai rifahın funksiyası

korrektə edən vergi

gözlənilən faydalılıq funksiyası

- Klark vergisi
- ictimai seçim

672 Xalis ictimai nemətin xüsusiyyəti hesab olmur:

onun bölgüsü dövlət nəzarətində olmalıdır

onun istehsalı daha keyfiyyətli resursların tətbiqini tələb edir

onun satışı aşağı qiymətə həyata keçirilir

- onun əlavə istehlakçıya təqdim edilməsi əlavə xərc tələb etmir
- onu xüsusi firmalar istehsal edə bilməz

673 Hansı halda siyasi qərarlar Pareto səmərəlilik meyarlarına uyğun gəlir.

siyasi qərarlar bu meyara uyğun deyil

əgər maksimum faydalılığı təmin edərsə

əgər lobbicilik nəticəsində qəbul olunursa

- əgər yekdilliklə qəbul edilirsə
- əgər səs çoxluğu ilə qəbul edilirsə

674 Xalis ictimai nemətin xüsusiyyətləri ibarətdir:

bütün cavablar səhvdir

bir istehlakçı tərəfindən onun istehlak edilməsi başqaları tərəfindən istehlakı məhdudlaşdırmır

o yalnız birgə istehlak oluna bilər

- bütün sadalanan cavablar doğrudur

istehlakçıların sayının çoxalması hər bir istehlakçı üçün nemətlərin faydalılığını azaltmır

675 İstehlakçıların ictimai nemətlərin maliyyələşdirilməsində iştirakdan yayınmağa meyilli olması nədən irəli gəlir?

ictimai nemətlərin qeyri-rəqabətliyiindən

dövlət nəzarətinin zəifliyindən

bütün ictimai nemətlərin vahid stavka ilə ödənilməsindən

ictimai nemətlərin qiymətinin yüksək olmasından

- ictimai nemətlərin çıxarılma bilməməsindən

676 Xalis ictimai nemətlərin istehsalındakı qeyri-səmərəliliyin yaranması aşağıdakı ilə şərtlənir:

bütün sadalananlar

bu nemətlərin istehsalı üçün son hədd xərclərinin sürətlə artması

belə nemətlərə tələbin hədsizliyi

- istehlakların onlardan haqq ödəmədən istifadə etmək imkanının olması
- cəmiyyətin idarə edilməsi metodlarının inkişaf səviyyəsinin qənaətbəxş olmaması

677 İctimai seçim nəzəriyyəsinin siyasi proseslərə yanaşmasının xüsusiyyəti bundadır:

- dogru cavab yoxdur
- ictimai nemətlərin ayrı-ayrı fərdlər arasında bölgüsü prosesi nəzərdən keçirilir
- dövlət büdcəsi vəsaitlərinin bölgüsü məsələsinə böyük diqqət yetirilir
- fərdi maraq ictimai həyatın əsas təkanverici motivi kimi nəzərdən keçirilir
- ictimai nemətlər istehsalının səmərəliliyi tədqiq olunur

678 İctimai nemətlər istehsalı hansı mənbələrdən maliyyələşdirilir?

- sadalanan mənbələrin heç birindən
- xeyriyyə fondları
- dövlət büdcəsi
- göstərilən mənbələrin hamısından
- dövlət qeyri-kommersiya təşkilatları

679 Bu nemətlərə qarışıq nemətlər deyirlər:

- müştərək müəssisələr tərəfindən istehsal olunan
- istehsalı həm dövlət, həm də özəl bölmələr tərəfindən maliyyələşdirilən nemətlər
- istehlakdan çıxarılmayan və rəqabətli olmayan
- istehlakı fərdi üstünlüklər verən, amma xarici effektləri bütün cəmiyyətə yayılan nemətlər
- istehsalı iqtisadiyyatın bir neçə sahəsi tərəfindən təmin edilən

680 İctimai seçim nəzəriyyəsinə görə dövlət orqanlarının nümayəndələri birinci növbədə maraqlıdır:

- təsərrüfat riskinin azaldılmasında
- xarici effektlərin neytrallaşdırılmasında
- öz seçicilərinin rifahının firəvanlığında
- öz şəxsi mənfəətinin maksimallaşdırılmasında
- insanların ictimai əmtəələrlə təmin edilməsində

681 Dövlətin aşağıdakılarının istehsalına müdaxiləsi zəruridir

- adları çəkilənlərin heç birinin
- xüsusi nemət
- xidmət
- ictimai nemət
- qeyri-maddi nemət

682 Bu nemətlərin bir fərd tərəfindən istehlakı digər fərdlərin istehlakının azalmasına səbəb olmur.

aşağı keyfiyyətli əmtəələr

istehlak nemətləri

xidmətlər

● ictimai nemətlər

istehsal təyinatlı nemətlər

683 Dövlətin özünün qəbul etdiyi qərarların yaxın və uzaq perspektivlərini öncədən tam nəzərə almağa qabil olmaması belə adlanır:

xarici effekt

informasiyanın asimmetrikliliyi

«bazarın iflası»

● «dövlətin iflası»

bazar qeyri-müəyyənliyi

684 İctimai secim nəzəriyyəsi kim tərəfindən yaradılıb?

A.Piqu

L.Valras

P.Samuelson

● D.Byukenen

V.Pareto

685 Hansı nəzəriyyəni başqa sözlə «yeni siyasi iqtisad» adlandırırlar?

Keynsçi nəzəriyyəsini

Postsənaye cəmiyyəti nəzəriyyəsini

Rifah iqtisadiyyatı nəzəriyyəsini

● İctimai seçim nəzəriyyəsini

Marjinalizm nəzəriyyəsini

686 İctimai seçim nəzəriyyəsi nə vaxt yaranmışdır:

1950-ci illərdə

1970-ci illərdə

1990-cı illərin əvvəllərində

● 1960-cı illərin sonunda

1980-cı illərin sonunda

687 Xalis xüsusi nemətlər bunlara səciyyələndir ki, onlar:

doğru cavab yoxdur

● istehlakda rəqabətli və müstəsna dirlar

istehlakda nə rəqabətli, nə də müstəsna deyillər
yalnız xüsusi müəssisələr istehsal edir
mənfəət gətirmir

688 Təqdim olunma xüsusiyyətlərinə uyğun nemətlərin təsnifləşdirilməsi bütün nemətləri bölür:

- ictimai və xüsusi
qiymətli və qiymətli olmayan
nominal və neytral
ilkin zərurət məhsulları və zinət əşyaları
maddi və qeyri- maddi

689 «Biletsiz sərnəşinin problemi» termini nəyi nəzərdə tutur:

- bütün cavablar doğrudur
düzgün cavab yoxdur
istehlakına nəzarət edilməsi çətin olan nemətlərin mövcudluğu
haqqı ödənilmədən istehlak oluna bilən nemətlərin mövcudluğu
- istehlakçının nemətlərin haqqı ödənilmədən əldə etməsi meyl

690 Loqrollinq - bu:

- ictimai marağın xüsusi maraqdan üstün olması
- səsvərmədə səsrlərlə ticarət etmək
- lobbiçilik
siyasi rentanın əldə edilməsi
ictimai faydalılığın məksimumlaşdırılması

691 Siyasi proseslər yolu ilə siyasi institutlar vasitəsilə iqtisadi xeyrin əldə olunması:

- differensial rentadır
inhisar rentası
lobbiçilikdir
- siyasi rentadır
loqrollinqdir

692 İctimai üstünlükvermənin müəyyənləşdirilməsinin təkmil dövlət mexanizminin yaradılmasının mümkün olmaması haqqında müddəa necə adlanır?

- Qossenin I-ci qanunu
- Errou teoreması
- Pareto optimumu
kompensasiya meyarı

Valras qanunu

693 Xususi maraqlar qrupu (lobbi) həyata keçirir:

xarici effektlərin tənzimlənməsini

fərdlər arasında rifahın bölgüsünü

- dövlət büdcəsinin yenidən bölgüsü məsələlərinə təsirini
- ayrı-ayrı fərdlərin üstünlükverimlərini üzə çıxarır
- ictimai seçim

694 Rasional secimini hipotezi kim tərəfindən irəli sürülüb?

L. Valras

- A. Daunson

E. Klark

A. Piqu

P. Samuelson

695 Xalis ictimai nemətlərə aiddir:

istehlakı müstəsna olan, lakin rəqabətli olanlar

- istehlakı nə müstəsna, nə də rəqabətli olmayanlar
- ictimai mülkiyyət formasında olan müəssisələrin istehsal etdiyi nemətlər
- istehlakı müstəsna olmayan, lakin rəqabətli olanlar
- istehlakı müstəsna, lakin rəqabətli deyil

696 Hansı nəzəriyyə görə siyasi sfera bazarın növlərdən biridir:

istehlakçı davranışı

- ictimai seçim

izafi dəyər

müqayisəli üstünlüklər

son hədd faydalılığı

697 İctimai seçim nəzəriyyəsi – bu nəzəriyyə öyrənir:

istehlakçıların gəlirləri və üstünlükverimləri nəzərə alınmaqla tələbin formalaşmasını

- insanların dövlət idarələrindən öz mənafehləri üçün istifadə etdikləri üsulları
- gəlirlərin cəmiyyətdə yenidən bölgüsü metodları
- firmaların davranış motivləri və prinsiplərini
- amil gəlirlərinin əldə olunması və bölgüsü prosesini

698 İctimai nemətin müstəsnaıqlıq ondadır ki:

bu nemətlər ilkin tələbat məhsullarıdır

- nemət istehsal olunubsa, heç kim başqa fərdləri onu istehlak etmək imkanından məhrum edə bilməz
nemətin bir nəfər tərəfindən həmin həcmdə istehlaki onun başqa adamlar tərəfindən istehlakini azaltmır
belə nemətlərin istehlaki dövlət tərəfindən maliyyələşdirilir
bu nemətlər inhisarlar tərəfindən istehsal olunur

699 İctimai nemətlərin istehlakda rəqabətsizlik xüsusiyyəti bundadır:

nemət qeyri-təkmil rəqabət şəraitində istehsal olunur.

- nemətin bu həcmində onun bir nəfər tərəfindən istehlaki digər insanlar tərəfindən istehlakini azaltmır
bu nemətlər inhisar şəraitində istehsal olunurlar
əgər nemət istehsal olunubsa, heç kim başqa fərdləri onu istehlak etmək imkanından məhrum edə bilməz
neməti haqqının ödənilib-ödənilməməsindən asılı olmayaraq eyni miqdarda əldə etmək olar

700 Rəqabətsizlik və müstəsnasızlıq xüsusiyyətləri aiddir:

xüsusi nemətlərə

xidmətlərə

aşağı keyfiyyətli əmtəələrə

istehlak əmtəələri

- ictimai nemətlərə